

## Pääluokka 30

### MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

*Selvitysosa:* Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala rakentaa uusiutuvaa Suomea — uusiutumiskykyistä ja kestävästä ruokajärjestelmästä ja luonnonvarataloutta sekä innovatiivista paikkatietojärjestelmää.

#### *Toimintaympäristön kuvaus*

Suomen tulevaisuuteen vaikuttavat useat maailmanlaajuiset muutostekijät, joiden voimakkuuteen ja nopeuteen emme juuri voi vaikuttaa. Niiden seurauksiin on sopeuduttava ja niissä on nähtävissä uhkien lisäksi myös paljon uusia mahdollisuuksia. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla on tunnistettu kuusi toimintaympäristön muutostekijää, jotka tapahtuvat hallinnonalasta riippumatta ja joiden arvioidaan eniten muuttavan suomalaisen ruoka- ja luonnonvarasektorin toimintaympäristöä seuraavan vuosikymmenen aikana. Muutostekijät ovat 1) ilmastonmuutos, 2) nopea teknologinen kehitys, 3) kilpailu ehtyvistä luonnonvaroista, 4) globaalin talouden murros, 5) arvojen ja asenteiden muutos sekä 6) väestörakenne ja kaupungistumiskehitys.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan perustehtävät ruokaturvan, ruokaturvallisuuden ja kilpailukykyisen kotimaisen ruokajärjestelmän, huoltovarmuuden ja puhtaan veden takaamisessa, eläin- ja kasvitautien hallinnassa, luonnonvaratalouden kestävyden ja niihin perustuvien elinkeinojen kilpailukykyyn varmistamisessa ja maaseudun elinvoimaisuuden kehittämisessä nousevat yhä tärkeämmiksi. Näiden tehtävien merkitys on edelleen korostunut koronakriisiin yhteydessä.

Laadukas paikkatieto ja sen analysointi ovat keskeisiä tulevaisuuden teknologiaratkaisuja kehitettäessä. Digitalisaatio ja tiedon merkityksen voimakas kasvaminen korostavat luotettavien perusrekisterien, paikkatietojen ja luonnonvaratiedon yhteiskäytön edistämisen merkitystä osana ministeriön tehtäväaluetta.

Suomi on vastuullinen globaali toimija ja sitoutunut kestävä kehityksen Agenda 2030:n toimeenpanoon. Kansainvälisen kilpailun lisääntyessä myös hallinnon merkitys vapaan kilpailun esteiden poistamisessa sekä biotalouden, uusien innovaatioiden, liiketoimintamallien ja arvonaluonnin tapojen mahdollistamisessa kasvaa. Mahdollistava hallinto toimii tiiviissä vuorovaikutuksessa yksityisen sektorin kanssa ja ymmärtää kiihtyvää kehitystä sekä sen tuomia haasteita ja mahdollisuuksia. Rajalliset resurssit kyetään suuntaamaan vaikuttavammin taloudellista optimia tavoitellen sekä luomaan kansainvälisesti kilpailukykyinen toimintaympäristö uusiutuvalla ja kansainvälistyvälle biotaloudelle, yhteensovittaen kestävä kehitystä ja riskienhallintaa. Maa- ja metsätalousministeriön ja sen hallinnonalan nykyiset tehtävät luovat luontevan alustan bio- ja kiertotalouden seuraavan vaiheen toteutukseen.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan elinkeinot ovat merkittäviä uusiutuvien luonnonvarojen hyödyntäjiä. Ravinnon, energian, erilaisten tuotteiden ja palveluiden tuottamiseen uusiutuvia luonnonvaroja kestävästi käyttävä biotalous luo merkittäviä liiketoimintamahdollisuuksia. Biotalouden keinoin pyritään vähentämään riippuvuutta fossiilisista luonnonvaroista, ehkäisemään ekosysteemien köyhtymistä sekä edistämään luonnonmonimuotoisuutta. Ministeriön toimialan menestyminen perustuu korkeatasoiseen ja laaja-alaiseen osaamiseen sekä innovaatioiden nopeaan hyödyntämiseen uusiutuvien luonnonvarojen kestävässä käytössä. Hallinnonalan tutkimus tuottaa ennakoivasti tietoa, osaamista ja innovaatioita päätöksenteon tueksi, elinkeinojen kilpailukykyyn kehittämiseksi ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

#### *Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet*

Maa- ja metsätalousministeriö asettaa seuraavat hallinnonalan yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet. Lukuperusteissa on kuvattu yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita tukevia politiikkasektorin tavoitteita sekä niiden kehitystä kuvaavia tunnuslukuja.

— Vastuullisen ja uudistuvan ruokajärjestelmän kilpailukyky paranee.

— Uudistuva ja kestävä luonnonvaratalous lisää hyvinvointia ja korvaa uusiutumattomien raaka-aineiden ja energian käyttöä.

- Monipuolinen yritystoiminta ja menestyvä maaseutu, monipaikkaisuus ja verkostot vahvistavat yhteiskuntaa.
- Luotettavat ja laaja-käyttöiset paikka-, kiinteistö- ja huoneistotiedot mahdollistavat uutta liiketoimintaa ja turvaavat omistusta.

#### *Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet ja voimavarojen hallinta*

- Toiminta on tuloksellista ja voimavarat suunnataan tehokkaasti yhteiskunnallisen vaikuttavuuden saavuttamiseksi. Huolehditaan siitä, että tehtävät ovat tasapainossa voimavarojen kanssa.

#### *Sukupuolten välinen tasa-arvo*

Maa- ja metsätalousministeriö jatkaa yhdenvertaisuuden edistämistä sekä hallituksen sukupuolinäkökulman valtavirtaistamista ja sisällyttämistä lainvalmisteluun, toiminnan ja talouden ohjaukseen sekä muihin tasa-arvon kannalta merkittäviin toimintoihin. Maa- ja metsätalousministeriön pääluokan menoista noin 90 % on siirtomenoja, joilla tuetaan eri politiikkasektoreiden vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista. Pääsääntöisesti tukien myöntämisperusteena ei ole niiden vaikutus sukupuolten väliseen tasa-arvoon

#### *Kestävä kehitys*

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala toteuttaa YK:n kestävän kehityksen tavoitteita osana strategiaansa. Hallinnonala edistää erityisesti hiilineutraaliustavoitetta luomalla kestäviä biotalous- ja cleantech-ratkaisuja.

Rahoitusta osoitetaan esimerkiksi ympäristön tilaa ja uusiutuvan energian käyttöä edistäviin investointeihin. Ympäristökorvauksiin, luonnonmukaiseen tuotantoon, neuvontaan ja ei-tuotannollisiin investointeihin kohdennetaan 320,0 milj. euroa ja viherryttämistukeen 151,8 milj. euroa. Luonnonvara- ja biotalouden edistämiseen kohdennetaan 43,7 milj. euroa. Määrärahalta toteutetaan kansallista biotalousstrategiaa sekä maankäyttösektorin ilmastopolitiikkaa maa- ja metsätaloudessa. Metsäluonnon hoidon edistämiseen kohdennetaan 8,0 milj. euroa. Veteen perustuvien liiketoimintojen kehittämistä sekä vaeltavien ja uhanalaisten kalakantojen elvyttämistä tuetaan yhteensä 8,6 milj. eurolla. Puuntuotannon kestävyden turvaamiseen kohdennetaan 53,2 milj. euroa.

#### **Pääluokan valtuudet momenteittain (milj. euroa)**

		2020 varsinainen talousarvio	2021 esitys
30.10.40	<i>Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset (siirtomääräraha 3 v)</i>		
	— myöntämisvaltuus	30,0	68,0 <sup>1)</sup>
30.10.41	<i>Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki (arviomääräraha)</i>		
	— korkotukivaltuus	250,0	250,0
30.10.64	<i>EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen (arviomääräraha)</i>		
	— myöntämisvaltuus	106,9	108,5 <sup>1)</sup>
30.40.44	<i>Tuki puuntuotannon kestävyden turvaamiseen (arviomääräraha)</i>		
	— myöntämisvaltuus	44,0	56,0
30.40.47	<i>Tuki joutoalueiden metsitykseen (siirtomääräraha 3 v)</i>		
	— myöntämisvaltuus	-	5,4

<sup>1)</sup> Mikäli ohjelmakautteen 2014–2020 kohdistuvaa myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2021.

**Hallinnonalan määrärahat vuosina 2019—2021**

	v. 2019 tilinpäätös 1000 €	v. 2020 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2021 esitys 1000 €	Muutos 2020—2021	
				1000 €	%
<b>01. Hallinto ja tutkimus</b>	<b>128 692</b>	<b>133 429</b>	<b>136 514</b>	<b>3 085</b>	<b>2</b>
01. Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	22 984	23 376	23 376	—	0
05. Luonnonvarakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	74 126	76 519	77 864	1 345	2
22. Tutkimus ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	1 343	1 343	1 943	600	45
23. Hallinnolliset järjestelyt (siirtomääräraha 2 v)	—	—	1 240	1 240	0
29. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	25 930	27 652	27 652	—	0
66. Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (arviomääräraha)	4 309	4 539	4 439	-100	-2
<b>10. Maaseudun kehittäminen</b>	<b>406 175</b>	<b>458 509</b>	<b>408 774</b>	<b>-49 735</b>	<b>-11</b>
40. Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset (siirtomääräraha 3 v)	84 976	88 326	65 250	-23 076	-26
41. Maaseutuelinkeinotoiminnan korotuki (arviomääräraha)	12 169	15 000	15 000	—	0
42. Luopumistuet ja -eläkkeet (siirtomääräraha 2 v)	40 500	45 300	31 300	-14 000	-31
43. Eläinten hyvinvointikorvaukset (siirtomääräraha 3 v)	47 767	62 767	67 767	5 000	8
(44.) Maatalouden toimintaedellytysten turvaaminen (siirtomääräraha 3 v)	22 500	—	—	—	0
50. Valtionapu maaseudun elinkeinon kehittämiseen (siirtomääräraha 3 v)	5 266	5 326	5 326	—	0
51. Porotalouden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)	1 843	1 843	1 843	—	0
54. Rahapelitoiminnan tuotolla rahoitettava hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistäminen (siirtomääräraha 2 v)	40 092	40 092	34 392	-5 700	-14
55. Valtionapu 4H-toimintaan (siirtomääräraha 2 v)	3 905	4 055	3 805	-250	-6
63. Maaseudun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	3 100	6 100	2 000	-4 100	-67
64. EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen (siirtomääräraha 3 v)	144 057	189 700	182 091	-7 609	-4
<b>20. Maa- ja elintarviketalous</b>	<b>1 839 526</b>	<b>1 821 298</b>	<b>1 829 456</b>	<b>8 158</b>	<b>0</b>

	v. 2019 tilinpäätös 1000 €	v. 2020 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2021 esitys 1000 €	Muutos 2020—2021	
				1000 €	%
01. Ruokaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	73 362	76 440	75 824	-616	-1
20. Eläinlääkintähuolto ja kasvintuhoojien torjunta (arviomääräraha)	6 488	5 948	5 948	—	0
40. Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki (siirtomääräraha 2 v)	322 700	323 000	323 100	100	0
41. EU-tulotuki ja EU-markkinatuki (arviomääräraha)	513 394	526 200	526 200	—	0
43. Ympäristökorvaukset, luonnonmukainen tuotanto, neuvonta ja ei-tuotannolliset investoinnit (siirtomääräraha 3 v)	355 710	153 200	320 000	166 800	109
44. Luonnonhaittakorvaukset (siirtomääräraha 3 v)	548 288	624 788	551 888	-72 900	-12
46. EU-rahoitteinen ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	10 752	10 910	10 910	—	0
47. Ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	2 945	4 045	4 069	24	1
48. Peltorakenteen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	—	500	1 000	500	100
49. Ravinnekierätyksen edistäminen biokaasutuotannolla (siirtomääräraha 3 v)	—	—	4 000	4 000	0
60. Siirto interventiorahastoon (kiinteä määräraha)	170	200	400	200	100
(61.) Siirto Maatilatalouden kehittämisrahastoon (siirtomääräraha 3 v)	—	90 300	—	-90 300	-100
62. Eräät valtionavut (siirtomääräraha 2 v)	5 717	5 767	6 117	350	6
<b>40. Luonnonvaratalous</b>	<b>185 904</b>	<b>226 972</b>	<b>236 843</b>	<b>9 871</b>	<b>4</b>
20. Kalakannan hoitovelvoitteet (siirtomääräraha 3 v)	3 100	3 200	3 300	100	3
21. Vesivarojen käytön ja hoidon menot (siirtomääräraha 3 v)	14 171	17 608	14 259	-3 349	-19
22. Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	6 450	29 045	43 735	14 690	51
31. Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen (siirtomääräraha 3 v)	6 986	11 766	8 636	-3 130	-27
(34.) Valtion rahoitusosuus Ähtärin eläinpuisto Oy:lle jättiläispandojen kuluihin (siirtomääräraha 2 v)	—	—	—	—	0
40. Eräät luonnonvaratalouden korvaukset (arviomääräraha)	1 401	1 745	1 745	—	0
41. Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 3 v)	5 375	5 600	5 600	—	0

	v. 2019 tilinpäätös 1000 €	v. 2020 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2021 esitys 1000 €	Muutos 2020—2021	
				1000 €	%
42. Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v)	8 850	8 850	8 850	—	0
44. Tuki puuntuotannon kestävyys turvaamiseen (arviomääräraha)	49 632	56 230	53 230	-3 000	-5
45. Metsäluonnon hoidon edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	5 027	7 027	8 027	1 000	14
46. Valtionapu Suomen metsäkeskuskelle (siirtomääräraha 2 v)	39 160	39 160	41 803	2 643	7
47. Tuki joutoalueiden metsitykseen (siirtomääräraha 3 v)	—	—	1 360	1 360	0
50. Riistatalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	11 751	14 810	13 878	-932	-6
51. Kalatalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	12 194	9 311	9 400	89	1
53. Eräät luonnonvaratalouden valtionavut (siirtomääräraha 2 v)	1 332	1 132	1 132	—	0
62. Elinkeinokalatalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	20 476	21 488	21 888	400	2
<b>64. Metsähallitus</b>	<b>7 507</b>	<b>8 692</b>	<b>8 115</b>	<b>-577</b>	<b>-7</b>
50. Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v)	7 507	8 692	8 115	-577	-7
<b>70. Maanmittaus ja tietovarannot</b>	<b>46 436</b>	<b>44 669</b>	<b>46 459</b>	<b>1 790</b>	<b>4</b>
01. Maanmittauslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	43 280	42 169	43 459	1 290	3
40. Kiinteistötoimitusten tukemisesta aiheutuvat menot (arviomääräraha)	3 156	2 500	3 000	500	20
<b>Yhteensä</b>	<b>2 614 241</b>	<b>2 693 569</b>	<b>2 666 161</b>	<b>-27 408</b>	<b>-1</b>
Henkilöstön kokonaismäärä	4 341	4 406	4 422		

## 01. Hallinto ja tutkimus

*Selvitysosa:* Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan tehtäviä hoitavat pääluokassa 30 budjetoiduin varoin maa- ja metsätalousministeriö, Luonnonvarakeskus, Maanmittauslaitos ja Ruokavirasto. Lisäksi hallinnonalan tehtävien hoitamiseksi on kaksi talousarvion ulkopuolista rahastoa (Maatilatalouden kehittämisrahasto ja Maatalouden interventiorahasto) sekä valtion liikelaitoksena toimiva Metsähallitus. Lisäksi valtionapua saavat organisaatiot Suomen metsäkeskus ja Suomen riistakeskus vastaavat eräistä julkisoikeudellisista tehtävistä.

Tässä luvussa on budjetoitu maa- ja metsätalousministeriön ja hallinnonalan merkittävimmän tutkimuslaitoksen Luonnonvarakeskuksen menot. Hallinnonalan tutkimus- ja asiantuntijatehtäviä on myös Ruokavirastossa (luku 30.20) ja Maanmittauslaitoksessa (luku 30.70).

Maa- ja metsätalousministeriö varmistaa ohjauksellaan, että hallinnonalan virastojen ja laitosten sekä julkisoikeudellisia tehtäviä hoitavien valtionapuorganisaatioiden toiminta tukee pääluokkaperusteluissa esitettyjä toimialan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden, toiminnallisen tuloksellisuuden ja voimavarojen hallinnan tavoitteita.

Toiminnallisen tuloksellisuuden osalta pääluokkaperustelun tavoite tarkoittaa, että

- toimintamme on asiakaslähtöistä, horisontaalista, avointa ja ennakoivaa
- tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintamme sekä neuvonta on verkostoitunutta, vaikuttavaa ja tukee ennakoivasti päätöksentekoa ja elinkeinojen kilpailukykyä
- digitaaliset ratkaisumme ovat käyttäjälähtöisiä ja tietovarantomme ovat yhteensopivia, luotettavia ja niitä hyödynnetään tehokkaasti
- ennakoimme riskejä ja varaudumme kriiseihin.

Voimavarojen hallinnan osalta pääluokkaperustelun tavoite tarkoittaa, että

- henkilöstömme on osaavaa, arvostettua ja voi hyvin
- resurssimme ovat riittävät ja oikein kohdennetut.

Maa- ja metsätalousministeriön toimialaan kuuluvia toimeenpanotehtäviä hoidetaan valtion aluehallinnossa (elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa ja aluehallintovirastoissa), joiden määrärahoja ei ole budjetoitu tässä pääluokassa. Maaseutuhallinnon tehtäviä hoidetaan valtion aluehallinnon lisäksi myös kunnissa.

Maatalous- ja maaseutupolitiikan, kalastuspolitiikan, kasvinterveyden sekä maa- ja metsätalousministeriön toimialan vesitalouden toimeenpanotehtäviä valtion aluehallinnossa hoitavat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset. Niiden toimintamenot on budjetoitu työ- ja elinkeinoministeriön pääluokassa (mom. 32.01.02).

#### **Maa- ja metsätalousministeriön toimialan kustannukset tehtävittäin ELY-keskusten toimintamenomomentilla (32.01.02) (sisältää tukitoiminnot)**

Tehtävä	Toteutuma	Toteutuma	Tarve
	2018	2019	2020 ja 2021
	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa
Maaseudun kehittäminen	10,8	11,2	11,2
Maa- ja elintarviketalous	23,7	23,3	23,3
Luonnonvaratalous	15,0	15,6	15,6
<b>Yhteensä</b>	<b>49,5</b>	<b>50,1</b>	<b>50,1</b>

Elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskukset hoitavat EU:n maatalous-, maaseutu-, kasvinterveys-, ja kalastuspolitiikan toimeenpanotehtäviä sekä vesitalouden toimeenpanotehtäviä. Näihin arvioidaan vuonna 2021 käytettävän n. 695 henkilötyövuotta. Elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskusten toimintamenot on budjetoitu työ- ja elinkeinoministeriön pääluokassa (mom. 32.01.02). Maa- ja metsätalousministeriön toimialaan kuuluvia eläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä elintarviketurvallisuuden valvonnan tehtäviä aluehallinnossa hoitavat aluehallintovirastot. Vuonna 2021 näissä tehtävissä arvioidaan toimivan n. 69 henkilötyövuotta vastaava henkilöstö. Aluehallintovirastojen toimintamenot on budjetoitu valtiovarainministeriön pääluokassa (mom. 28.40.01). Maa- ja metsätalousministeriön toimialaan kuuluvia tehtäviä hoitavat myös Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, joka vastaa kasvinsuojelulainsäädännön toimeenpanosta (työ- ja elinkeinoministeriön pääluokassa mom. 32.01.08) ja Suomen ympäristökeskus, joka vastaa vesitalouden tehtävistä (ympäristöministeriön pääluokassa budjetoituja ympäristöhallinnon voimavaroja mom.

35.01.04) sekä Tulli, joka suorittaa EU:n yhteisen maatalouspolitiikan edellyttämiä tarkastustehtäviä sekä elintarvikeketjun valvontaviranomaisen tehtäviä (valtiovarainministeriön pääluokassa mom. 28.10.02).

*01. Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 23 376 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös hankelupalautakunnan menojen ja kansainväliseen toimintaan liittyvien valtionapujen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

*Selvitysosa:*

**Toiminnallinen tuloksellisuus ja voimavarojen hallinta**

Maa- ja metsätalousministeriö asettaa toiminnalleen luvun 30.01 selvitysosassa todetut toiminnallisen tuloksellisuuden ja voimavarojen hallinnan alustavat tavoitteet vuodelle 2021. Tavoitteet tukevat pääluokan perusteluissa asetettuja yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteita.

**Toiminnallinen tuloksellisuus**

	2019 toteutuma	2020 ennakoitu	2021 arvio
Maa- ja metsätalousministeriön henkilötyövuosimäärä	262,4	263	263
— Toimintamenomomentti 30.01.01	254	254	254
— Muut momentit	8,4	9	9
Sairauspoissaolot, pv/htv	6,3	6	6
Työtyytyväisyysindeksi, 1—5 VMBaro	3,65	3,7	3,7
<b>Tuotokset ja laadunhallinta</b>			
Hallituksen esitykset (kpl)	7	23	10
— Suunnitellun istuntokauden aikana eduskunnalle (%)	58	100	100

**Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)**

	2019 toteutuma	2020 varsinainen talousarvio	2021 esitys
<b>Bruttomenot</b>	27 275	24 726	24 726
<b>Bruttotulot</b>	2 070	1 350	1 350
<b>Nettomenot</b>	25 206	23 376	23 376
<b>Siirtyvät erät</b>			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	9 834		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	7 612		

**Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

Luonnonvarasektorin tietohallintojärjestelmien ylläpito (siirto momentille 30.40.22)	-250
Vahva-hankkeen käyttöönoton aiheuttama tuottavuuden kasvu	-52
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-272
Palkkausten tarkistukset	574
<b>Yhteensä</b>	<b>0</b>
2021 talousarvio	23 376 000
2020 II lisätalousarvio	300 000
2020 talousarvio	23 376 000
2019 tilinpäätös	22 984 000

*05. Luonnonvarakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 77 864 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) yhteisrahoitteisessa toiminnassa ja yhteistoiminnassa hankkeiden rahoittajien rahoitusosuuksiin sisältyvien siirtomenojen maksamiseen
- 2) sijoitusmenoiksi luettavaan talonrakennus-, maa- ja vesirakennustöihin sekä kalanviljelylaitosten ja tutkimusasemien perusparannuksiin
- 3) kasvinsuojeluaineiden tarkastus- ja testaustoiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 4) Luomuinstituutin toiminnan rahoittamiseen
- 5) EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen
- 6) virastojen ja laitosten osallistumisesta kehitysyhteistyöhön annetussa laissa (382/1989) tarkoitettujen hankkeiden toteuttamiseksi määrärahan siirtoon ulkomaille vähäisten rahoitusennakoiden maksamiseen kehitysyhteistyön kohdalle edellyttäen, että vastaava meno veloitetaan momentin 24.30.66 määrärahasta.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

*Selvitysosa:* Luonnonvarakeskuksen *tehtävänä* on toimialallaan:

- 1) harjoittaa tieteellistä tutkimus- ja kehittämistoimintaa
- 2) tuottaa tietoa ja asiantuntijapalveluita yhteiskunnallisen päätöksenteon sekä viranomaistoiminnan tueksi
- 3) harjoittaa tiedon ja teknologian siirtoa
- 4) tuottaa toimialaansa kuuluvia tilastoja, jollei tehtävä kuulu muulle viranomaiselle
- 5) ylläpitää toiminnassaan tarvittavia rekistereitä
- 6) hoitaa geenivarojen monimuotoisuuden säilyttämiseen liittyviä tehtäviä
- 7) edistää kansainvälistä yhteistyötä



8) hoitaa muut sille laissa tai sen nojalla säädetyt tehtävät

9) hoitaa maa- ja metsätalousministeriön sille erikseen määräämät tehtävät.

Luonnonvarakeskus tukee toiminnallaan pääluokkaperusteluissa esitettyjen maa- ja metsätalousministeriön *toimialan yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden* saavuttamista.

### Toiminnallinen tuloksellisuus ja voimavarojen hallinta

Maa- ja metsätalousministeriö asettaa Luonnonvarakeskukselle vuodelle 2021 luvun 30.01 selvitysosassa todetut toiminnallisen tuloksellisuuden ja voimavarojen hallinnan tavoitteet.

### Luonnonvarakeskuksen päätoimintojen kustannukset, tuotot ja henkilötövuodet

	2019 tilinpäätös			2020 arvio			2021 arvio		
	Kust. <sup>1)</sup>	Tuotot <sup>2)</sup>	Htv	Kust. <sup>1)</sup>	Tuotot <sup>2)</sup>	Htv	Kust. <sup>1)</sup>	Tuotot <sup>2)</sup>	Htv
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €	
Tutkimus- ja asiak- kuusprosessi	93 203	40 120	960	95 000	41 000	971	97 300	42 000	984
Viranomaisprosessi	24 265	7 278	250	24 500	7 300	250	24 900	7 300	250
Tilastoprosessi	5 506	1 695	54	6 000	1 300	56	6 100	1 300	56
<b>Yhteensä</b>	<b>122 974</b>	<b>49 093</b>	<b>1 264</b>	<b>125 500</b>	<b>49 600</b>	<b>1 277</b>	<b>128 300</b>	<b>50 600</b>	<b>1 290</b>

<sup>1)</sup> Kustannuslaskennassa tukitoimintoihin kohdistuneet tuotot on huomioitu kustannuksia pienentävänä tekijänä n. 2,0—2,5 milj. euroa/v.

<sup>2)</sup> Vain suoraan ydintoimintaan kohdistuneet tuotot.

### Luonnonvarakeskuksen tunnusluvut

	2019 toteutuma	2020 arvio	2021 tavoite
<b>Vaikuttavuus</b>			
Referoidut tieteelliset julkaisut, kpl	608	620	640
Luottamus- ja maineindeksi			
— Media (1-5)	3,47	-	3,50
— Yritykset (1-5)	3,30	-	3,45
— Päättäjät (1-5)	3,31	-	3,45
— Tutkimuskumppanit (1-5)	3,26	-	3,45
<b>Toiminnallinen tehokkuus</b>			
Ydintoimintojen kokonaiskustannukset, 1 000 €kokonaishtv	97	98	99
Referoidut tieteelliset julkaisut/tutkijahtv	1,0	1,0	1,0
Muut tieteelliset julkaisut/tutkijahtv	0,1	0,1	0,1
Muut julkaisut/tutkijahtv	1,1	1,2	1,2
Tilastot/tilastohtv	1,4	1,4	1,4
Tilastojulkistukset/tilastohtv	4,1	4,6	4,8
<b>Tuotokset ja laadunhallinta</b>			
Muut tieteelliset julkaisut, kpl	68	80	90

	2019 toteutuma	2020 arvio	2021 tavoite
Muut julkaisut (sis. ammattiyleisölle ja suurelle yleisölle suunnatut julkaisut), kpl	681	800	800
Tilastojulkistusten määrä, kpl	166	190	195
Annetut lausunnot, kpl	204	200	200
Tilastoviranomaistoiminnan sähköisten palveluiden häiriöttömyys, %	99	100	100
<b>Henkiset voimavarat</b>			
Tohtoreiden osuus (%) tutkijoista	52	55	60
Työtyytyväisyysindeksi	3,63	3,70	3,70

**Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)**

	2019 toteutuma	2020 varsinainen talousarvio	2021 esitys
<b>Bruttomenot</b>	123 157	125 019	130 364
<b>Bruttotulot</b>	49 672	48 500	52 500
<b>Nettomenot</b>	73 485	76 519	77 864
<b>Siirtyvät erät</b>			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	13 232		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	13 873		

Bruttotulot ovat yhteensä 52 500 000 euroa, tästä on yhteisrahoitteisen toiminnan tuloja 34 200 000 euroa, maksullisen toiminnan tuloja 8 500 000 euroa, EU-maataloustukia 1 000 000 euroa sekä muita tuloja 8 800 000 euroa.

**Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)**

	2019 toteutuma	2020 varsinainen talousarvio	2021 esitys
<i>Julkisoikeudelliset suoritteet</i>			
<b>Maksullisen toiminnan tuotot</b>			
— suoritteiden myyntituotot	155	130	150
— muut tuotot	-1	-	-
<b>Tuotot yhteensä</b>	154	130	150
<b>Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset</b>			
— erilliskustannukset	84	80	90
— osuus yhteiskustannuksista	59	50	60
<b>Kustannukset yhteensä</b>	143	130	150
<b>Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)</b>	11	-	-
<b>Kustannusvastaavuus, %</b>	108	100	100

*Muut suoritteet*

	2019 toteutuma	2020 varsinainen talousarvio	2021 esitys
<b>Maksullisen toiminnan tuotot</b>			
— suoritteiden myyntituotot	7 662	7 870	8 350
— muut tuotot	-1	-	-
<b>Tuotot yhteensä</b>	7 661	7 870	8 350
<b>Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset</b>			
— erilliskustannukset	3 989	3 900	4 100
— osuus yhteiskustannuksista	2 614	2 670	2 700
<b>Kustannukset yhteensä</b>	6 603	6 570	6 800
<b>Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)</b>	1 058	1 300	1 550
<b>Kustannusvastaavuus, %</b>	116	120	123
<b>Hintatuki</b>	-	-	-
<b>Kustannusvastaavuus hintatuen jälkeen</b>	1 058	1 300	1 550

**Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)**

	2019 toteutuma	2020 varsinainen talousarvio	2021 esitys
<b>Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot</b>			
— muilta valtion virastoilta saatava rahoitus	20 983	20 000	19 300
— EU:lta saatava rahoitus	5 474	5 700	5 900
— muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	9 332	9 600	9 500
<b>Tuotot yhteensä</b>	35 789	35 300	34 700
<b>Hankkeiden kokonaiskustannukset</b>	58 935	59 000	58 300
<b>Omarahoitusosuus (tuotot - kustannukset)</b>	-23 146	-23 700	-23 600
<b>Omarahoitusosuus, %</b>	39	40	40

Määrärahaa käytetään vähintään 168 000 euroa hevostalouden tutkimukseen, mikä on otettu huomioon määrärahas-  
sa totopelien tuotto-osuutena momentille 12.30.20 kertyvistä varoista.

Määrärahaa noin 600 000 euroa käytetään kalakantojen hoitamiseksi arvokalojen sopimuskasvatukseen ja istutuk-  
siin.

Tuloina otetaan huomioon muut kuin momentille 12.30.99 kertyvät Luonnonvarakeskuksen toiminnan tulot.

Puutarhakasvien jalostusmaksuina vuonna 2020 kertyvät tulot 80 000 euroa ja pääomaluonteiset tulot on merkitty  
momentille 12.30.99.

**Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

Eduskunnan lisäys: luomututkimus kertaluonteisen lisäyksen poisto	-150
Eduskunnan lisäys: nurmien fosforilannoitustutkimus (Ruukki) kertaluonteisen lisäyksen poisto	-100
Eduskunnan lisäys: turvemaiden hiilidioksiditutkimus kerta-luonteisen lisäyksen poisto	-200
Luonnonvarakeskuksen tietojärjestelmähankkeet (siirto mo-mentille 30.01.23)	-686
Maankäyttösektorin ilmastopolitiikka/tutkimus (HO 2019)	100
Maatalouslaskenta 2020, ruokahävikkiseuranta ja päästökattodirektiivin kansallinen toimeenpano	-124
Metsälaskentaohjelmiston nykyaikaistaminen ja uudistaminen (MENU) -hanke (v. 2020 rahoitus) (siirto momentille 28.70.20)	-500
Suurpetotutkimus (HO 2019)	100
Toiminnan kehittäminen Savonlinnassa	100
Tutkimukseen panostaminen (HO 2019)	1 000
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-261
Omakustannusperiaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa	426
Palkkausten tarkistukset	1 640
<b>Yhteensä</b>	<b>1 345</b>

2021 talousarvio	77 864 000
2020 talousarvio	76 519 000
2019 tilinpäätös	74 126 000

**22. Tutkimus ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)**

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 943 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää virastoilta, laitoksilta tai muilta organisaatioilta hankittavista, maa- ja metsätalousministeriön toimialan strategista ohjaamista ja kehittämistä tukevista tutkimuksista, selvityksistä sekä arvioinneista aiheutuviin kuluihin ja muihin kulutusmenoihin sekä tutkimuksiin ja selvityksiin liittyvien valtionapujen myöntämiseen.

Määrärahaa saa käyttää enintään 25 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstömäärän palkkaamiseen.

Nettobudjetoinnissa on otettu huomioon tuloina valtion virastojen ja laitosten osuudet yhteistutkimushankkeisiin sekä EU:lta saatava tutkimusrahoitus.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

*Selvitysosa:* Määrärahalla hankitaan tutkimustietoa pääluokkaperusteluissa todettuja vaikuttavuustavoitteita ja toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteita tukevan päätöksenteon tueksi.

Määrärahalla rahoitetaan EU:n tutkimus- ja kehittämisohjelmiin (Horisontti Eurooppa kumppanuudet, Life) liittyvien suomalaisten hankkeiden kansallisia rahoitusosuuksia. Muiden valtion virastojen ja laitosten rahoitusosuudet tästä määrärahasta rahoitettaviin maa- ja metsätalousministeriön kokonaisvastuulla oleviin yhteistutkimushankkeisiin tuloutetaan tälle momentille. Myös EU:n rahoitusosuudet tutkimushankkeisiin tuloutetaan tälle momentille, jolloin momentin tulokertymäksi arvioidaan n. 200 000 euroa.

**Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

Tutkimuksen lisäpanostukset	600
<b>Yhteensä</b>	<b>600</b>

2021 talousarvio	1 943 000
2020 talousarvio	1 343 000
2019 tilinpäätös	1 343 000

### 23. Hallinnolliset järjestelyt (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 240 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää hallinnonalalla tuottavuuden edistämistä toteuttavien investointien, tutkimusten, selvitysten sekä koulutus- ja muiden palveluiden hankkimiseen.

Määrärahaa saa käyttää enintään 5 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

*Selvitysosa:* Momentille on koottu hallinnonalan tuottavuustoimenpiteistä aiheutuneita säästöjä vastaavat määrärahat. Määrärahaa on tarkoitus käyttää hankkeisiin, joilla tuetaan hallinnonalan tuottavuuden paranemista. Virastot saavat rahoittaa määrärahalla hankkeita, joista maa- ja metsätalousministeriö on erikseen sopinut viraston kanssa.

#### **Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

Luonnonvarakeskuksen tietojärjestelmähankkeet, siirron palautus (siirto momentilta 30.01.05)	686
Metsähallituksen tietojärjestelmähankkeet, siirron palautus (siirto momentilta 30.64.50)	535
Ruokaviraston tietojärjestelmähankkeet, siirron palautus (siirto momentilta 30.20.01)	1 502
Vesitalouden tehtävien järjestelyt, siirron palautus (siirto momentilta 30.40.21)	517
Siirtyvien erien taso (HO 2019)	-2 000
<b>Yhteensä</b>	<b>1 240</b>

2021 talousarvio	1 240 000
------------------	-----------

### 29. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 27 652 000 euroa.

*Selvitysosa:*

#### **Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

<b>Yhteensä</b>	<b>0</b>
-----------------	----------

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2021 talousarvio	27 652 000
2020 talousarvio	27 652 000
2019 tilinpäätös	25 930 401

### 66. Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 4 439 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maa- ja metsätalousministeriön toimialaan liittyvien jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien maksamiseen muissa maissa ja Suomessa toimiville kansainvälisille organisaatioille sekä muihin kansainvälisistä si-

toumuksista aiheutuviin maksuihin. Määrärahaa saa käyttää enintään 1 600 000 euroa Euroopan metsäinstituutin perusrahoitukseen ja enintään 250 000 euroa muihin harkinnanvaraisiin maksuihin.

*Selvitysosa:*

**Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

tasomuutos	-100
<b>Yhteensä</b>	<b>-100</b>
2021 talousarvio	4 439 000
2020 talousarvio	4 539 000
2019 tilinpäätös	4 309 010

## 10. Maaseudun kehittäminen

*Selvitysosa:* Tämä selvitysosa on luvuille 30.10 ja 30.20.

*Toimintaympäristö*

### *Suomi on Euroopan maaseutumaisin maa*

Suomen pinta-alasta valtaosa on maaseutua. Maaseudulla asuu vakinaisesti noin kolmannes väestöstä. Väestökehityksen seuranta pohjautuu pysyvää asutusta kuvaavaan tilastoituun väkilukuun, joka perustuu vuoden viimeisen päivän tilanteeseen eikä siten huomioi ihmisten liikkuvuutta. Monipaikkaisuuden puuttuvan tietoperustan vuoksi yhteiskunnan suunnittelu ja palvelurakenteet sekä erilaiset järjestelmät eivät ota tarpeeksi hyvin huomioon lisääntyvästä liikkumisesta syntyvää monipaikkaisuutta. Maaseudun kannalta tämä on ongelmallista, koska maaseudun tilastoitu väkiluku on vähentynyt jo pitkään, vaikka kausiväestö on viime vuosikymmeninä kasvanut voimakkaasti erityisesti harvaan asutulla maaseudulla. Maaseudulla on kausittain edelleen yli 1,1 miljoonaa ihmistä enemmän kuin tilastoidun väkiluvun perusteella.

Maaseutualueet toimivat sekä yritystoiminnan että pysyvän ja vapaa-ajan asumisen ympäristönä. Maaseutualueiden mahdollisuudet liittyvät yritystoiminnan monipuolistumiseen sekä biotalouden kestäväan ja monipuoliseen hyödyntämiseen. Maaseutualueilla on keskeinen merkitys myös ilmastonmuutoksen torjunnan kaltaisten haasteiden ratkaisussa. Yrittäjyyden ja asumisen mahdollisuuksien entistä parempi hyödyntäminen edellyttää sitä, että eri hallinnonalojen yhteistyöllä varmistetaan maaseudun hyvä saavutettavuus sekä perusrakenteiden ja palvelujen toimivuus. Maaseudun elinvoimaisuuden edistämiseksi ja palveluiden turvaamiseksi tarvitaan yhteiskunnan tuen lisäksi innovaatioita ja uusyrityttä sekä omaehtoista paikallista kehittämistä.

Maaseutualueiden elinkeinorakenteet vaihtelevat maaseututyypeittäin ja alueittain. Ydinmaaseudulla ja kaupunkien läheisellä maaseudulla elinkeinorakenne on monipuolinen ja työllistymisen mahdollisuudet ovat paremmat kuin harvaan asutulla maaseudulla. Mikro- ja pienyritysten määrä on kasvanut erityisesti kaupunkien läheisellä maaseudulla. Harvaan asutulla maaseudulla elinkeinorakenne on yksipuolisempi ja haavoittuvampi ja työllistymisen mahdollisuudet heikommät. Samanaikaisesti monilla maaseutuyrityksillä on puutetta ammattitaitoisesta työvoimasta. Maaseutualueiden tilanne on parempi Etelä- ja Länsi-Suomessa kuin Itä- ja Pohjois-Suomessa.

Monet maamme tulevaisuuden haasteista korostuvat maaseudulla. Vanhusten osuus väestöstä kasvaa erityisesti harvaan asutuilla maaseutualueilla. Maaseudun alhaisempi tulotaso sekä pitkät etäisyydet ja harva asutus vaikeuttavat mm. palvelujen ylläpitoa.

### *Kotimainen maataloustuotanto on ruokajärjestelmän perusta*

Suomen ruokajärjestelmä perustuu kotimaiselle maataloustuotannolle, jonka merkitys on edelleen korostunut koronakriisin yhteydessä. Käytetyistä elintarvikkeista 80 % on kotimaisia, mutta niiden tuottamiseen tarvitaan monia

tuontipanoksia (mm. täydennysvalkuaisista, öljyä, lannoitteita ja kasvinsuojeluaineita, koneita ja laitteita sekä niiden varaosia). Maataloutta harjoitetaan koko maassa, vaikka tuotanto on viime vuosina keskittynyt tuotanto-oloiltaan suhteellisesti edullisimmille alueille. Maatilojen määrä on vähentynyt ja tilakoko kasvanut jo vuosikymmenien ajan, mutta tuotantomäärät ja peltoala ovat silti säilyneet suhteellisen vakaina.

Keskeisten tuotteiden tuotantomäärät vastaavat likimain kotimaista kulutusta lukuun ottamatta naudan- ja lampaanlihan, rukiin ja sokerin tuotantoa sekä valkuais- ja öljykasvien tuotantoa. Merkittävä määrä eläinten ruokintaan tarvittavasta täydennysvalkuaisesta joudutaan tuomaan, mikä on huoltovarmuuden kannalta ongelmallista.

### ***Maataloudessa tarvitaan panostusta rakenteen kehittämiseen ja kannattavuuden ylläpitämiseen***

Maatalouden rakennekehityksen arvioidaan jatkuvan edelleen. Tilamäärä vähenee, tuotanto tehostuu ja keskittyy suurempiin tuotantoyksiköihin. Keskimääräinen peltoala on kasvanut 20 hehtaarilla vuodesta 2000 ollen nyt noin 48 hehtaaria (luomutilat noin 59 ha). Vastaavasti myös kotieläintalouden tuotantoyksiköiden koko kasvaa ja tuotannossa otetaan käyttöön uutta teknologiaa.

Suhteellisen kilpailukyvyn säilyttäminen edellyttää, että maatalouden rakenne- ja tuottavuuskehitys on vähintään yhtä nopeaa kuin keskeisissä kilpailijamaissa. Rakennetuilla on keskeinen merkitys investointien edistäjänä. Osa maataloista valitsee tuotannollisen erikoistumisen sijasta toiminnan monipuolistamisen, mikä näkyy muuta yritystoimintaa harjoittavien maatilojen suhteellisen osuuden kasvuna.

Maatalouden kannattavuuden ja kilpailukyvyn parantaminen on tärkeää, jotta kotimainen raaka-ainetuotanto säilyy, jolloin myös ruoan alkuperä tunnetaan mahdollisimman hyvin. Riittävä kannattavuus on myös edellytys tuotantoa kehittäville investoinneille ja sille, että tiloille saadaan tuotannon jatkajia. Investoinnit ja osaamisen kehittäminen parantavat tuotannon tehokkuutta, luonnonvarojen kestävää käyttöä ja ympäristön tilaa.

Maatalouden taloudellinen toimintaympäristö on muuttunut vaikeammin ennakoitavaksi tuotteiden ja tuotantopanosten hintojen aikaisempaa suuremman vaihtelun vuoksi. Viime vuosina tuotantopanosten hinnat ovat nousseet tuotteiden hintoja nopeammin, mikä on heikentänyt tuotannon kannattavuutta erityisesti kotieläintaloudessa. Viime vuosien kasvukausien heikkojen sääolosuhteiden vaikutukset heijastuvat tilojen talouteen vielä useamman vuoden ajan. Kilpailutilanteesta johtuen maatilojen mahdollisuudet parantaa kannattavuutta markkinaehtoisesti ovat rajalliset. Maataloustuotteiden myyntitulojen ja tuotantopanosten hintojen kehitykseen valtiovallan toimin ei voida juurikaan vaikuttaa. Alkuvuonna 2020 voimakkaasti ja nopeasti laajentunut koronaviruskriisi on nostanut esiin uusia, ennakoimattomia haasteita ja riskejä myös ruuantuotannolle. Uudenlainen epävarmuus hankaloittaa elintarvikemarkkinoiden ennakkointia ja edellyttää panostuksia tuotanto- ja kuljetusketjujen toimivuuden varmistamiseen.

Maataloustuotannon kannattavuuteen vaikuttavat myyntitulojen ja kustannusten ohella keskeisesti maatalouden EU:n rahoittamat ja kansalliset tuet. Niiden osuus maa- ja puutarhatalouden kokonaistuotosta on noin kolmannes. Tukikonaisuus on rakennettu siten, että se on eri tuotantosuuntien ja alueiden kannalta mahdollisimman tasapainoinen. Viljelijöiden tulotasoon ja tuotannon kannattavuuteen vaikutetaan erityisesti EU:n suorien tukien (mom. 30.20.41), luonnonhaittakorvausten (mom. 30.20.44) ja maa- ja puutarhatalouden kansallisten tukien (mom. 30.20.40) avulla. Viljelijätuista noin puolet sisältyy maaseutuohjelmaan.

### **Vuosien 2018—2021 pinta-ala- ja eläinperusteiset tuet ja niiden EU-osuudet (milj. euroa)<sup>1)</sup>**

	2018 toteuma	2019 arvio	2020 arvio	2021 arvio
Eläinten hyvinvointikorvaukset (30.10.43)	58	60	62	67
— valtion osuus	34	35	36	39
— EU:n osuus	24	25	26	28
Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki (30.20.40)	322	322	321	319
EU-tulotuki (30.20.41)	522	524	524	524

	2018 toteuma	2019 arvio	2020 arvio	2021 arvio
Ympäristökorvaukset ja luonnonmukainen tuotanto (30.20.43)	294	294	304	310
— valtion osuus	171	171	176	180
— EU:n osuus	123	123	128	130
Luonnonhaittakorvaukset yhteensä (30.20.44)	543	543	545	545
— valtion osuus	448	448	450	496
— EU:n osuus	95	95	95	49
<b>Yhteensä viljelijätuet</b>	<b>1 739</b>	<b>1 743</b>	<b>1 756</b>	<b>1 765</b>
— valtion osuus	975	976	983	1 034
— EU:n osuus	764	767	773	731
— EU:n osuus, %	44	44	44	41

<sup>1)</sup> Taulukossa on tarkasteltu vuosiin 2018—2021 kohdistuvaa tukea. Tuen maksu voi jakautua ao. tukivuoden alusta seuraavan vuoden kesäkuun loppuun.

## Rahoituskausi 2021-2027 alkaa siirtymäkaudella

EU:n yhteistä maatalouspolitiikkaa (CAP) toimeenpannaan EU:n monivuotiseen rahoituskehukseen sisältyvien muiden politiikkalohkojen ja rahastojen tavoin monivuotisin kokonaisuuksina. Tuleva rahastokausi kattaa vuodet 2021-2027. Koska rahoituksesta EU:ssa ei ole saatu ratkaisua, uuden rahoituskauden säädöksiä ei ole voitu myöskään päättää. Tämän vuoksi uusien toimenpiteiden käyttöönotto viivästyy ainakin vuodella, mahdollisesti kahdella vuodella. Siirtymäkautta koskevien säädösten perustella siirtymäkaudella vuonna 2021 jatketaan ohjelmakauden 2014-2020 toimenpiteitä rahoituskauden 2021-2027 rahoituksella. Talousarvioesityksessä ei ole tässä vaiheessa voitu ottaa huomioon uuden rahoituskauden määrärahasoja.

Siirtymäkaudella jatketaan tulevan tukijärjestelmän suunnittelua. EU:n rahoituskehysten ja lainsäädännön hyväksymisen viimeistellään EU:n komissiolle toimitettava uuteen rahoituskauteen liittyvä yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelma, joka sisältää EU:n kokonaan rahoittamat ja osarahoittamat toimenpiteet sekä niihin liittyvät kansalliset tuet ja niiden rahoitussuunnitelman.

### *Kilpailukykyä kuluttajälähtöisyydellä, osaamisella, innovaatiolla ja tutkitun tiedon hyödyntämisellä*

Maa- ja elintarviketalouden kilpailukyky Suomen olosuhteissa perustuu tulevaisuudessa entistä enemmän kaikkien ruokajärjestelmän toimijoiden vahvaan osaamiseen sekä innovaatioiden kehittämiseen ja nopeaan käyttöönottoon. Innovaatioita ovat mm. uudet biotalouden tuotteet, uudet tuotantoteknologiat ja uudet ympäristöystävälliset tuotantotavat. Kilpailukykyä voidaan lisätä kasvattamalla tuotannon jalostusarvoa, viennin kasvattamisella tai erikoistumalla esimerkiksi luomutuotantoon. Myös luonnontuoteala on kasvava sektori, joka tarjoaa erilaisia hyvinvointihyötyjä ja kaupallisia mahdollisuuksia.

Elintarvikesektori on teollisuuden aloista neljänneksi suurin. Kaikkiaan ruoka-ala työllistää Suomessa noin 340 000 henkeä eli 13 % työllisestä työvoimasta. Elintarvikkeiden jalostus on Suomessa polarisoitunut. Muutamalla suurella yrityksellä on alalla vahva rooli, vaikka henkilöstömäärällä mitattuna alan yrityksistä 99% lukeutuu alle 250 henkilöä työllistäviin pieniin ja keskisuuriin yrityksiin. Ruokajärjestelmän kannalta keskeistä on, että alalla on riittävästi vahvoja, innovatiivisia, kasvuhaluista ja kilpailukykyisiä yrityksiä.

Kuluttajien valinnat ja ruokaosaaminen vaikuttavat vahvasti ruokajärjestelmään ja sen tulevaisuuteen. Entistä useammin kuluttajien ostopäätösten perusteena ovat oman terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen ohella myös tuotantolähteen hyvinvointi sekä tuotantoketjun ympäristökuormituskysymykset sekä sosiaaliset näkökulmat ja työllisyyskysymykset. Ruokajärjestelmä on monipuolistunut ja kansainvälistynyt, ja toisaalta kiinnostus mm. lähi- ja luomuruokaan on kasvanut. Ruoan alkuperä, tuotantotavat, ilmastovaikutukset, turvallisuus ja terveellisyys kiinnostavat kuluttajia. Viestinnän ja ruokakasvatuksen kautta voidaan lisätä tietoa vastuullisesta ja kestävästä ruokajärjestelmästä.



Ruokamarkkinoiden globalisoituminen tuo haasteita hallita ruokajärjestelmän riskejä kuten tauteja, jotka leviävät elintarvikkeiden, elävien eläinten tai eläintuotteiden sekä kasvien välityksellä maista, joiden tauti- ja hygieniatilanne on heikko tai joiden tuotanto-olosuhteet ovat sellaiset, että näitä riskejä ei pystytä täysin hallitsemaan. Valveutuneet kuluttajat edellyttävät vastuullista toimintaa kaupalta, teollisuudelta ja alkutuotannolta. Ruokajärjestelmän eri osat kytkeytyvät monin tavoin toisiinsa, ja tällöin yhden osapuolen menestyminen vaikuttaa muidenkin osapuolien menestymiseen. Tätä kokonaisuutta ohjataan ruokapolitiikalla. Valtioneuvoston ruokapoliittista selontekoa (Ruoka2030) toimeenpannaan parhaillaan. Hallitusohjelman mukainen Yhteinen ruokapöytä –keskustelufoorumi on asetettu ja sen tavoitteena on luoda yhteinen tavoitetilä ja strategia ruokaketjun tulevaisuudelle.

### ***Maaseutualueet tarjoavat ratkaisuja ympäristön tilaan ja ilmastonmuutoksen liittyviin haasteisiin***

Maatalouden ravinnepäästöt maaperään ja vesistöihin ovat vähentyneet maaseutuohjelman toimenpiteiden, ympäristötietoisuuden ja -osaamisen lisääntymisen, kulutustottumusten muutosten sekä uusien tarkennettujen tuotantomenetelmien ja luomutuotannon lisääntymisen seurauksena. Ilmastonmuutos, luonnonvarojen määrä ja laatu, kaavoitus ja muu yhdyskuntarakenteen ohjaus sekä energian tuotantotavat vaikuttavat olennaisesti myös ruokajärjestelmän ja maaseutualueiden kehitykseen. Tulevaisuudessa tärkeinä haasteina säilyvät ilmastonmuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen. Ne edellyttävät ratkaisuja, jotka vaikuttavat maankäyttöön, energian kulutukseen, ravinteiden kierrätykseen, maataloustuotantoon ja tuotantotekniikkaan. Hallitusohjelman mukaisesti valmisteltavan ilmastoruokaohjelman tavoitteena on tukea yhteiskunnan siirtymistä kohti ilmastokestävää ruokajärjestelmää. Ilmastokestävässä ruokajärjestelmässä huomioidaan kaikki kestävyysnäkökulmat: sosiaalinen, taloudellinen, kulttuurinen ja ekologinen kestävyys. Ohjelma tukee Suomen hallituksen tavoitetta hiilineutraalista Suomesta vuoteen 2035 mennessä.

Kansallisen energia- ja ilmastostrategian tavoitteiden mukaisesti maatalousperäisten energialähteiden tuotanto ja käyttö lisääntyvät lähivuosina. Maa- ja metsätalousministeriö toteuttaa oman sektorinsa osalta hallitusohjelmaan kirjattuja biokaasun edistämistoimia. Erityisiä painopisteitä ovat hajautetun biokaasutuotannon edistäminen sekä ravinteiden kierrätys osana biokaasun tuotantokokonaisuutta.

### ***Keskeiset toimenpiteiden tavoitteet***

Maa- ja metsätalousministeriö asettaa vuoden 2021 talousarvioesityksen valmisteluun liittyen alustavasti maaseudun kehittämisen (luku 30.10) ja maa- ja elintarviketalouden (luku 30.20) politiikkasektoreille seuraavat pääluokkaperusteluissa esitetyt yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita tukevat toimenpiteiden tavoitteet. Määrärahat näiden tavoitteiden edistämiseen on budjetoitu lukujen 30.10 ja 30.20 momenteille.

- Kaikilla on riittävästi turvallista ja ravitsevaa ruokaa
- Suomalaisen ruuan kysyntä ja vienti kasvavat
- Ruokajärjestelmä on kuluttaja- ja markkinalähtöinen
- Ruokajärjestelmä toimii kannattavasti ja kestävästi
- Ruokajärjestelmän arvonnalisä kasvaa ja se jakaantuu oikeudenmukaisesti
- Maatalouden tuotantorakenne ja tuottavuus parantuvat
- Tuotantopanokset säilyvät korkeatasoisina ja turvallisina
- Eläintaudit ja kasvintuhoojat ovat hallinnassa
- Eläinten hyvinvointi on korkealla tasolla ja mikrobilääkeresistenssi on hallinnassa
- Luonnonvaratalouden toimintaympäristö on kilpailukykyinen
- Luonnonvaroihin ja -tuotteisiin perustuva liiketoiminta on monipuolista ja jalostusaste kasvaa
- Luonnon aineettomien hyödykkeiden ja hyvinvointipalveluiden käyttö lisääntyy
- Uusiutuvien luonnonvarojen elinvoimaisuus, luonnon monimuotoisuus ja elinympäristöjen tila paranee sekä niiden käytön kestävyys turvataan

- Hillitään ilmastonmuutosta etenemällä kohti hiilineutraalisuutta, materiaalitehokkuutta ja suljettuja kiertoja
- Sopeudutaan ilmastonmuutokseen ja varaudutaan siitä aiheutuviin riskeihin
- Osaaminen, yhteistyö ja kumppanuudet vahvistuvat
- Maaseutualueiden yritys rakenne kehittyy ja uudistuu sekä yritysten kilpailukyky paranee
- Yrityksille on tarjolla osaavaa työvoimaa, rahoitusta ja palveluita
- Yhteiskunnan infrastruktuuri ja laadukkaat palvelut mahdollistavat hyvinvoinnin, asumisen ja elinkeinotoiminnan maaseudulla
- Alueellinen ja paikallinen yhteistyö sekä yhteisöllähtöinen paikallinen kehittäminen vahvistuvat
- Päätöksenteossa huomioidaan vaikutukset maaseudulle
- Maaseutu-, saaristo- ja kaupunkialueiden vuorovaikutus toimii
- Ruokaan ja uusiutuviin luonnonvaroihin liittyvät paikkatiedot mahdollistavat tehokkaita prosesseja ja palveluita sekä uutta liiketoimintaa.

### Maaseudun kehittämisen (30.10) sekä Maa- ja elintarviketalouden (30.20) politiikkasektorien tunnusluvut

#### Maaseudun kehittäminen<sup>1)</sup>

	2005	2010	2015	2017	2018
Maaseutualueella sijaitsevien yritysten toimipaikkojen osuus kaikista toimipaikoista, % <sup>2)</sup>	32,2	37,3	37,4	36,3	-
Työllisyysaste yhteensä <sup>2)</sup>	64,3	65,0	64,5	65,0	-
— harvaan asuttu maaseutu	54,8	57,7	58,3	59,8	-
— ydinmaaseutu	62,4	63,2	63,4	64,2	-
— kaupunkien läheinen maaseutu	68,0	68,8	68,6	69,2	-
— kaupungit	65,1	65,5	64,6	64,9	-
Maaseutualueilla asuvien osuus väestöstä, %	32,0	31,0	29,7	29,0	28,7
Vakituisesti maaseutualueilla asuvien ja kesäasukkaiden osuus väestöstä, %	39,5	38,4	37,2	36,8	36,5
Maaseutualueilla yöpyneiden osuus kaikista yöpyneistä, %	35,5	33,9	33,2	32,3	32,5

<sup>1)</sup> Taulukon luvut koskevat Manner-Suomea (Lähde: Tilastokeskus, maaseutuindikaattorit).

<sup>2)</sup> Vuoden 2018 tietoja ei ole vielä saatavilla.

#### Maaseutuohjelma (EU-osarahoitteiset)<sup>1)</sup>

	2007—2013 toteutuma	2014—2019 toteutuma	2014—2020 tavoite
Luodut uudet työpaikat	7 948	3 160	5 700
Tuetut yritykset, kpl	10 599	2 811	6 550
Koulutuksiin osallistuneet, hlö	39 456	15 827	25 000
Maatalouden investoinnit, kpl	1 771	5 863	7 000
Aloitustuet, kpl	2 942	824	2 700

<sup>1)</sup> Maaseutuohjelman 2014—2020 toteutus käynnistyi täysimääräisesti vuonna 2016. Rahoituskauden 2014—2020 toteutuma esitetään päätyneiden hankkeiden osalta.

**Maa- ja elintarviketalous**

	2017	2018	2019	2020—2021 tavoite
Maatalouden yrittäjätulo/FWU (euroa/vuosi) <sup>1)</sup>	18 600	20 200	15 800	kasvaa
Kotimaisen tuotannon osuus (%) kulutuksesta				
— liha yhteensä	80	80	80	kasvaa
— maitotuotteet yhteensä	68	67	67	kasvaa
Täydennysvalkuaisen omavaraisuusaste (%) <sup>2)</sup>	16,5	14,5	12,6	kasvaa
Maataloustuotannon arvo (milj. euroa) <sup>3)</sup>	3 715	3 804	3 702	kasvaa
Elintarviketuotannon bruttoarvo yhteensä (milj. euroa) <sup>4)</sup>	27 999	28 866	29 713	kasvaa
Elintarvikeviennin arvo (milj. euroa) <sup>5)</sup>	1 625	1 552	1 751	kasvaa

<sup>1)</sup> Lähde: Luke. FWU on yrittäjäperheen työtunneista laskettu kokopäiväisesti työskentelevien yrittäjäperheen jäsenten lukumäärä (0,85 henkilöä tilaa kohti vuonna 2018). Maatalouden yrittäjätulo kuvaa keskimäärin yritystä kohti saatua tuloa vuodessa. Vuoden 2019 luku on ennuste.

<sup>2)</sup> Arvio perustuu kotimaisen rypsin, rapsin, härkäpavun ja herneen tuotantoon verrattuna eri valkuaiskasvien tuontimäärään.

<sup>3)</sup> Lähde: Luke. Sisältää myyntituottojen lisäksi myös omaan ruokatalouteen, rehukäyttöön ja jatkojalostukseen käytettyjen tuotteiden arvon sekä varastonmuutokset. Vuoden 2019 luku on ennuste.

<sup>4)</sup> Maatalouden, elintarviketeollisuuden, ravitsemistoiminnan sekä elintarvikkeiden tukku- ja vähittäiskaupan tuotannon bruttoarvo. Lähde: Tilastokeskus, kansantalouden tilinpito, yritysten rakenne- ja tilinpäätösaineisto. Vuoden 2019 luku on arvio.

<sup>5)</sup> Lähde: Tulli/ETL. Luvut eivät sisällä rehuja.

**Maatalouden ympäristökuormitus**

	2000—2006 keskim.	2007—2013 keskim.	2016 toteutuma	2017 toteutuma	2018 toteu- ma	2019—2021 tavoite
Valtakunnallinen typpitase, kg N/ha <sup>1)</sup>	53,8	46,3	48,8	53,7	46,0	<46,0
Valtakunnallinen fosforitase, kg P/ha <sup>1)</sup>	7,6	4,0	4,3	5,8	5,9	<5,0
Maataloussektorin kasvihuonekaasupäästöt, milj. tonnia CO <sub>2</sub> /ekv <sup>2)</sup>	6,6	6,5	6,7	6,6	6,6	<6,6
Maatalouden maankäyttösektorin kasvihuonekaasupäästöt, milj. tonnia CO <sub>2</sub> /ekv <sup>3)</sup>	8,2	8,3	8,6	8,7	8,8	<8,8
Maatalouden ammoniakkipäästöt kt/vuosi <sup>4)</sup>	31,5	31,7	29,91	29,01	28,8	<28,8

<sup>1)</sup> Typpi- ja fosforitase kuvaavat peltohehtaarille käytetyistä panoksista tulevien ja lopputuotteisiin sitoutuneiden ravinnemäärien erotusta (Lähde: Luonnonvarakeskus, Agrikaattori).

<sup>2)</sup> Maataloussektorin kasvihuonekaasupäästöiksi luetaan metaanipäästöt kotieläinten ruuansulatuksesta ja lannankäsittelystä, dityppioksidipäästöt lannankäsittelystä ja viljelymaasta sekä kalkituksen hiilidioksidipäästöt, Lähde: Tilastokeskus "Kasvihuonekaasupäästöt 2018 EU:lle ja YK:n ilmastositomukselle" 13.3.2020.

<sup>3)</sup> Maatalouden maankäyttösektorin (maankäyttö, maankäytön muutos ja metsätaloussektori) kasvihuonepäästöjä ovat viljelysmaasta ja ruohikkoalueilta syntyvät hiilidioksidipäästöt, Lähde: Tilastokeskus "Kasvihuonekaasupäästöt 2018 EU:lle ja YK:n ilmastositomukselle" 13.3.2020.

<sup>4)</sup> Lähde: Kaukokulkeutumissopimukselle toimitettu inventaarioraportti – Finland's Informative Inventory Report, IIR 2020 14.3.2020.

**Luomu- ja lähiruoka**

	2017	2018	2019	2019—2020 tavoite
Elintarvikealan mikro- ja pienyritysten <sup>1)</sup>				
— lukumäärä (kpl)	1 657	>1 628	>1 628	kasvaa
— tuotannon jalostusarvo (milj. euroa)	653,9	699,1	>699,1	kasvaa

	2017	2018	2019	2019—2020 tavoite
Luomuviljelty peltoala (%) <sup>2)</sup>	11,4	13,1	13,5	kasvaa
Luomukotieläintilojen lukumäärä (kpl) <sup>2)</sup>	974	1 037	1 036	kasvaa
Luomuelintarvikevalmistajien lukumäärä (kpl) <sup>1)</sup>	742	749	784	kasvaa

<sup>1)</sup> Tilastokeskus. Tilastojen valmistumisen aikatauluista johtuen 2019 tiedot ei saatavilla.

<sup>2)</sup> Lähde: Ruokavirasto/luomuvalvonta. HUOM: sisältää myös siirtymävaiheen pinta-alan

### Elintarvikkeiden turvallisuus ja laatu

	2017	2018	2019	2020—2021 tavoite
Vaarallisia tai helposti leviäviä eläintauteja (kpl) <sup>1)</sup>	13	5	1	0
Vaarallisia kasvintuhoojia (uusia pysyvästi) (kpl)	0	0	0	0
Eläinten hyvinvointikorvauksia saaneiden tilojen osuus kotieläintiloista (%)	50	52	58	kasvaa
Raportoidut elintarvikevälikkeiset ruokamyrkytysepidemiat (kpl)	47	67	42	alle 45
— niissä sairastuneiden määrä (kpl)	983	1 415	708	alle 1 000
Salmonellan esiintyvyys (%)				
— elintarviketuotantoeläimissä ja elintarvikkeissa	alle 1	alle 1	alle 1	alle 1
— elintarviketuotantoeläinten rehuissa	0	0	0	0
OIVA-elintarvikehuoneistotarkastuksissa parhaimmat tasot (A ja B) saavuttaneet kohteet (%)	87	87	87	yli 85
Vaatimukset täyttävien tarkastuskohteiden osuus (%)				
— maatalouden tuotantopanokset (siemenet, lannoitevalmisteet, kasvinsuojeluvälineet ja rehut)	90	93	93	yli 95
— luonnonmukainen ruokaketju	98	99	98	yli 95
— otantaan perustuva eläinsuojeluvalvonta	88	82	70	yli 85

<sup>1)</sup> Sisältää myös eläintautitapaukset luonnonvaraisilla eläimillä.

### Talousarvion ulkopuoliset rahastot

#### Maatilatalouden kehittämisrahasto (Makera)

Kokonaan kansallisesti rahoitettavat investointiavustukset myönnetään ja maksetaan Makerasta. Manner-Suomen maaseutuohjelman 2014—2020 toimenpiteitä sovelletaan vuonna 2021, mutta rahoitus tulee rahoituskauden 2021-2027 varoista. Rahaston taloudellista tilannetta on tarkasteltu seuraavassa taulukossa. EU-osarahoitteiset investointi- ja aloitusavustukset rahoitetaan talousarviosta (mom. 30.10.40). Maatalouden investointeja ja tilanpidon aloittamista edistetään myös korkotuen avulla (mom. 30.10.41).

**MAKERasta ja talousarviosta myönnettävät maatalouden rakennetuet tukimuodoittain vuosina 2019—2021 (milj. euroa)**

	2019 tilinpäätös	2020 arvio	2021 arvio
<b>MAKERA</b>			
Käytettävissä olevat varat yhteensä	115,97	157,75	54,54
— omat tulot <sup>1)</sup> (mm. lainojen lyhennykset ja korot)	13,38	10,92	10,30
— lainojen ja avustusten peruutukset	0,10	0,10	0,10
— tulot EU:lta + sekalaiset tulot	3,02	1,30	1,14
— edelliseltä vuodelta siirtyvä määrä	99,51	48,63	43,00
— muut tulot	-	-	-
— siirto talousarviosta	-	96,8	-
<b>LAINAT, yhteensä</b>			
MAKERasta (valtionlainat)	0,24	0,50	0,90
Korkotukilainat yhteensä (mom. 30.10.41)	250,00	250,00	250,00
<b>AVUSTUKSET (vuosien 2020 ja 2021 osalta myöntövaltuus)</b>			
MAKERasta	53,29	98,00	-
EU-osarahoitteiset avustukset (mom. 30.10.40)	97,20	30,00	68,00
<b>KORKOTUKILAINOJEN KORKOTUKI (mom. 30.10.41)</b>			
	13,00	15,00	15,00

<sup>1)</sup> Sisältää myös kauppahintasaamiset ja tilojen myynnit.

*Maatalouden interventiorahasto (Mira)*

Maataloustuotemarkkinoiden liiallisia häiriötilanteita vakiinnutetaan EU:n markkinajärjestelmään sisältyvien markkina- ja interventiotuotimien avulla. Interventiotuotiminta on lähinnä tuotteiden varastointia. Toimien rahoitusta varten on *maatalouden interventiorahasto*, jonka menot rahoitetaan pääosin EU:n maatalouden tukirahaston varoista. Maatalouden interventiorahaston valtion vastattavaksi jäävät menot katetaan rahastoon tehtävällä budjettisiirrolla momentilta 30.20.60.

**40. Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset (siirtomääräraha 3 v)**

Momentille myönnetään 65 250 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) ohjelmakauden 2014—2020 Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmaa ja siirtymäkautta 2021 toteuttavien nuorten viljelijöiden ja nuorten elinkeinonharjoittajien tilanpidon aloitusavustusten sekä maatalouden investointiavustusten Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) maksettavan EU:n rahoitusosuuden sekä valtion rahoitusosuuden maksamiseen

2) ohjelmakauden 2014—2020 ja siirtymäkauden 2021 sitoumuksista aiheutuneiden velvoitteiden maksamiseen sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU 1306/2013) artiklojen 52 (sääntöjenmukaisuuden tarkastaminen) sekä 54 ja 56 (yhteiset säännökset ja maaseuturahastoa koskevat erityissäännökset sääntöjenvastaisuuksista) mukaisen Suomen velvoitteiden maksamiseen

3) kokonaan kansallisesti rahoitettavien biokaasu- ja lannankäsittelyinvestointien maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

### Valtuus

Vuonna 2021 saa tehdä siirtymäkauteen 2021 kohdistuvia myöntämispäätöksiä 68 000 000 eurolla.

Mikäli ohjelmakauteen 2014—2020 kohdistuvaa vuoden 2020 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2021.

*Selvitysosa:* Nuoren viljelijän ja nuoren elinkeinonharjoittajan aloittamisavustukset sekä maatalouden investointiavustukset sisältyvät Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaan 2014—2020. Vuonna 2021 toimeenpano jatkuu Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014—2020 sääntöjen mukaisesti (siirtymäkausi 2021). Avustuksilla parannetaan maatalouden tuottavuutta ja kilpailukykyä, pienennetään tilanpidon aloittamiseen liittyvää taloudellista riskiä sekä osaltaan turvataan maataloustuotannon jatkumista. Investointeja tuetaan momentilta myönnettävien osarahoitteisten avustusten lisäksi korkotuella (mom. 30.10.41) sekä maatilatalouden kehittämisrahastosta myönnettävillä kansallisilla avustuksilla ja valtiontakauksilla.

Siirtymäkauden 2021 avustuspäätösten kokonaismääräksi arvioidaan 68 000 000 euroa. Tästä määrästä aloitusavustuksia arvioidaan olevan 13 000 000 euroa ja investointiavustuksia 55 000 000 euroa. EU:n rahoitusosuus ohjelmakaudella 2014—2020 ja siirtymäkaudella 2021 on 42 %.

### Momentin vuoden 2021 määrärahojen arvioitu jakautuminen (euroa)

Yhteensä, josta	65 250 000
— EU-osuus	25 725 000
— valtion osuus	35 525 000
— kokonaan kansallisesti rahoitettavat biokaasu- ja lannankäsittelyinvestoinnit	4 000 000

Momentin menoihin liittyvät tulot on merkitty momentille 12.30.02.

### Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (milj. euroa)

	2021 <sup>1)</sup>	2022 <sup>1)</sup>	2023	2024	Yhteensä vuodesta 2021 lähtien
Ennen vuotta 2021 tehdyt sitoumukset	49,0	22,5	8,6	-	80,1
Vuoden 2021 sitoumukset	27,2	40,8	-	-	68,0
<b>Menot yhteensä</b>	<b>76,2</b>	<b>63,3</b>	<b>8,6</b>	<b>-</b>	<b>148,1</b>

<sup>1)</sup> Osa menoista katetaan siirtyvällä erällä. Vuoden 2021 sitoumuksista aiheutuneet menot ovat laskennallisesti kohdistettu ainoastaan vuosille 2021 ja 2022.

Lisäksi momentille on hallitusohjelman (HO 2019) mukaisesti kohdennettu 4 000 000 euron rahoitus kokonaan kansallisesti maksettaviin biokaasu- ja lannankäsittelyinvestointeihin.

### Ohjelmakauden 2014—2020 rahoituskehys ja määrärahan arvioitu käyttö (milj. euroa)

Toimenpide	Ohjelmakauden 2014—2020 rahoituskehys <sup>1)</sup>			Määräraha		esitys <sup>2)</sup> 2021
	EU	valtio	Julkinen yhteensä	maksettu 2015—2019	budjetoitu 2020	
Aloitus- ja investointiavustukset	174,800	262,200	437,000	277,644	84,826	61,250

<sup>1)</sup> Luvut eivät sisällä kokonaan kansallisesti rahoitettaviin biokaasu- ja lannankäsittelyinvestointeihin varattua määrärahaa, joka on yhteensä 7,5 milj. euroa vuosina 2020-2021.

<sup>2)</sup> Vuonna 2021 määrärahaa tarvitaan yhteensä 76,2 mlj. euroa, jolloin osa momentin menoista katetaan edeltävältä vuodelta siirtyvällä erällä. Vuonna 2021 tarvittavasta määrärahasta siirtymäkauden 2021 sitoumusten perusteella arvioidaan maksettavan 27,2 mlj. euroa.

### **Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

Biokaasu- ja lannankäsittelyinvestointien rahoittaminen (HO 2019) kertaluonteisen lisäyksen poisto	-3 500
Biokaasu- ja lannankäsittelyinvestointien rahoittaminen (HO 2019 kertaluonteinen)	4 000
Maaseutuohjelman kertaluonteinen rahoitusmuutos vuonna 2020 (siirto momentille 30.10.43)	-5 000
Maaseutuohjelman kertaluonteinen rahoitusmuutos vuonna 2020 (siirto momentille 30.20.44)	-25 000
Siirto momentilta 30.20.44	10 200
Tukiohjelman toteuttamiseen liittyvä muutos	-3 776
<b>Yhteensä</b>	<b>-23 076</b>

Määräraha on osittain kehyksen ulkopuolinen.

2021 talousarvio	65 250 000
2020 talousarvio	88 326 000
2019 tilinpäätös	84 976 000

#### *41. Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään 15 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007), maaseutuelinkeinojen rahoituslain (329/1999), kolttalain (253/1995), porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain (986/2011), porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain (45/2000), maaseutuelinkeinolain (1295/1990) ja maatilalain (188/1977) mukaisista korkotukilainoista luottolaitoksille suoritettavien korkohyvitysten maksamiseen.

#### **Valtuus**

Vuonna 2021 korkotukea saa hyväksyä enintään 250 000 000 euron lainapääomalle.

*Selvitysosa:* Maatalouden rakennetukilain nojalla myönnettävissä korkotukilainoissa vuosittainen korkotuki on vuodesta 2013 alkaen myönnettyissä lainoissa enintään kolme prosenttia jäljellä olevasta lainamäärästä ja aiemmin myönnettyissä vastaavasti enintään neljä prosenttia. Aikaisemman rahoituslainsäädännön nojalla vuosina 1996—2012 myönnettyissä lainoissa korkotuen enimmäismäärä on enintään neljä tai viisi prosenttia jäljellä olevasta lainamäärästä lainan myöntämisaikakohdasta riippuen. Ennen vuotta 1996 myönnettyistä maaseutuelinkeinolain mukaisista lainoista maksetaan luottolaitokselle korkotukea 50 % luottolaitoksen perimästä kokonaiskorosta. Maatilalain mukaisille lainoille maksettavan korkohyvityksen määrä vaihtelee lainan myöntämivuodesta ja lainalajista riippuen. Korkotukilainojen takaisin maksamatta oleva pääoma oli vuoden 2019 lopussa yhteensä n. 1,49 mrd. euroa. Määrärahan mitoituksessa on oletettu vuonna 2021 keskimääräiseksi korkotueksi 1 % korkotukilainojen pääomasta.

**Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (milj. euroa)**

	2021	2022	2023	2024	2025—	Yhteensä vuodesta 2021 lähtien
Ennen vuotta 2021 myönnettyt korkotukilainat	13,1	11,6	9,8	8,3	84,1	126,9
Vuonna 2021 myönnettävät korkotukilainat	0,7	1,6	1,9	1,7	28,7	34,6
<b>Menot yhteensä</b>	<b>13,8</b>	<b>13,2</b>	<b>11,7</b>	<b>10,0</b>	<b>112,8<sup>1)</sup></b>	<b>161,5</b>

<sup>1)</sup> Vuodesta 2025 lähtien korkotuen määrän arvioidaan olevan 3 % korkotukilainojen pääomasta.

**Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

Yhteensä	0
2021 talousarvio	15 000 000
2020 talousarvio	15 000 000
2019 tilinpäätös	12 169 097

**42. Luopumistuet ja -eläkkeet (siirtomääräraha 2 v)**

Momentille myönnetään 31 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) luopumiseläkelain (16/1974) mukaisten korvausten maksamiseen
- 2) maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994) ja maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain (612/2006) mukaisten luopumistukien ja hoitokustannusten maksamiseen

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

*Selvitysosa:* Luopumistuella edistettiin yksikkökoon suurentamista ja sukupolvenvaihdoksia maa- ja porotaloudessa. Tavoitteena oli myös alentaa maatalousyrittäjien keski-ikä. Uusia luopumistukipäätöksiä voitiin tehdä vuoden 2018 loppuun asti, minkä jälkeen maatalouden varhaiseläkkeiden myöntäminen ei ole enää ollut mahdollista Euroopan unionissa.

Vuonna 2021 maksetaan kokonaan kansallisesti rahoitettavista kolmesta maatalousyrittäjien luopumistukijärjestelmästä (ajanjaksot 2007—2010, 2011—2014 ja 2015—2018) sekä aiempien vuosien luopumiseläkejärjestelmästä aiheutuvia menoja sekä niihin liittyviä sopimusten hoitokuluja.

**Luopumistukien ja -eläkkeiden toteutuminen vuonna 2021**

Tukimuoto	Järjestelmän piiriin tullut sen voimassaoloaikana		Eläkkeitä maksussa v. 2021 lopussa, arvio kpl	Keskimääräinen kor- vaus v. 2021, arvio euroa/kk
	Tiloja	Luopujia		
Luopumiseläke			6 602	248
Luopumistuki 2007—2010	2 467	4 298	106	617
Luopumistuki 2011—2014	2 067	3 277	1 217	897



Tukimuoto	Järjestelmän piiriin tullut sen voimassaoloaikana		Eläkkeitä maksussa v. 2021 lopussa, arvio	Keskimääräinen korvaus v. 2021, arvio
	Tiloja	Luopujia	kpl	euroa/kk
Luopumistuki 2015—2018	626	849	513	1 053
<b>Yhteensä</b>	<b>5 160</b>	<b>8 424</b>	<b>8 438</b>	

### Vuosina 2020 ja 2021 määrärahan tarpeen arvioidaan jakautuvan seuraavasti (milj. euroa)

	2020 arvio	2021 arvio
Luopumiseläkkeet	20,84	18,55
Maatalousyrittäjien luopumistuki, vuosina 2003—2006	0,10	0
Maatalousyrittäjien luopumistuki, vuosina 2007—2010	1,10	0,61
Maatalousyrittäjien luopumistuki, vuosina 2011—2014	14,78	11,50
Maatalousyrittäjien luopumistuki, vuosina 2015—2018	6,26	6,70
Hoitokulu <sup>1)</sup>	0,94	0,83
<b>Yhteensä</b>	<b>44,02</b>	<b>38,19<sup>2)</sup></b>

<sup>1)</sup> Sosiaali- ja terveysministeriö on 11.1.2019 antamallaan päätöksellä (Dnro STM/5132/2018) vahvistanut hoitokulun perusteet vuosille 2019—2022.

<sup>2)</sup> Lisäksi momentilla on käytettävissä edelliseltä vuodelta siirtyvää määrärahaa.

### Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tarvearvion muutos	-14 000
<b>Yhteensä</b>	<b>-14 000</b>
2021 talousarvio	31 300 000
2020 talousarvio	45 300 000
2019 tilinpäätös	40 500 000

#### 43. Eläinten hyvinvointikorvaukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 67 767 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) ohjelmakauden 2014—2020 ja vuodelle 2021 yhdellä vuodella jatkettujen Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa toteuttavien eläinten hyvinvointikorvausten Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) maksettavan EU:n rahoitusosuuden sekä valtion rahoitusosuuden maksamiseen

2) EU:n aikaisempien ohjelmakausien ja ohjelmakauden 2014—2020 ja vuodelle 2021 yhdellä vuodella jatketuista sitoumuksista aiheutuneiden velvoitteiden maksamiseen sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU 1306/2013) artiklojen 52 (sääntöjenmukaisuuden tarkastaminen) sekä 54 ja 56 (yhteiset säännökset ja maaseuturahastoa koskevat erityissäännökset sääntöjenvastaisuuksista) sekä aikaisempien ohjelmakausien vastaavien säädösten mukaisten Suomen velvoitteiden maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

*Selvitysosa:* Eläinten hyvinvointikorvaukset sisältyvät Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaan 2014—2020. Vuonna 2021 toimeenpano jatkuu Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014—2020 sääntöjen mukaisesti (siirtymäkausi 2021).

Eläinten hyvinvointikorvausten tavoitteena on eläinten hyvinvoinnin kohentuminen. Tavoitteena on tuotantoeläinten lajinnukaisemman hoidon edistäminen ja viljelijöiden tietoisuuden lisääminen eläinten hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä. Eläinten hyvinvointisitoumus voidaan tehdä naudoista, sioista, lampaista, vuohista sekä siipikarjasta. Eläinten hyvinvointisitoumuksissa viljelijä sitoutuu noudattamaan toimenpiteen ehtoja valitsemissä eläinlajien osalta. Sitoumus on 1-vuotinen, mutta se voidaan uusua vuosittain.

Vuonna 2019 eläinten hyvinvointikorvaukseen oli sitoutunut n. 6 100 kotieläintuotannon harjoittajaa. Tuotantosuunnittain tarkasteltuna mukana on 53 % nautatiloista, 70 % sikatiloista, 54 % lammasta- ja vuohitiloista sekä 71 % siipikarjatiloista.

Vuonna 2021 määrärahaa arvioidaan tarvittavan yhteensä 67 767 000 euroa, mistä EU:n rahoitusosuutta on 28 462 000 euroa ja kansallista osuutta 39 305 000 euroa. EU:n rahoitusosuus ohjelmakaudella 2014—2020 ja siirtymäkaudella 2021 on 42 %.

Momentin menoihin liittyvät tulot on merkitty momentille 12.30.02.

#### Ohjelmakauden 2014—2020 rahoituskehys ja määrärahan arvioitu käyttö (milj. euroa)

Toimenpide	Ohjelmakauden 2014—2020 rahoituskehys			Määräraha		
	EU	valtio	Julkinen yhteensä	maksettu 2014—2019	budjetoitu 2020	esitys 2021
Eläinten hyvinvointikorvaukset	162,960	225,040	388,000	303,479	62,767	67,767

#### Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Maaseutuohjelman kertaluonteinen rahoitusmuutos vuonna 2020 (siirto momentilta 30.10.40)	5 000
<b>Yhteensä</b>	<b>5 000</b>

Määräraha on osittain kehyksen ulkopuolinen.

2021 talousarvio	67 767 000
2020 talousarvio	62 767 000
2019 tilinpäätös	47 767 000

(44.) *Maatalouden toimintaedellytysten turvaaminen* (siirtomääräraha 3 v)

2020 II lisätalousarvio	30 000 000
2019 tilinpäätös	22 500 000

50. *Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 326 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maatalouden neuvontapalvelujen valtionavusta annetun valtioneuvoston asetuksen (431/2016) mukaisesti neuvontaan myönnettävien valtionapujen maksamiseen valtakunnallista, koko maan kattavaa neuvontaa harjoittaville yrityksille ja muille yhteisöille.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

*Selvitysosa:* Valtionavulla turvataan alueellisesti ja sisällöllisesti kattava, kohtuuhintainen ja ammattitaitoinen neuvonta, joka omalta osaltaan luo edellytyksiä maataloustuotannon harjoittamiselle koko Suomessa. Valtionapua saavien neuvontajärjestöjen vaikuttavuutta mitataan mm. asiakkaiden määrällä. Noin 40 % maatalous- ja puutarhayrityksistä ovat neuvontajärjestöjen asiakkaita tai jäseniä.

Valtionavun käytölle on asetettu alustavat tavoitteet maaseudun elinkeinojen edistämiseksi:

1. Luodaan neuvonnan keinoin ja eri yhteistyömuotoja edistämällä edellytyksiä biotalouteen ja ruokajärjestelmään perustuvan markkina- ja kuluttajalähtöisen yritystoiminnan kilpailukyvyille ja jalostusasteen kasvulle sekä kannattavuuden, tuottavuuden ja tuotantorakenteen parantumiselle.

2. Edistetään neuvonnalla ja neuvonnan palveluja kehittämällä ympäristöystävällisempiä tuotantomenetelmiä mm. tuotantopanosten optimaalisella ja kestäväällä käytöllä. Hillitään ilmastonmuutosta etenemällä kohti hiilineutraalisuutta, materiaalitehokkuutta ja suljettuja kiertoja.

3. Edistetään neuvonnallisin ja kotieläinjalostuksellisin keinoin sekä mittareita ja menetelmiä kehittämällä, hyvinvointia ja turvallisuutta sekä ruokajärjestelmän vastuullisuutta.

Määrärahan käyttöön liittyvät vuoden 2021 tavoitteet sovitaan tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön ja neuvontajärjestöjen välisessä tulossopimuksessa.

#### **Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

Kertaluonteisen lisäyksen poisto (maatalouden kannattavuusneuvonta) (EK)	-1 800
Kertaluonteisen lisäyksen poisto (Suomen Hevostietokeskus) (EK)	-60
Neuvontatyön tukeminen	1 860
<b>Yhteensä</b>	<b>0</b>
2021 talousarvio	5 326 000
2020 IV lisätalousarvio	500 000
2020 talousarvio	5 326 000
2019 tilinpäätös	5 266 000

#### *51. Porotalouden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään 1 843 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää seuraaviin poronhoitolain (848/1990) mukaisiin Paliskuntain yhdistykselle myönnettäviin avustuksiin:

1) valtakunnan rajoilla sijaitsevien poroestaitojen rakentamiseen ja kunnossapitoon myönnettävien valtionapujen maksamiseen

2) porotalouden edistämiseen tähtävään neuvonta- ja kehittämistyön tukemiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

*Selvitysosa:* Valtakunnan rajoilla olevien poroestaitojen valtion vastuulla olevat velvoitteet perustuvat valtioiden välillä solmittuihin poroaitasopimuksiin ja koskevat Suomen ja Norjan sekä Suomen ja Venäjän rajoilla olevien poroaitojen rakennus- ja kunnossapitotoimenpiteitä.

#### **Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)**

Poroaitasopimusten mukaisten valtakunnan rajoilla sijaitsevien poroaitojen rakentaminen ja kunnossapito	987 000
Neuvontatyön tukeminen ja porotalouden koetoiminta	856 000
<b>Yhteensä</b>	<b>1 843 000</b>

2021 talousarvio	1 843 000
2020 talousarvio	1 843 000
2019 tilinpäätös	1 843 000

#### *54. Rahapeli-toiminnan tuotolla rahoitettava hevostalouden ja hevosurheilun edistäminen (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään 34 392 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää arpajaislain (1047/2001) sekä rahapeliyhtiön tuottojen käyttämisestä hevostalouden ja hevosurheilun edistämiseen annetussa valtioneuvoston asetuksessa (14/2017) tarkoitettujen avustusten maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

*Selvitysosa:* Veikkaus Oy:n tuotoista kohdennetaan 4 % hevostalouden ja hevosurheilun edistämiseen, jota vastaava tulo on merkitty momentille 12.30.20. Tuloja vastaavasti käytetään harkinnanvaraisesti myönnettävinä avustuksina osuus hevostalouden ja hevosurheilun edistämiseen. Lisäksi tuloja vastaavasti voidaan käyttää 168 000 euroa hevostalouden tutkimukseen (mom. 30.01.05) sekä 240 000 euroa hevostalouden edistämiseen tarkoitettujen avustusten myöntämisestä aiheutuviin kuluihin (mom. 30.01.01).

#### **Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

Tasomuutos	-5 700
<b>Yhteensä</b>	<b>-5 700</b>

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2021 talousarvio	34 392 000
2020 talousarvio	40 092 000
2019 tilinpäätös	40 092 000

#### *55. Valtionapu 4H-toimintaan (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään 3 805 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää 4H-toiminnan tukemiseen.

*Selvitysosa:* 4H-toiminta edistää maaseudun elinvoimaisuutta ja vetovoimaisuutta tarjoamalla monipuolista harrastus-, palvelu- ja kilpailutoimintaa, työllistämällä nuoria sekä tarjoamalla heille mahdollisuuksia yrittäjyyden ko-

keilemiseen mm. omia yrityksiä perustamalla. Lisäksi 4H-toiminnalla edistetään maaseudun ja kaupunkien vuorovai-  
kutusta ja eri toimijoiden yhteistyötä.

4H-toiminnan painopisteitä ovat yritteliäisyyden ja yrittäjyyden edistäminen (mm. ”Kolme askelta työelämään” -toi-  
mintamalli), ruokakasvatus sekä metsä- ja luontokasvatus.

4H-järjestöissä on yhteensä n. 220 valtionavustusta saavaa yhdistystä, joiden toiminta kattaa n. 90 % Suomen kunnis-  
ta. Jäseniä yhdistyksissä on n. 52 000.

Määrärahan käyttöön liittyvät vuoden 2021 tavoitteet sovitaan tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön ja 4H-jär-  
jestöjen välisessä tulossopimuksessa.

### **Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

Kertaluonteisen lisäyksen poisto (4H-nuorisotyö) (EK)	-250
<b>Yhteensä</b>	<b>-250</b>
2021 talousarvio	3 805 000
2020 IV lisätalousarvio	300 000
2020 talousarvio	4 055 000
2019 tilinpäätös	3 905 000

#### *63. Maaseudun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)*

Momentille myönnetään 2 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) maa- ja elintarviketalouden sekä maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoituksesta annetun lain (1413/2011) mukaisessa laajuudessa valtakunnallisten maaseudun sekä saariston tutkimus- ja kehittämishankkeiden toteuttamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen mukaan lukien hankkeisiin sisältyvät kulutusmenot

2) maa- ja elintarviketalouden sekä maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoituksesta annetun lain (1413/2011) mukaisen maaseutupolitiikan neuvoston toimintaan

3) julkisyhteisöjen hankkeiden toteuttamiseen tarvittavan enintään 6 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaa-  
misesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen

4) kylätoiminnan valtakunnalliseen kehittämiseen

5) saariston kehityksen edistämisestä annetun lain (494/1981) 14 §:ssä mainitun saaristoasiain neuvottelukunnan toi-  
mintaan.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

*Selvitysosa:*

### **Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)**

Valtakunnalliset tutkimus- ja kehittämishankkeet	750 000
Kylätoiminnan valtionapu	1 100 000
Maaseutupolitiikan neuvosto	75 000

Saaristoasiain neuvottelukunta	75 000
<b>Yhteensä</b>	<b>2 000 000</b>

### **Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

Hama-kehittämisen rahoitus (HO 2019 kertaluonteinen) lisäyksen poisto	-4 000
Kertaluonteisen lisäyksen poisto (kylätoiminnan valtionapu) (EK)	-100
<b>Yhteensä</b>	<b>-4 100</b>

2021 talousarvio	2 000 000
2020 talousarvio	6 100 000
2019 tilinpäätös	3 100 000

#### *64. EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen (siirtomääräraha 3 v)*

Momentille myönnetään 182 091 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) ohjelmakauden 2014—2020 Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmaa ja siirtymäkauden 2021 toteuttavien hankkeiden ja sen toteutukseen liittyvän teknisen avun Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) maksettavan EU:n rahoitusosuuden ja valtion rahoitusosuuden sekä perustelluissa tapauksissa ennakon maksamiseen

2) ohjelmakauden 2014—2020 Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman ja siirtymäkauden 2021 toteuttamiseen tarvittavan yhteensä enintään 223 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen sekä muiden välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen

3) EU:n aikaisempien ohjelmakausien ja ohjelmakauden 2014—2020 ja siirtymäkauden 2021 sitoumuksista aiheutuneiden velvoitteiden maksamiseen sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU 1306/2013) artiklojen 52 (sääntöjenmukaisuuden tarkastaminen) sekä 54 ja 56 (yhteiset säännökset ja maaseuturahastoa koskevat erityissäännökset sääntöjenvastaisuuksista) sekä aikaisempien ohjelmakausien vastaavien säädösten mukaisten Suomen velvoitteiden maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

### **Valtuus**

Vuonna 2021 saa tehdä siirtymäkauteen 2021 kohdistuvia myöntämispäätöksiä 108 507 000 eurolla, josta osoitetaan 30 000 000 euroa paikalliseen kehittämiseen liittyviä toimia varten sekä 70 307 000 euroa muita tältä momentilta rahoitettavia toimia varten sekä 8 200 000 euroa teknistä apua varten.

Mikäli ohjelmakauteen 2014—2020 kohdistuvia vuoden 2020 myöntämismääräyksiä on jäänyt käyttämättä, saa käyttää niitä jätettyinä osista tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2021.

*Selvitysosa:* Momentin varoin rahoitettavat maaseudun yritystoiminnan, palvelujen, kylien ja yhteistyön kehittämiseen, koulutukseen ja tiedonvälitykseen sekä Leader-toiminnalla toteutettavaan paikalliseen kehittämiseen liittyvät toimet sisältyvät Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmaan 2014-2020. Vuonna 2021 toimeenpano jatkuu Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2014-2020 sääntöjen mukaisesti (siirtymäkausi 2021).

Rahoitus toteutetaan yritystukina sekä paikallisina, alueellisina, alueiden välisinä, valtakunnallisina ja kansainvälisinä hankkeina. Tekninen apu tukee koko ohjelman toimeenpanoa. Ohjelman toteuttamiseen tarvittavat henkilötyövuodet vastaavat teknisen avun lisäksi nk. valtion hallinnon oman tuotannon hankkeissa vuosittain palkattavan henkilöstön

enimmäismäärää. Teknistä apua on vuosina 2014—2023 käytettävissä ohjelmakauden 2014—2020 Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman ja siirtymäkauden 2021 toimeenpanoa varten 981 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen, josta on käytetty noin 467 henkilötyövuotta vuoden 2019 loppuun mennessä.

Myöntämisvaltuuden jako elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille perustuu maa- ja metsätalousministeriön päätöksillä jokaiselle valitulle Leader-ryhmälle määritellyyn suuntaa antavaan rahoitukseen paikalliseen kehittämiseen liittyviä toimia varten sekä hyväksytyihin suunnitelmiin alueellisten varojen kohdentamiseksi muita tältä momentilta rahoitettavia toimia varten. Momentin menoihin liittyvät tulot on merkitty momentille 12.30.02.

### Vuoden 2021 määrärahojen ja myöntämisvaltuuksien arvioitu jakautuminen (euroa)

	Määräraha	Valtuus
Yhteensä, josta	182 091 000	108 507 000
— EU-osuus	81 803 000	49 507 000
— valtion osuus	100 288 000	59 000 000

### Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (milj. euroa)

	2021	2022	2023	2024	Yhteensä vuodesta 2021 lähtien
Ennen vuotta 2021 tehdyt sitoumukset	138,7	73,7	4,6	-	217,0
Vuoden 2021 sitoumukset <sup>1)</sup>	43,4	65,1	-	-	108,5
<b>Yhteensä</b>	<b>182,1</b>	<b>138,8</b>	<b>4,6</b>	<b>-</b>	<b>325,5</b>

<sup>1)</sup> Vuoden 2021 sitoumuksista aiheutuneet menot ovat laskennallisesti kohdistettu ainoastaan vuosille 2021 ja 2022.

### Ohjelmakauden 2014—2020 rahoituskehys sekä myöntämisvaltuuden ja määrärahan arvioitu käyttö (milj. euroa)

	Ohjelmakauden 2014—2020 rahoituskehys valuutena	Myöntämis- valtuus 2021	Määräraha		
			maksettu 2014—2019	budjetoitu 2020	esitys 2021 <sup>1)</sup>
Manner-Suomen maaseudun kehittä- misohjelma yhteensä	912,000	108,507	466,903	189,600	181,591
— josta tekninen apu	70,000	8,200	25,173	20,000	8,200
Ohjelmien korjaukset	-	-	4,249	0,100	0,500
<b>Kaikki yhteensä</b>	<b>912,000</b>	<b>108,507</b>	<b>471,154</b>	<b>189,700</b>	<b>182,091</b>

<sup>1)</sup> Vuonna 2021 tarvittavasta määrärahasta siirtymäkauden 2021 sitoumusten perusteella arvioidaan maksettavan 43,4 milj. euroa.

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014—2020 ja siirtymäkauden 2021 momenttien (30.10.40, 30.10.43, 30.20.43 ja 30.20.44) toimeenpanoon tarkoitettun teknisen avun valtuus ja määräraha ovat tällä momentilla.

Takaisinperinnästä aiheutuvat erät merkitään momentille 12.30.99.

Momentin määräraha on muutettu kolmivuotiseksi siirtomäärärahaksi.

**Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

Siirto momentilta 30.20.44	16 391
Tukiohjelman toteuttamiseen liittyvä muutos	-24 000
<b>Yhteensä</b>	<b>-7 609</b>

Määräraha on osittain kehyksen ulkopuolinen.

2021 talousarvio	182 091 000
2020 talousarvio	189 700 000
2019 tilinpäätös	144 056 640

**20. Maa- ja elintarviketalous**

*Selvitysosa:* Luvun 30.20 selvitysosa on sisällytetty luvun 30.10 selvitysosaan.

*01. Ruokaviraston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 75 824 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) enintään 500 000 euroa elintarvikemarkkinavaltuutetun toimiston toimintamenoihin
- 2) vähävaraisimmille suunnattuun eurooppalaiseen apuun liittyvien siirtomenojen maksamiseen
- 3) enintään 1 000 000 euroa maksullisten eläntätautitutkimusten hintojen alentamiseen tutkimuksissa, joilla pyritään havaitsemaan ja seuraamaan vastustettavia ja uhkaavia eläntauteja,
- 4) elintarvikeketjuun, eläinten terveyteen ja hyvinvointiin, kasvien terveyteen ja kasvien lisäysaineistoon liittyvien menojen hallinnointia koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 652/2014 tuella maksettaviin menoihin
- 5) EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitussuutta koskevien menojen maksamiseen
- 6) eläinlääkintävahinkojen arviolautakunnan toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 7) hukkakauralain (185/2002) mukaisesti hukkakauran torjuntasuunnitelmien laatimisesta aiheutuvia kustannuksia vastaavien korvausten maksamiseen
- 8) maatalouden tukien toimeenpanosta annetussa laissa (192/2013) tarkoitettujen korvausten maksamiseen Ahvenanmaan maakunnan kunnille.
- 9) enintään 120 000 euroa porovahinkolautakunnan toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Nettobudjetoinnissa otetaan huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 652/2014 perusteella kasvintuhoojien kartoitukseen vuosittain myöntämä rahoitus.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 652/2014 tuella maksettavat elintarvikeketjuun, eläinten terveyteen ja hyvinvointiin, kasvintuhoojakorvauksiin ja kasvintuhoojien torjuntatoimenpiteisiin liittyvät menot on huomioitu tuloina momentilla 12.30.04.



Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

*Selvitysosa:* Hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi poronhoitolain muuttamisesta. Hallituksen esityksessä Ruokavirasto tuottaisi lautakunnan tarvitsemat hallinnolliset palvelut. Lautakunnan toimintaan arvioidut menot ja tulot on huomioitu Ruokaviraston toimintamenoissa.

Ruokaviraston *tehtävinä* ovat elintarvikkeiden sekä maa- ja metsätalouden tuotantopanosten turvallisuuden ja laadun, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä kasvinterveyden edistäminen, valvonta ja tutkimus. Lisäksi virasto edistää viranomaistoimin elintarvikkeiden ja maatalouden tuotantopanosten vientiä. Virastolla on Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan mukaisten toimenpiteiden, unionin rahoittamien maaseudun kehittämistoimien ja näitä täydentävien kansallisten toimenpiteiden toimeenpanotehtäviä (maksajavirastotehtävät). Ruokavirasto vastaa tehtäväalueensa tietojärjestelmien kehittämisestä ja ylläpidosta sekä alue- ja paikallistason viranomaisten ohjauksesta. Ruokaviraston tehtävänä on hoitaa myös muut laissa säädetyt ja maa- ja metsätalousministeriön määräämät viraston toimialaan kuuluvat tehtävät.

Ruokavirasto tukee pääluokkaperusteluissa sekä lukujen 30.10 ja 30.20 yhteisessä selvitysosassa esitettyjen maa- ja metsätalousministeriön *toimialan vaikuttavuuden, toiminnallisen tuloksellisuuden ja voimavarojen hallinnan tavoitteiden* saavuttamista.

### Viraston tunnusluvut

	2019 toteuma	2020 arvio	2021 tavoite
<b>Toiminnallinen tehokkuus</b>			
Taloudellisuusindeksi (2019=100)	100	100	100,5
Tuottavuusindeksi (2019=100)	100	100	100,5

### Ruokaviraston päätoimintojen kustannukset, tuotot ja henkilötyövuodet<sup>1)</sup>

	2019 tilinpäätös			2020 arvio			2021 arvio		
	Kust. 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv	Kust. 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv	Kust. 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv
Maatalous	16 613	513	128	16 613	490	128	17 356	498	125
Maaseudun kehittäminen	7 802	1 686	69	7 802	1 610	69	7 674	1 638	68
Metsätalous	536	9	6	536	9	6	520	9	6
Elinkeinokala-, riista- ja porotalous	889	252	9	889	241	9	861	250	9
Elintarviketurvallisuuden valvonta	26 639	15 340	239	28 069	14 647	239	27 824	14 898	236
-laboratoriopalvelut ja riskinarviointi	10 521	349	116	10 521	333	116	10 196	339	114
-tieteellinen tutkimus	151	59	2	151	56	2	146	57	2
Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta	10 490	2 794	79	10 490	2 668	79	11 357	2 714	77
-laboratoriopalvelut ja riskinarviointi	12 091	1 165	128	12 091	1 112	128	11 715	1 131	125
-tieteellinen tutkimus	1 225	386	12	1 225	369	12	1 186	375	12
Kasvintuotannon ja kasvinterveyden valvonta	8 106	3 099	77	8 106	2 959	77	7 993	3 010	75

	2019 tilinpäätös			2020 arvio			2021 arvio		
	Kust. 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv	Kust. 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv	Kust. 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv
-laboratoriopalvelut ja riskinarviointi	4 343	1 044	50	4 343	997	50	4 207	1 014	49
-tieteellinen tutkimus	143	138	1	143	132	1	138	134	1
FEAD vähävaraisten apu	4 491	4 384	4	4 491	4 186	4	4 339	4 258	4
Ulkoiset IT-palvelut	2 886	2 730	47	2 886	2 607	47	2 789	2 652	46
Elintarvikemarkkinavaltuutetun toimisto	55			500		3	500		4
<b>Yhteensä</b>	<b>106 981</b>	<b>33 948</b>	<b>967</b>	<b>108 856</b>	<b>32 416</b>	<b>970</b>	<b>108 801</b>	<b>32 977</b>	<b>953</b>

<sup>1)</sup> Kustannukset ja tuotot eivät sisällä IT-asiantuntijapalveluiden läpilaskutusta.

### Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)<sup>1)</sup>

	2019 toteuma	2020	
		varsinainen ta- lousarvio	2021 esitys
<b>Bruttomenot</b>	104 589	111 856	108 801
<b>Bruttotulot</b>	33 688	35 416	32 977
<b>Nettomenot</b>	70 901	76 440	75 824
<b>Siirtyvät erät</b>			
- siirtynyt edelliseltä vuodelta	9 429		
- siirtynyt seuraavalle vuodelle	11 890 <sup>2)</sup>		

<sup>1)</sup> Vuosi 2020 sisältää IT-asiantuntijapalveluiden läpilaskutuksen arvion 3 milj. euroa menoissa ja tuloissa. Vuodet 2019 ja 2021 eivät sisällä ko. summaa.

<sup>2)</sup> Vuodelle 2020 siirtyneestä erästä tuottavuushankkeisiin ja elintarvikemarkkinavaltuutetun toimiston toimintaan sidottu 5,3 milj. euroa.

Bruttomenot ovat yhteensä 108 801 000 euroa. Bruttotulot ovat yhteensä 32 977 000 euroa, tästä yhteisrahoitteisen toiminnan tuloja on 800 000 euroa, maksullisen toiminnan tuloja 24 396 000 euroa ja muita tuloja 7 781 000 euroa.

### Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2019 toteuma	2020	
		varsinainen ta- lousarvio	2021 esitys
<i>Julkisoikeudelliset suoritteet</i>			
<b>Maksullisen toiminnan tuotot</b>			
— suoritteiden myyntituotot	19 725	20 190	20 666
— muut tuotot	41	-	-
<b>Tuotot yhteensä</b>	<b>19 767</b>	<b>20 190</b>	<b>20 666</b>
<b>Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset</b>			
— erilliskustannukset	15 382	14 999	15 475
— osuus yhteiskustannuksista	5 688	5 191	5 191
<b>Kustannukset yhteensä</b>	<b>21 069</b>	<b>20 190</b>	<b>20 666</b>

	2019 toteuma	2020 varsinainen ta- lousarvio	2021 esitys
<b>Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)</b>	-1 302	-	-
<b>Kustannusvastaavuus, %</b>	94	100	100
<i>Muut suoritteet</i>			
<b>Maksullisen toiminnan tuotot</b>			
— suoritteiden myyntituotot	3 731	3 645	3 730
— muut tuotot	11	-	-
<b>Tuotot yhteensä</b>	3 743	3 645	3 730
<b>Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset</b>			
— erilliskustannukset	4 107	3 113	3 198
— osuus yhteiskustannuksista	1 635	1 532	1 532
<b>Kustannukset yhteensä</b>	5 742	4 645	4 730
<b>Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)</b>	-1 999	-1 000	-1 000
<b>Kustannusvastaavuus, %</b>	65	78	78
<b>Hintatuki</b>	1 000	1 000	1 000
<b>Kustannusvastaavuus hintatuen jälkeen, %</b>	79	100	100

Elintarvikemarkkinalaissa (1121/2018) on säädetty elintarvikemarkkinoiden toimivuuden parantamiseksi ja hyvien liiketapojen vastaisten käytäntöjen estämiseksi Ruokaviraston yhteydessä toimivasta elintarvikemarkkinavaltuutetun toimistosta. Valtuutettu on toiminnassaan itsenäinen ja riippumaton. Valtuutetun toimiston toimintamenoihin varataan enintään 500 000 euroa.

Ruokavirasto toimii työ- ja elinkeinoministeriön vastuulla olevan vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun rahaston (vähävaraisten rahasto) hallintoviranomaisena. Rahastosta rahoitettavan vähävaraisten avun toimenpideohjelman toimeenpanoon henkilötöiden osalta käytetään vähävaraisten rahaston teknistä apua ja varsinaiseen ruoan hankintaan, jakeluun ja varastointiin itse ohjelman rahoitusta. Momentin mitoituksessa on otettu huomioon sekä menoissa että tuloissa 3 800 000 euroa avun hallinnoinnista ja toimeenpanosta johtuen.

Vastustettavien sekä uusien uhkaavien eläintautien havaitsemiseksi ja kotoperäisten eläintautien esiintyvyyden seuraamiseksi tarvitaan näytteitä sairasta eläimistä. Eläintautitutkimuksissa seurannan kannalta riittävän näytemäärän saaminen edellyttää eläinten omistajien tai eläinlääkärien oma-aloitteellisesti lähettämiä näytteitä. Tutkimuskustannusten periminen täysimääräisinä näytteen lähettäjältä vähentäisi näytteiden määrää merkittävästi, minkä vuoksi hintatuen käyttö on perusteltua. Hintatuen määrä on enintään 1 000 000 euroa.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 652/2014 tuella maksettavat elintarvikeketjuun, eläinten terveyteen ja hyvinvointiin, kasvintuhoojakorvauksiin ja kasvintuhoojien torjuntatoimenpiteisiin liittyvät menot on huomioitu tuloina momentilla 12.30.04.

Momentilla on otettu huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 652/2014 perusteella kasvintuhoojien kartoitukseen vuosittain myönnettävän rahoituksen nettobudjetointi.

Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon sekä menoissa että tuloissa 2 234 000 euroa Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman teknisen avun määränä.

Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon Ahvenanmaan maakunnan kunnille suoritettavat korvaukset maatalouden tukien toimeenpanosta annetussa laissa (192/2013) tarkoitettujen tehtävien hoitamisesta. Korvaus määräytyy tukihakemusten lukumäärän perusteella ja sen suuruudesta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Momentin määräraha on otettu huomioon harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan strategian ja toimenpideohjelman edellyttämät resurssit harmaan talouden torjuntaan (HO 2019).

(Viraston henkilötyövuosien määrä on vuonna 2021 yhteensä 953 htv, josta maksullisen toiminnan osuus on 235 htv.)

### **Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

CAP27 -uudistuksen valmistelu, kertaluonteisen lisäyksen poisto	-2 000
Eläintautien torjuntaa edistävä tiedotus, koulutus ja varautuminen sekä rekisterien kehittäminen (HO 2019)	845
Eläintautien torjuntaa edistävä tiedotus, koulutus ja varautuminen sekä rekisterien kehittäminen (HO 2019) lisäyksen poisto	-775
Eläinten terveydenhallintahanke (ELTE) (v. 2020 rahoitus) (siirto momentille 28.70.20)	-1 764
Eläinten terveydenhallintahanke (ELTE) (v. 2021 rahoitus) (siirto momentilta 28.70.20)	845
Eläinvalvonnan ja täydentävien ehtojen tietojärjestelmien kehittäminen (v. 2020) (siirto momentille 28.70.20)	-1 120
Eläinvalvonnan ja täydentävien ehtojen tietojärjestelmän kehittäminen (v. 2021) (siirto momentilta 28.70.20)	570
Harmaan talouden torjunta (HO 2019)	150
Maaseudun Hyrrä-tukien sähköisen käsittelyketjun kehittämishanke (v. 2020) (siirto momentille 28.70.20)	-864
Porovahinkolautakunta	120
Ruokaviraston tietojärjestelmähankkeet (siirto momentille 30.01.23)	-1 502
Tietojärjestelmien kehittäminen (HO 2019)	3 250
Tietojärjestelmien kehittäminen (HO 2019) lisäyksen poisto	-1 750
Tietojärjestelmien ylläpito ja jatkuva kehittäminen	3 200
Ympäristöterveydenhuollon valvontajärjestelmäkokonaisuuden kehittämishanke (YTVK) (v. 2020 rahoitus) (siirto momentille 28.70.20)	-2 573
Ympäristöterveydenhuollon valvontajärjestelmäkokonaisuuden kehittämishanke (YTVK) (v. 2021 rahoitus) (siirto momentilta 28.70.20)	1 343
Omakustannuseriaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa	228
Palkkausten tarkistukset	1 181
<b>Yhteensä</b>	<b>-616</b>

2021 talousarvio	75 824 000
2020 IV lisätalousarvio	125 000
2020 talousarvio	76 440 000
2019 tilinpäätös	73 362 000

### **20. Eläinlääkintähuolto ja kasvintuhoojien torjunta (arviomääräraha)**

Momentille myönnetään 5 948 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) eläinlääkintähuoltolain (765/2009) nojalla kunnille maksettavista korvauksista aiheutuviin menoihin

2) eläintautilain (441/2013) nojalla eläintautien vastustamisesta, eläinsuojelulain (247/1996) nojalla eläinsuojelusta, sekä näihin liittyvistä korvauksista, koulutuksista ja selvityksistä aiheutuvien ja muiden eläinlääkintähuollon toteuttamisen kannalta välttämättömien menojen maksamiseen

3) kasvinterveyden suojelemisesta annetun lain (1110/2019) mukaisten korvausten maksamiseen

4) kasvintuhoojien torjumisen kannalta välttämättömien menojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös edellä mainittuihin menoihin liittyviin, edellisiin vuosiin kohdistuviin menoihin ja korvauksiin sekä siirtomenoihin.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

*Selvitysosa:* Eläinlääkintähuoltolain 23 §:n nojalla kunnille maksetaan korvauksia kunnaneläinlääkärien eläintautilain (441/2013), eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain (517/2015), eläinsuojelulain (247/1996), eläinten kuljetuksesta annetun lain (1429/2006), eläinten lääkitsemisestä annetun lain (387/2014) sekä maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (192/2013) perusteella suorittamista tehtävistä.

Toimijoiden maksut eläintautilain ja eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain nojalla tehdyistä maksullisista kunnaneläinlääkärien suoritteista tuloutuvat momentille 12.30.99.

Kasvintuhoojien hävittämiskustannuksista voidaan kasvinterveyden suojelemisesta annetun lain (1110/2019) nojalla maksaa toimijalle korvauksia, jos kasvintuotannolle aiheutuneet vahingot ovat poikkeuksellisen suuret ja korvaaminen on toimijan elinkeinon jatkamisen kannalta tarpeellista. Korvauksia kasvintuhoojan hävittämiskustannuksista voidaan maksaa myös metsässä kasvavien puiden osalta. Määrärahaa saa käyttää myös kasvintuhoojien torjumisen kannalta välttämättömien kartoitus- ja torjuntatöiden menojen maksamiseen.

Määrärahasta on valtion osuutta 5 818 000 euroa ja EU-osuutta 130 000 euroa. Euroopan unionin rahoitusosuus eläintautien ja kasvintuhoojien torjunnasta tuloutuu momentille 12.30.04.

#### **Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)**

Kunnille maksettavat korvaukset	4 400 000
Eläintautitorjunnan ja eläinsuojelun menot	1 448 000
Kasvintuhoojien torjunta	100 000
<b>Yhteensä</b>	<b>5 948 000</b>

Määräraha on osittain kehyksen ulkopuolinen.

2021 talousarvio	5 948 000
2020 talousarvio	5 948 000
2019 tilinpäätös	6 487 623

#### *40. Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään 323 100 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain (1559/2001) mukaiseen kansalliseen tukeen (Etelä-Suomen kansallinen tuki, pohjoinen tuki, muu maa- ja puutarhatalouden tuki)

2) vuonna 2020 ja sitä aikaisempina vuosina myönnettyjen tukien maksamiseen

3) sellaisten kansallisten tukien ja korvausten maksamiseen, joihin tuensaaja on lainvoimaisen päätöksen perusteella oikeutettu, mutta joihin liittyvä määräraha ei ole enää käytettävissä.

Määrärahasta 4 000 000 euroa on varattu tukien täytäntöönpanoon liittyvien, ennakoidun tukimenekin ylittävien, tukien ja tukitasojen muutostarpeisiin.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena ja kohdan 3) osalta maksatuspäätösperusteisena.

*Selvitysosa:* Maa- ja puutarhatalouden kansallista tukea maksetaan EU:n lainsäädännön perusteella ja sen asettamissa rajoissa. Kansallinen tuki on sovitettu yhteen EU:n kokonaan ja osittain rahoittamien tukijärjestelmien (EU-tulotuet, luonnonhaittakorvaukset, ympäristökorvaus ja eläinten hyvinvointikorvaukset) kanssa. Tuki turvaa osaltaan maa- ja puutarhatalouden toimintaedellytyksiä ja tuotannon kannattavuutta sekä maaseudun elinvoimaisuuden säilymistä. Tukijärjestelmiä ovat Etelä-Suomen kansallinen tuki, pohjoinen tuki ja eräät muut kansalliset tuet.

Etelä-Suomen kansallista tukea maksetaan tukialueiden A ja B sika- ja siipikarjataloudelle sekä puutarhataloudelle komission hyväksymän tukiohjelman perusteella. Pohjoista tukea maksetaan Keski- ja Pohjois-Suomessa (C-tukialueella) kotieläintaloudelle, puutarhataloudelle, kasvinviljelylle ja eräille muille kohteille komission vuonna 2016 hyväksymän pitkäaikaisen pohjoisen tuen tukijärjestelmän perusteella. Lisäksi määrärahasta maksetaan eräitä muita kansallisia tukia.

Määrärahaa voidaan käyttää myös sellaisten kansallisten tukien ja korvausten maksamiseen, joihin tuensaaja on oikeutettu esimerkiksi valitusprosessiin liittyvien lainvoimaisten päätösten perusteella, mutta joihin osoitettu määräraha ei ole enää käytettävissä.

#### **Maa- ja puutarhatalouden kansallisen tuen arvioitu jakautuminen eri kohteisiin vuosina 2019—2021 (milj. euroa)**

	2019 toteutuma	2020 arvio	2021 arvio
Tuki yhteensä ao. vuoden tuotannolle	322,5	319,0	319,1
Etelä-Suomen kansallinen tuki	20,2	17,4	17,4
Pohjoinen tuki	297,3	296,3	296,4
Muu kansallinen tuki	5,0	5,3	5,3

#### **Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

Porotalous (HO 2019)	400
Porotalous (HO 2019) lisäyksen poisto	-300
<b>Yhteensä</b>	<b>100</b>
2021 talousarvio	323 100 000
2020 talousarvio	323 000 000
2019 tilinpäätös	322 700 000

#### **41. EU-tulotuki ja EU-markkinatuki (arviomääräraha)**

Momentille myönnetään 526 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1307/2013 mukaisten suorien tukien sekä siirtymäkautta koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2020/xxx mukaisten suorien tukien maksamiseen

2) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 mukaisten yksityisen varastoinnin tuen, eräiden muiden maataloustuotteiden markkinoita ohjaavien toimenpiteiden ja suoraan tuotteisiin kohdennetuista ja muista asetuksen mahdollistamista toimenpiteistä aiheutuvien menojen maksamiseen sekä siirtymäkautta koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2020/xxx mukaisten tukien maksamiseen

3) muiden kuin kohdissa 1) ja 2) mainittujen säädösten perusteella maksettavien EU:n kriisitukien maksamiseen

4) vuonna 2020 ja sitä aikaisempina vuosina myönnettyjen tukien maksamiseen

5) niiden Suomen velvoitteiden maksamiseen, jotka aiheutuvat EU:n maksumääräaikojen (komission asetus (EU) N:o 907/2014 5 artikla) jälkeen maksettujen tukien maksamisesta.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena EU-tulotuen osalta ja maksatuspäätösperusteisena EU-markkinatuen osalta.

*Selvitysosa:* Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon yhteisen maatalouspolitiikan perusteella maksettavat EU-tulotuet ja EU-markkinatuet, jotka rahoitetaan kokonaan EU:n varoista. Momentilta on myös mahdollista maksaa EU-tulotukia ja EU-markkinatukia siirtymäkautta 2021 koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2020/xxx mukaisesti.

EU-tulotuet turvaavat omalta osaltaan maataloustuotannon kannattavuutta ja muiden EU:n yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteiden toteutumista. Tukien ehtona on muun muassa ympäristöön sekä eläinten ja kasvien terveyteen liittyvien vaatimusten eli ns. täydentävien ehtojen noudattaminen. Viherryttämistuen osuus on 30 % EU-tulotuesta ja nuoren viljelijän tuen enintään 2 % EU-tulotuesta.

Pääosa EU-tulotuista maksetaan tuotannosta irrotettuna perustukena. Tuotantosidonnaisen tuen osuus on 19,6 % EU:n suorien tukien enimmäismäärästä.

Momentilta maksettavan EU:n yksityisen varastoinnin tuen arvioidaan pysyvän vuoden 2020 tasolla.

Momentilta on mahdollisuus maksaa myös niitä Suomen velvoitteita, jotka aiheutuvat EU:n maksumääräaikojen (komission asetus (EU) N:o 907/2014 5 artikla) jälkeen maksettujen tukien maksamisesta kokonaan kansallisesti.

Momentin menoihin liittyvät tulot on merkitty momentille 12.30.01.

#### **EU-tulotuki ja EU-markkinatuet vuonna 2021 käyttökohteittain (euroa)**

EU-tulotuki yhteensä	525 000 000
— Perustuki	254 000 000
— Viherryttämistuki	157 500 000
— Nuoren viljelijän tuki	10 500 000
— Tuotantosidonnainen tuki	103 000 000
EU-markkinatuet (sisämarkkinatuet)	1 200 000
— EU-yksityisen varastoinnin tuki	1 200 000
<b>Yhteensä</b>	<b>526 200 000</b>

#### **Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

**Yhteensä** 0

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2021 talousarvio	526 200 000
2020 talousarvio	526 200 000
2019 tilinpäätös	513 394 179

43. Ympäristökorvaukset, luonnonmukainen tuotanto, neuvonta ja ei-tuotannolliset investoinnit (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 320 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) ohjelmakauden 2014—2020 ja vuodelle 2021 yhdellä vuodella jatkettujen Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa toteuttavien ympäristökorvausten, luonnonmukaisen tuotannon, neuvonnan ja ei-tuotannollisten investointien Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) maksettavan EU:n rahoitusosuuden sekä valtion rahoitusosuuden maksamiseen

2) EU:n komission vuosille 1995—1999 hyväksymän maatalouden ympäristöohjelman, vuosille 2000—2006 hyväksymän horisontaalisen maaseudun kehittämisohjelman mukaisten maatalouden ympäristötukien ja vuosille 2007—2013 hyväksymän ja vuodelle 2014 yhdellä vuodella jatkettujen Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman mukaisten maatalouden ympäristötukien ja ei-tuotannollisten investointitukien maksamiseen

3) EU:n aikaisempien ohjelmakausien ja ohjelmakauden 2014—2020 ja vuodelle 2021 yhdellä vuodella jatketuista sitoumuksista aiheutuneiden velvoitteiden maksamiseen sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU 1306/2013) artiklojen 52 (sääntöjenmukaisuuden tarkastaminen) sekä 54 ja 56 (yhteiset säännökset ja maaseuturahastoa koskevat erityissäännökset sääntöjenvastaisuuksista) sekä aikaisempien ohjelmakausien vastaavien säädösten mukaisten Suomen velvoitteiden maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

### Valtuus

Mikäli ohjelmakauteen 2014—2020 kohdistuvaa vuosien 2019 tai 2020 valtuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä ympäristökorvausten sitoumuksia ja sopimuksia sekä luonnonmukaisen tuotannon sitoumuksia vuonna 2021.

*Selvitysosa:* Ympäristökorvaukset, luonnonmukaisen tuotannon korvaus, neuvontakorvaus ja ei-tuotannollisten investointien korvaus sisältyvät Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaan 2014—2020. Vuonna 2021 toimeenpano jatkuu Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014-2020 sääntöjen mukaisesti (siirtymäkausi 2021). Korvausten tavoitteena on maatalous- ja puutarhatuotannon harjoittaminen kestävästi siten, että tuotanto kuormittaa ympäristöä nykyistä vähemmän, luonnon monimuotoisuus ja maatalouden kulttuurimaisemien säilyminen turvataan ja tuotannon harjoittamisen edellytykset säilyvät hyvinä myös pitkällä aikavälillä. Neuvonnan tavoitteena on vastata viljelijöiden kokemaan neuvontatarpeeseen unionin yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteiden edistämiseksi ja maaseudun kehittämisohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi. Neuvonnan avulla voidaan kasvattaa viljelijän osaamista maatalon hoitamisessa muun muassa maatalouden nykyaikaistamisessa ja kilpailukyvyyn parantamisessa, ympäristökysymyksissä ja eläinten hyvinvointi- ja terveysasioissa, vähentää maatalojen ilmastovaikutuksia, lisätä energiatehokkuutta sekä ehkäistä ilmastonmuutoksen aiheuttamia riskejä.

Ympäristökorvaukset koostuvat ympäristösitoumuksista, ympäristösopimuksista sekä geenipankkisäilytyksestä. Ympäristökorvauksen toimia kohdennetaan alueellisesti sekä tila- ja lohko-kohtaisesti. Kaikille sitoutuneille pakollinen tilakohtainen toimenpide tähtää ravinteiden tasapainoiseen käyttöön ja suunnitelmalliseen viljelyyn. Lohko-kohtaisilla toimenpiteillä toteutetaan kohdennetusti vesiensuojelua ja maan rakennetta edistäviä, kasvihuonekaasupäästöjä vähentäviä ja/tai peltoluonnon monimuotoisuutta edistäviä toimenpiteitä. Osaa vesiensuojelullisista toimenpiteistä toteutetaan eri tavalla ns. kohdentamisalueella (Suomenlahteen, Saaristomereen, Selkämereen ja Perämereen laskevien jokivesistöjen valuma-alueet). Ympäristökorvauksia ja ei-tuotannollista investointikorvausta voidaan myöntää myös



yhdistyksille kosteikkojen ja perinnebiotooppien alkuraivaukseen ja hoitoon sekä luonnon ja maiseman monimuotoisuuden edistämiseen.

Ohjelmakauden 2014—2020 mukaiseen järjestelmään on sitoutunut n. 86 % viljelijöistä ja sitoumusala yhteensä on n. 90 % käytettävissä olevasta maatalousmaasta.

Vuonna 2021 määrärahaa arvioidaan tarvittavan yhteensä 320 000 000 euroa, mistä EU:n rahoitusosuutta on 134 400 000 euroa ja kansallista osuutta 185 600 000 euroa. EU:n rahoitusosuus ohjelmakaudella 2014—2020 ja siirtymäkaudella 2021 on 42 %.

Momentin menoihin liittyvät tulot on merkitty momentille 12.30.02.

### Ohjelmakauden 2014—2020 rahoituskehys ja määrärahan arvioitu käyttö (milj. euroa)

Toimenpide	Ohjelmakauden 2014—2020 rahoituskehys			Määräraha		
	EU	valtio	julkinen yhteensä	maksettu 2014—2019	budjetoitu 2020 <sup>1)</sup>	esitys 2021
Ympäristökorvaukset	732,619	1 011,713	1 744,332	1 492,222	96,600	245,000
Luonnonmukainen tuotanto	147,840	204,160	352,000	260,359	55,600	65,000
Neuvonta	12,180	16,820	29,000	19,985	1,000	10,000
Ei-tuotannolliset investoinnit	2,520	3,480	6,000	3,887	-	-
<b>Yhteensä</b>	<b>895,159</b>	<b>1 236,173</b>	<b>2 131,332</b>	<b>1 776,453</b>	<b>153,200</b>	<b>320,000</b>

<sup>1)</sup> Vuoden 2020 luvut perustuvat vuoden 2020 varsinaiseen talousarvioon, jossa ei oltu vielä otettu huomioon vuonna 2020 tehtävää lisätalousarvioehdotusta, jossa tälle momentille siirretään momentilta 30.20.44 Marinin hallitusohjelman ympäristökorvaukseen ja luomusitoumuksiin tarkoitetut lisämäärärahat.

### Ympäristökorvausten ja luonnonmukaisen tuotannon valtuudesta aiheutuvat menot, valtion ja EU:n osuudet yhteensä (milj. euroa)

					Yhteensä
	2021	2022	2023	2024	vuodesta 2021 lähtien
Vuosia 2014—2020 ja siirtymäkautta 2021 koskevat toimenpiteet, josta	217,000	-	-	-	217,000
vuonna 2021 tehtävät sitoumukset ja sopimukset <sup>1)</sup>	180,400	-	-	-	180,400
— ympäristökorvaukset	152,000	-	-	-	152,000
— luonnonmukainen tuotanto	28,400	-	-	-	28,400
ennen vuotta 2021 tehdyt sitoumukset ja sopimukset	36,600	27,400	12,000	11,000	87,000
— ympäristökorvaukset	5,000	4,000	2,000	1,000	12,000
— luonnonmukainen tuotanto	31,600	23,400	10,000	10,000	75,000
<b>Menot yhteensä</b>	<b>217,000</b>	<b>27,400</b>	<b>12,000</b>	<b>11,000</b>	<b>267,400</b>

<sup>1)</sup> Taulukossa ei ole otettu huomioon vuonna 2020 tehtävää lisätalousarvioehdotusta, jossa tälle momentille siirretään momentilta 30.20.44 Marinin hallitusohjelman ympäristökorvaukseen ja luomusitoumuksiin tarkoitetut lisämäärärahat.

**Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

Luomusitoumusten rahoitus (HO 2019)	7 000
Siirto momentilta 30.20.44	22 290
Vuoden 2021 rahoitusmuutos	137 510
<b>Yhteensä</b>	<b>166 800</b>

Määräraha on osittain kehyksen ulkopuolinen.

2021 talousarvio	320 000 000
2020 IV lisätalousarvio	93 000 000
2020 talousarvio	153 200 000
2019 tilinpäätös	355 710 000

**44. Luonnonhaittakorvaukset (siirtomääräraha 3 v)**

Momentille myönnetään 551 888 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) ohjelmakauden 2014—2020 ja vuodelle 2021 yhdellä vuodella jatkettujen Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa toteuttavien luonnonhaittakorvausten Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) maksettavan EU:n rahoitusosuuden ja valtion rahoitusosuuden sekä ohjelmaan sisältyvän kokonaan kansallisesti rahoitettavan luonnonhaittakorvauksen maksamiseen

2) EU:n aikaisempien ohjelmakausien ja ohjelmakauden 2014—2020 ja vuodelle 2021 yhdellä vuodella jatketuista sitoumuksista aiheutuneiden velvoitteiden maksamiseen sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU 1306/2013) artiklojen 52 (sääntöjenmukaisuuden tarkastaminen) sekä 54 ja 56 (yhteiset säännökset ja maaseuturahastoa koskevat erityissäännökset sääntöjenvastaisuuksista) sekä aikaisempien ohjelmakausien vastaavien säädösten mukaisten Suomen velvoitteiden maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

*Selvitysosa:* Luonnonhaittakorvaukset sisältyvät Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaan 2014—2020. Vuonna 2021 toimeenpano jatkuu Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014-2020 sääntöjen mukaisesti (siirtymäkausi 2021). Luonnonhaittakorvauksilla korvataan maatalousyrittäjille pysyvien epäsuotuisten luonnonolojen maataloustuotannolle aiheuttamaa luonnonhaittaa. Luonnonhaittakorvausten tavoitteena on turvata maatalouden toimintaedellytykset ja jatkuvuus sekä säilyttää maatalousmaa maatalouskäytössä. Toimenpide vaikuttaa tilalukumäärän hallittuun kehittämiseen sekä taloudellisesti elinvoimaisten maatilayksiköiden säilyttämiseen ja tätä kautta maaseudun työllisyyden ylläpitämiseen ja maaseutualueiden taloudellisen kehityksen edistämiseen. Luonnonhaittakorvausten saamiseen ei ole ikärajaa ja korvauksen hehtaarikohtainen määrä vähenee maatalon koon ylittäessä tietyt raja-arvot. Luonnonhaittakorvauksia maksetaan myös pysyville nurmille. Korvausta maksetaan korotettuna tiloille, jotka ylittävät asetetun eläintiheysrajan. Luonnonhaittakorvaukset ovat yksivuotisia.

EU:n rahoitusosuus ohjelmakaudella 2014—2020 ja siirtymäkaudella 2021 on 42 %. Lisäksi määrärahasta maksetaan kokonaan valtion rahoittamia luonnonhaittakorvauksia.

Momentin menoihin liittyvät tulot on merkitty momentille 12.30.02.

**Luonnonhaittakorvausjärjestelmän vuoden 2021 määrärahojen arvioitu jakautuminen (euroa)**

Yhteensä, josta	551 888 000
— EU-osuus	73 224 000
— valtion osuus	102 116 000
— kokonaan kansallisesti rahoitettava luonnonhaittakorvaus	376 548 000

**Ohjelmakauden 2014—2020 rahoituskehys ja määrärahan käyttö (milj. euroa)**

Toimenpide	Ohjelmakauden 2014—2020 rahoituskehys				Määräraha		esitys 2021
	EU	valtio	kokonaan kansallinen	julkinen yhteensä	maksettu 2014—2019	budjetoitu <sup>1)</sup> 2020	
Luonnonhaittakorvaukset	701,820	969,180	2 023,800	3 694,800	3 093,863	624,788	551,888

<sup>1)</sup> Vuoden 2020 luvut perustuvat vuoden 2020 varsinaiseen talousarvioon, jossa ei oltu vielä otettu huomioon vuonna 2020 tehtävää lisätalousarvioehdotusta, jossa tältä momentilta siirretään Marinin hallitusohjelman ympäristökorvaukseen ja luomusituomuksiin tarkoitetut lisämäärärahat momentille 30.20.43.

**Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

Lisäyksen poisto (Luonnonhaittakorvauksen lisäys 2020 (HO 2019 kertaluonteinen))	-42 000
Maaseutuohjelman kertaluonteinen rahoitusmuutos vuonna 2020 (siirto momentilta 30.10.40)	25 000
Siirto momentille 30.10.40	-10 200
Siirto momentille 30.10.64	-16 391
Siirto momentille 30.20.43	-22 290
Siirto momentille 30.20.43 (luomusituomusten rahoitus, HO 2019)	-7 000
Tasomuutos kokonaan kansalliseen luonnonhaittakorvaukseen	7 000
Teknisen lisäyksen poisto (Vuonna 2020 tehtävien uusien luomusituomusten rahoitus (tekninen kohdennus) (HO 2019))	-5 000
Teknisen lisäyksen poisto (Ympäristökorvauksen lisäys 2020 (HO 2019 kertaluonteinen))	-88 000
Vuoden 2021 rahoitusmuutos	37 100
Vuoden 2021 tukitasojen turvaaminen	48 881
<b>Yhteensä</b>	<b>-72 900</b>

Määräraha on osittain kehyksen ulkopuolinen.

2021 talousarvio	551 888 000
2020 IV lisätalousarvio	-93 000 000
2020 talousarvio	624 788 000
2019 tilinpäätös	548 288 000

**46. EU-rahoitteinen ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)**

Momentille myönnetään 10 910 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1144/2014 mukaiseen maataloustuotteiden tiedotukseen ja menekinedistämiseen

2) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 mukaisesti mehiläistuotteiden tuotannon ja kaupan pitämisen edistämiseksi laaditusta ohjelmasta aiheutuviin menoihin

3) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 mukaisesti hedelmä- ja vihannestuottajaorganisaatioiden toimintaohjelmien menojen maksamiseen

4) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 mukaisesti koulujakelujärjestelmästä aiheutuviin menoihin sekä koulujakelujärjestelmän liitännäis- ja tiedotustoimenpiteisiin ja niihin liittyviin kulutusmenoihin.

5) kohtien 2)-4) tukien maksamiseen siirtymäkautta 2021 koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2020/xxx mukaisesti

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Momentilta maksettaviin koulujakelujärjestelmän liitännäis- ja tiedotustoimenpiteisiin ja niiden kulutusmenoihin liittyvät arvonlisäveromenot on budjetoitu momentille 30.01.29.

*Selvitysosa:* Momentilta rahoitetaan EU:n maataloustuotteiden tiedotus- ja menekinedistämisohjelmien menoja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU 1144/2014) perusteella. Ohjelmat rahoitetaan kokonaan EU:n maataloustukirahastosta.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU 1308/2013) tarkoitettuun mehiläistuotteiden tuotannon ja kaupan pitämisen edistämiseen arvioidun määrärahan EU:n rahoitusosuus on 50 %.

Tuottajien muodostamille hedelmä- ja vihannesalan markkinointiyhteenliittymille eli tuottajaorganisaatioille maksetaan tukea toimintaohjelman toteuttamiseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU 1308/2013) perusteella. Tuottajaorganisaatioille maksettavat tuet rahoitetaan kokonaisuudessaan EU:n maataloustukirahastosta.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU 1308/2013) tarkoitettuihin koulujakelujärjestelmään ja sen liitännäis- ja tiedotustoimenpiteisiin arvioidun määrärahan EU:n rahoitusosuus on 100 %.

Momentilta on mahdollista maksaa myös päätösosan kohtien 2)-4) mukaisia tukia siirtymäkautta 2021 koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2020/xxx nojalla.

Koulujakelujärjestelmän liitännäis- ja tiedotustoimenpiteisiin ja niiden kulutusmenoihin liittyvät arvonlisäverokustannukset, joita EU ei korvaa, on otettu huomioon momentilla 30.01.29.

Momentin menoihin liittyvät tulot on merkitty momentille 12.30.01.

#### **Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)**

	Yhteensä,	mistä EU:n osuus
Menekinedistäminen sisämarkkinoilla ja yhteisön ulkopuolella (EU 1144/2014)	2 200 000	2 200 000
Mehiläistuotteiden tuotannon ja kaupan pitämisen edistäminen (EU 1308/2013)	280 000	140 000
Tuottajaorganisaatioiden toimintaohjelmat (EU 1308/2013)	3 000 000	3 000 000
Koulujakelujärjestelmä (EU 1308/2013)	5 430 000	5 430 000
— josta koulujakelujärjestelmätuki	4 890 000	4 890 000
— josta liitännäis- ja tiedotustoimenpiteet	540 000	540 000
<b>Yhteensä</b>	<b>10 910 000</b>	<b>10 770 000</b>

Määräraha on osittain kehyksen ulkopuolinen.

**Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

<b>Yhteensä</b>	<b>0</b>
-----------------	----------

Määräraha on osittain kehyksen ulkopuolinen.

2021 talousarvio	10 910 000
2020 talousarvio	10 910 000
2019 tilinpäätös	10 752 000

**47. Ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)**

Momentille myönnetään 4 069 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ruokaketjun toiminnan edistämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen (VNA 680/2014) mukaisesti ruokaketjun kehittämis-, tiedottamis- ja menekinedistämistoimien toteuttamiseen liittyvien hankkeiden avustuksiin
- 2) kansallisiin ja kansainvälisiin toimenpiteisiin, joilla edistetään ruokapoliittisen selonteon tavoitteiden toteutumista
- 3) ruokaketjun ja maatalouden markkinoita koskeviin kehittämis- ja kokeiluhankkeisiin uusien innovaatioiden kehittämiseksi
- 4) enintään 15 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

Määrärahasta voidaan myöntää avustusta myös julkisyhteisöille.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

*Selvitysosa:* Määrärahaa käytetään ruokapoliittisen selonteon tavoitteita tukevien kansallisten tai kansainvälisten toimenpiteiden rahoittamiseen. Määrärahalla tuetaan lisäksi luomualan ja lähiruoan kehittämisohjelmien mukaisia toimenpiteitä sekä luonnontuotealan kehittämistä. Lisäksi määrärahalla tuetaan ruokaketjun ja maatalouden markkinoita koskevia kehittämis- ja kokeiluhankkeita uusien innovaatioiden kehittämiseksi.

Ruokaketjun kehittämistoimenpiteisiin tarkoitetuilla varoilla voidaan tukea myös laajoja valtakunnallisia hankkeita.

**Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

Attasoiden rahoituksen päätyminen (siirto momentilta 24.01.01)	274
Elintarvikevienti (HO 2019)	1 200
Elintarvikevienti (HO 2019) lisäyksen poisto	-1 000
Kertaluonteisen lisäyksen poisto (Arktiset Aromit ry) (EK)	-50
Kestävä ruokajärjestelmä (HO 2019 kertaluonteinen) lisäyksen poisto	-1 000
Maatalouden osaamisverkosto	400
Markkinatoimenpiteet, julkiset hankinnat nimisuojuotteet, brändityö (HO 2019)	400
Markkinatoimenpiteet, julkiset hankinnat nimisuojuotteet, brändityö (HO 2019) lisäyksen poisto	-300
Ravitsemus, kouluruoka (HO 2019)	400
Ravitsemus, kouluruoka (HO 2019) lisäyksen poisto	-300
<b>Yhteensä</b>	<b>24</b>

2021 talousarvio	4 069 000
2020 talousarvio	4 045 000
2019 tilinpäätös	2 945 000

#### 48. Peltorakenteen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) peltorakenteen kehittämisohjelman laatimiseen sekä ohjelman perusteella määriteltyjen toimenpiteiden ja hankkeiden rahoitukseen
- 2) enintään 3 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

Määrärahasta voidaan myöntää avustusta myös julkisyhteisöille.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

*Selvitysosa:* Määrärahalla rahoitetaan peltojen omistus- ja tilusrakennetta kehittäviä toimia.

#### **Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

Peltorakenteen kehittäminen (HO 2019)	1 000
Peltorakenteen kehittäminen (HO 2019) lisäyksen poisto	-500
<b>Yhteensä</b>	<b>500</b>

2021 talousarvio	1 000 000
2020 talousarvio	500 000

#### 49. Ravinnekierrätyksen edistäminen biokaasutuotannolla (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 4 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) tuen maksamiseen kierrätettäviä biomassoja biokaasulaitokselle toimittavalle yritykselle tai yhteisölle.
- 2) enintään 2 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

*Selvitysosa:* Tuki kohdentuu maataloustuotannossa, vesistöjen hoitotoimissa sekä muussa luonnon hoidossa syntyviin ylijäämäbiomassoihin. Tuen tavoitteena on ohjata näitä biomassoja sellaisiin biokaasulaitoksiin, jotka käsittelevät kaasutusprosessin jälkeen syntyvät mädätysjäännökset lannoitevalmisteiksi. Tuen avulla vähennetään luon-

nonhoidosta ja maataloilta ylijäämäbiomassojen aiheuttamia ravinne- ja kasvihuonekaasupäästöjä ja edistetään biomassoissa olevien ravinteiden turvallista kierrätystä.

#### **Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

Biokaasun ravinnekierrokorvaus (HO 2019)	4 000
<b>Yhteensä</b>	<b>4 000</b>

2021 talousarvio 4 000 000

#### *60. Siirto interventiorahastoon* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maatalouden interventiorahastoon tarkoitettujen siirtojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää niiden rahaston menojen maksamiseen, joita ei rahoiteta EU:n maataloustukirahastosta.

*Selvitysosa:* Budjettisiirrolla katetaan niitä maatalouden interventiorahaston menoja, jotka jäävät valtion vastattavaksi. Valtion vastattavaksi arvioidaan jäävän lähinnä interventiovarastoinnista aiheutuvia menoja, joiden määrää ei voida tarkkaan arvioida odotettavissa olevien markkinahäiriöiden kohonneen riskin vuoksi. Mikäli nämä menot ovat suuremmat kuin budjettisiirto, ne katetaan rahaston omasta pääomasta.

#### **Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

Tarvearvion muutos	200
<b>Yhteensä</b>	<b>200</b>

2021 talousarvio	400 000
2020 talousarvio	200 000
2019 tilinpäätös	170 000

#### *(61.) Siirto Maatilatalouden kehittämisrahastoon* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 0 euroa.

2020 II lisätalousarvio	6 500 000
2020 talousarvio	90 300 000

#### *62. Eräät valtionavut* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 6 117 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) tiloilla kuolleiden tuotantoeläinten keräilystä ja hävittämisestä maksettavaan valtionapuun (VNA 998/2017)
- 2) valtakunnallisille eläinsuojelujärjestöille myönnettäviin valtionapuihin (VNA 166/2005)
- 3) valtionapujen myöntämiseen Helsingin yliopistolle käytettäväksi eläinlääkäreiden erikoistumisharjoitteluun
- 4) valtionapujen myöntämiseen Tampereen yliopistolle käytettäväksi eläinkokeille vaihtoehtoisten menetelmien edistämiseen

5) valtionapujen myöntämiseen maatalojen bioturvallisuutta ja eläinten terveyden seurantaan parantaviin kehittämissä hankkeisiin.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

*Selvitysosa:* Tavoitteena on varmistaa, että tiloilla kuolleet tuotantoeläimet hävitetään sivutuoteasetuksen (EU:n asetus 1069/2009) vaatimusten mukaisesti.

Valtionapuja on tarkoitettu myöntää eläinsuojelujärjestöille ja Helsingin yliopistolle eläinlääkäreiden erikoistumisharjoitteluun. Lisäksi valtionapua myönnetään Tampereen yliopistolle (FICAM, vaihtoehtomenetelmäkeskus eläinkoille) eläinkoille vaihtoehtoisten menetelmien edistämiseen ja siihen liittyvään tutkimukseen ja koulutukseen.

#### **Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)**

Tiloilla kuolleiden tuotantoeläinten hävittäminen	5 080 000
Valtionavut valtakunnallisille eläinsuojelujärjestöille	87 000
Valtionapu Helsingin yliopistolle	400 000
Valtionapu Tampereen yliopistolle, FICAM	300 000
Valtionavut maatalojen bioturvallisuuden ja eläinten terveyden seurannan kehittämiseen	250 000
<b>Yhteensä</b>	<b>6 117 000</b>

#### **Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

Valtionavut maatalojen bioturvallisuuden ja eläinten terveyden seurannan kehittämiseen (HO 2019)	250
Valtionavut maatalojen bioturvallisuuden ja eläinten terveyden seurannan kehittämiseen (HO 2019) lisäyksen poisto	-200
Siirtyvien erien taso (HO 2019)	300
<b>Yhteensä</b>	<b>350</b>

2021 talousarvio	6 117 000
2020 talousarvio	5 767 000
2019 tilinpäätös	5 717 000

## **40. Luonnonvaratalous**

*Selvitysosa:*

### *Toimintaympäristö*

Luonnonvarataloudella tarkoitetaan metsiin, kaloihin, riistaan ja veteen pohjautuvien luonnonvarojen kestävästä ja vastuullista hyödyntämistä.

Maailmanlaajuiset muutostekijät — ilmastonmuutos, teknologian nopea kehitys, kilpailu ehtyvistä luonnonvaroista, arvojen ja asenteiden muutos — muuttavat luonnonvarasektorin toimintaympäristöä. Niiden seurauksiin on varauduttava, mutta ne tarjoavat myös uusia mahdollisuuksia.

Ilmaston lämpeneminen ja muutokset sää- ja vesiololoissa vaikuttavat suoraan luonnonvaratalouden toimintaedellytyksiin riskejä tuoden, mutta tarjoavat onnistuneella sopeutumisella myös uusia mahdollisuuksia. Nopea teknologinen kehitys avaa luonnonvaratalouteen uusia ulottuvuuksia arvoverkon eri osissa, erityisesti siirryttäessä tuottaja- ja biomassalähtöisestä toiminnasta kohti kuluttaja- ja palvelulähtöistä luonnonvarataloutta. Luonnonvaratiedon määrä ja tarkkuus tulevat kasvamaan merkittävästi ja tiedon hyödyntämisessä on suuria mahdollisuuksia luonnonvarasektorin laajenemiselle ja kansainvälistymiselle. Globaali kilpailu nuikkenevista luonnonvaroista ja kestävästi tuotettujen raa-



ka-aineiden kysynnän kasvu ovat iso mahdollisuus luonnonvarataloudelle. Suomella on runsaiden ja kestävästi hoidettujen luonnonvarojen sekä korkeatasoisen osaamisen ansiosta hyvät edellytykset vastata kasvavaan kysyntään.

Ristiriitaiset tavoitteet voivat heikentää luonnonvarojen hyödynnettävyyttä ja liiketoimintamahdollisuuksien toteutumista. Suomen luonnonvarojen tila sekä luonnonvaratalouden toimintatavat tunnetaan huonosti rajojemme ulkopuolella, mikä voi johtaa Suomen luonnonvaratalouden kehittämisen kannalta haitallisiin ja ristiriitaisiin päätöksiin kansainvälisiä sopimuksia tai EU-lainsäädäntöä valmisteltaessa.

Luonnonvaratalouden toimialaan kuuluvat metsätalous, elinkeinokalatalous, vapaa-ajankalastus ja riistatalous sekä vesitalous ja yleiset luonnonvara-asiat. Pääosa näiden tehtävien hoitamiseen tarvittavista määrärahoista, n. 237 milj. euroa, on budjetoitu tähän lukuun. Lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa luonnonvaratalouden tehtävissä ja Suomen ympäristökeskuksessa vesitaloustehtävissä työskentelee vakinaista henkilöstöä n. 200 henkilötyövuoden verran. Näistä aiheutuvat palkkaus- ja yleishallintomenot on otettu huomioon työ- ja elinkeinoministeriön pääluokan momentilla 32.01.02 sekä ympäristöministeriön momentilla 35.01.04. Luonnonvaratalouden tehtäviin kuuluu myös sisäministeriön hallinnonalalla Rajavartiolaitoksen suorittama riista- ja kalatalouden valvonta.

#### *Hallinnonalan yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita tukevat tavoitteet*

- Luonnonvaratalouden toimintaympäristö on kilpailukykyinen
- Luonnonvaroihin ja -tuotteisiin perustuva liiketoiminta on monipuolista ja jalostusaste kasvaa
- Luonnon aineettomien hyödykkeiden ja hyvinvointipalveluiden käyttö lisääntyy
- Uusiutuvien luonnonvarojen elinvoimaisuus, luonnon monimuotoisuus ja elinympäristöjen tila paranee sekä niiden käytön kestävyys turvataan
- Hillitään ilmastonmuutosta etenemällä kohti hiilineutraalisuutta, materiaalitehokkuutta ja suljettuja kiertoja
- Sopeudutaan ilmastonmuutokseen ja varaudutaan siitä aiheutuviin riskeihin
- Luonnonvaratalouden osaaminen, yhteistyö ja kumppanuudet vahvistuvat
- Ruokaan ja uusiutuviin luonnonvaroihin liittyvät paikkatiedot mahdollistavat tehokkaita prosesseja ja palveluita sekä uutta liiketoimintaa.

#### **Tunnusluvut**

	2018 toteutuma	2019 arvio	2020 arvio	2021 tavoite
— Metsätalouden arvonlisäys, milj. euroa	4 314	ennallaan	ennallaan	nousee
— Yksityismetsien puuntuotannon sijoitustuotto, % (ilman kantohintojen vuotuista muutosta)	4,6	4,6	ennallaan	nousee
— Runkopuun hakkuukertymä, milj. m <sup>3</sup>	78,2	71,8	ennallaan	nousee
— Metso-toimenpiteet yksityismetsissä, ha	45 669	48 089	51 089	54 489
— Kaupallisen kalastuksen tuotannon arvo, milj. euroa	50,1	49,0	ennallaan	nousee
— Vesiviljelyn tuotannon arvo, milj. euroa	100,5	100,0	ennallaan	nousee
— Kalanjalostuksen ja kalakaupan liikevaihto, milj. euroa	844,1	850,0	ennallaan	nousee
— Vapaa-ajankalastuksen saaliin arvo, milj. euroa	51,0	nousee	nousee	nousee
— Vapaa-ajankalastajien kalastuspäivien lukumäärä, milj. kpl	16,0	ennallaan	ennallaan	ennallaan
— Asukkaiden määrä merkittävillä tulvariskialueilla	5 955	5 872	5 800	laskee
— Vesihuoltopalvelujen järjestämisen rakennemuutos, vesihuoltolaitosten määrä, kpl	1 099	1 090	1 085	laskee
— Riistasaaliin arvo, milj. euroa	79,5	nousee	nousee	ennallaan

	2018 toteutuma	2019 arvio	2020 arvio	2021 tavoite
— Pienriistan metsästyspäivien lukumäärä, milj. kpl	3,6	nousee	nousee	ennallaan
— Suurpetojen aiheuttamat vahingot, milj. euroa	7,55	7,75	nousee	laskee

## 20. Kalakannan hoitovelvoitteet (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 3 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) vesilain (587/2011) 3 luvun 14 ja 22 §:n sekä ympäristönsuojelulain (527/2014) nojalla annettujen sekä muiden vastaavien lupapäätösten lupaehtojen edellyttämien kalakannan hoitotoimenpiteiden toteuttamisesta aiheutuvien menojen sekä näihin liittyvien siirtomenojen maksamiseen
- 2) enintään kolmea henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 3) EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen, silloin kun ne liittyvät suoraan kohdan 1) mukaisiin kalakannan hoitotoimenpiteisiin.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksuperusteisena.

*Selvitysosa:* Määrärahaa käytetään vesistön rakentamisen, säännöstelyn, perkausten, jäteveden päästöjen ym. luvanvaraisen toiminnan kalakannoille aiheuttamien vahinkojen kompensoimisen ja estämisen sekä kalataloudellisen tarkkailun menoihin. Vuonna 2021 kertyväksi arvioidut vesioikeudelliset kalatalousmaksut on merkitty tuloina momentille 12.30.40.

## Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kalatalousmaksukertymän kasvu	100
<b>Yhteensä</b>	<b>100</b>
2021 talousarvio	3 300 000
2020 talousarvio	3 200 000
2019 tilinpäätös	3 100 000

## 21. Vesivarojen käytön ja hoidon menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 14 259 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää vesivarojen käytön ja hoidon kulutus- ja sijoitusmenoihin, jotka liittyvät tulvariskien hallintaan, patoturvallisuuteen, vesistöjen säännöstelyyn, vesistön käytön ja hoidon, vesihuollon, maa- ja metsätalouden vesienhallinnan ja muun vesitalouden kehittämiseen, havaintotiedon hankintaan ja vesitietopalveluun, vaikutusten arviointiin, varautumiseen ja riskienhallintaan sekä valtion velvoitteisiin lain, lupapäätösten ja sopimusten perusteella, valtioiden välisiin sopimuksiin perustuvaan rajavesistöyhteistyöhön sekä Suomen vesialan kansainvälisen strategian toteuttamiseen maa- ja metsätalousministeriön toimialalla.

Määrärahaa saa käyttää enintään 90 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen sekä vesialan kansallisten järjestöjen jäsenmaksujen ja vapaaehtoisten rahoitusosuuksien maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös vesialan liiketoimintaa edistävien valtioiden välisten yhteistyösopimusten toteuttamiseen.

Momentille nettoutetaan yhteistyösapuolten rahoitusosuudet hankkeista, selvityksistä tai muista toimenpiteistä, joiden toteuttaminen on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten vastuulla sopimusten tai vesilainsäädännön mukaisien päätösten perusteella. Momentille nettoutetaan myös työnantajalle maksettavat sairaus- ja äitiyspäivärahat.

*Selvitysosa:*

### **Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)**

Tulvariskien hallinta, patoturvallisuus ja vesistöjen säännöstely ja hydrologiset tietopalvelut	3 600 000
Vesitalouden kehittäminen, suunnittelu ja seuranta	3 159 000
Valtion vesistö rakenteiden peruskorjaukset ja muut vesistötoimenpiteet	5 000 000
Valtion vesitalousluvista aiheutuvat velvoitteet	2 200 000
Valtiosopimuksiin perustuva rajavesistöyhteistyö, rahoitusosuudet ja jäsenmaksut	300 000
<b>Yhteensä</b>	<b>14 259 000</b>

Palkkauksiin käytettävää määrärahaa on tarkoitus käyttää 82 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen työ- ja elinkeinoministeriön ja ympäristöministeriön hallinnonaloilla ja 8 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla.

### **Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

Vesiensuojelun tehostamisohjelma (HO 2019 kertaluonteinen)	-3 000
Vesitaloustieto osana luonnonvaratiedon tietopalveluja -hanke (siirto momentille 30.01.23)	-517
Palkkausten tarkistukset	168
<b>Yhteensä</b>	<b>-3 349</b>

2021 talousarvio	14 259 000
2020 IV lisätalousarvio	4 970 000
2020 II lisätalousarvio	1 350 000
2020 talousarvio	17 608 000
2019 tilinpäätös	14 171 000

### **22. Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)**

Momentille myönnetään 43 735 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) uusiutuvien luonnonvarojen kestävä käyttöä, biotaloutta, ympäristön hoitoa, luonnon monimuotoisuutta, ilmastomuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista koskeviin kehittämis-, kokeilu-, investointi- ja vienninedistämishankkeisiin ja viestintään sekä näihin liittyvien avustusten maksamiseen
- 2) uusiutuvien luonnonvarojen kestävä käyttöön liittyvien tietojärjestelmien ylläpitoon ja kehittämiseen
- 3) eräiden Suomen tekemien kalastusta koskevien sopimusten valvonnasta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 4) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös enintään 98 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

*Selvitysosa:* Määrärahaa käytetään uusiutuvien luonnonvarojen kestäväää käyttöä ja biotaloutta edistäviin kokeilu-, kehittämis-, investointi- ja vienninedistämishankkeisiin. Tavoitteena on parantaa luonnonvarojen kestäväää käyttöön perustuvan kilpailukykyisen liiketoiminnan edellytyksiä. Määrärahalla toteutetaan kansallista biotalousstrategiaa sekä maankäyttösektorin ilmastopolitiikkaa maa- ja metsätaloudessa.

Lisäksi määrärahaa kohdennetaan uusiutuvien luonnonvarojen käyttöön ja suojeluun liittyvien tietojärjestelmien ja -varantojen yhteiskäyttöisyyden parantamiseen ja sähköisen asiointin kehittämiseen, luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen, haitallisista vieraslajeista aiheutuvien riskien torjumiseen, geenivarojen suojeluun ja kestäväää käyttöön sekä luonnon virkistys- ja matkailukäytön edistämiseen. Määrärahalla voidaan myös toteuttaa selvityksiä, joiden avulla pyritään parantamaan luonnonvarojen tilaa ja käyttöä sekä sopeutumista ilmastonmuutokseen.

Tenojoen kalastuslupamaksutuloista vuonna 2020 valtiolle kuuluvana osuutena on otettu huomioon tällä momentilla 167 400 euroa. Tenojen kalastusluvista vuonna 2021 kertyväksi arvioitu tulo on merkitty momentille 12.30.41.

### **Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)**

Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi: Maankäyttösektorin ilmastopolitiikka	35 940 000
Elinvoimainen Suomi: Luonnon monimuotoisuutta vahvistavat toimet	500 000
Luonnonsuojelua vahvistavat toimet	295 000
Ravinteiden kierrätyksen kärkihanke	2 000 000
Luonnonvara- ja biotalouden muut kokeilu- ja kehittämishankkeet	4 320 000
Tietojärjestelmien kehittäminen ja ylläpito	500 000
Kalastusta koskevien sopimusten valvonta	180 000
<b>Yhteensä</b>	<b>43 735 000</b>

### **Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

Digitaaliset metsänhoidon suositukset -hanke (v. 2020 rahoitus) (siirto momentille 28.70.20)	-500
Kertaluonteisen lisäyksen poisto (Maankäyttösektorin ilmastopolitiikka, HO 2019 kertaluonteinen)	-9 800
Kertaluonteisen lisäyksen poisto (Ravinteiden kierrätyksen kärkihanke, HO 2019 kertaluonteinen)	-3 200
Luonnon monimuotoisuutta vahvistavat toimet (HO 2019)	300
Luonnonsuojelun rahoituksen kasvattaminen (vieraslajien torjunnan tehostaminen) (HO 2019)	-300
Luonnonvarasektorin tietohallintojärjestelmien ylläpito (siirto momentilta 30.01.01)	250
Maankäyttösektorin ilmastopolitiikka (HO 2019)	4 500
Maankäyttösektorin ilmastopolitiikka (HO 2019): Metsitystukijärjestelmän rahoitus (siirto momentille 30.40.47)	-1 360
Maankäyttösektorin ilmastopolitiikka (HO 2019 kertaluonteinen)	22 800
Ravinteiden kierrätyksen kärkihanke (HO 2019 kertaluonteinen)	2 000
<b>Yhteensä</b>	<b>14 690</b>

2021 talousarvio	43 735 000
2020 IV lisätalousarvio	2 600 000
2020 talousarvio	29 045 000
2019 tilinpäätös	6 450 000

### **31. Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen (siirtomääräraha 3 v)**

Momentille myönnetään 8 636 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) vesistön ja vesiympäristön käyttöä ja tilaa sekä vesitalouden varautumista ja riskienhallintaa parantavien tulvasuojelu- ja muiden hankkeiden avustamisesta ja valtion työnä toteutettavista hankkeista aiheutuvien menojen maksamiseen

2) vesiluonnonvarojen kestävää käyttöä edistävien kehittämis- ja investointihankkeiden avustamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös enintään 15 henkilötyövuotta vastaavan hankkeista aiheutuvan henkilöstön palkkausmenojen ja muiden kulutusmenojen sekä sijoitusmenojen maksamiseen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää EU-rahasto- jella toteutettavien hankkeiden kansallisena omarahoitusosuutena.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

*Selvitysosa:* Vesistön ja vesiympäristön käyttöä ja tilaa parantavina toimenpiteinä tukea myönnetään vesistötoimenpiteille tulvariskien hallintaan ja muiden erilaisten vesitaloudellisten riskien ja haittojen vähentämiseen, vesistöjen monipuolisen käytön ja hoidon edistämiseen. Vesiluonnonvarojen kestävää käyttöä edistävinä hankkeina tukea myönnetään vesitaloussektorin kokeilu-, investointi- ja vientitoimintaa sekä innovatiivisia julkisia hankintoja ja niihin liittyviä toimintamalleja edistävillä hankkeilla. Kalakantojen elinvoimaisuuden parantamiseksi määrärahaa käytetään kalan kulkua, kalakantojen luontaista lisääntymistä ja monimuotoisuuden ylläpitoa edistävien hankkeiden toteuttamiseen. Avustusten perusteet on määritelty valtioneuvoston asetuksella vesistön ja vesiympäristön käyttöä ja tilaa parantavien hankkeiden avustamisesta (714/2015).

#### **Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)**

Vesitaloudelliset riskinhallinta-, kunnostus-, kehittämis- ja kokeiluhankkeet	4 879 000
Kalataloudelliset kunnostus-, kehittämis- ja kokeiluhankkeet	3 757 000
<b>Yhteensä</b>	<b>8 636 000</b>

#### **Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

Kansallinen ohjelma vaelluskalakantojen elvyttämiseksi (HO 2019 kertaluonteinen)	3 000
Kertaluonteisen lisäyksen poisto (kalateiden kunnostushankkeet) (EK)	-330
Kertaluonteisen lisäyksen poisto (Kansallinen ohjelma vaelluskalakantojen elvyttämiseksi, HO 2019 kertaluonteinen)	-6 000
Kertaluonteisen lisäyksen poisto (Tulvavesien hallinta, Taanilan alue) (EK)	-300
Tulvasuojelu ja peltojen vesienhallinta (HO 2019)	500
<b>Yhteensä</b>	<b>-3 130</b>

2021 talousarvio	8 636 000
2020 IV lisätalousarvio	6 800 000
2020 talousarvio	11 766 000
2019 tilinpäätös	6 986 000

(34.) Valtion rahoitusosuus Ähtärin eläinpuisto Oy:lle jättiläispandojen kuluihin (siirtomääräraha 2 v)

2020 IV lisätalousarvio	1 500 000
-------------------------	-----------

#### **40. Eräät luonnonvaratalouden korvaukset (arviomääräraha)**

Momentille myönnetään 1 745 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Tenojoen kalastuslupatuloista vesialueen omistajille palautettavan osuuden maksamiseen
- 2) saimaannorpan suojeluun liittyvistä vesialueiden omistajille maksettavista sopimuspalkkioista aiheutuvien menojen maksamiseen
- 3) lupaviranomaisten ja tuomioistuinten vesi- ja kalastusasioista antamien päätösten ja lain tai valtioiden välisten sopimusten perusteella valtion maksettavaksi määrättyjen tai sovittujen korvausten, kustannusten ja päätösmaksujen sekä niitä koskevien korkojen ja viivästyskorkojen maksamiseen
- 4) metsätuhojen torjunnasta annetun lain (1087/2013) perusteella aiheutuvien korvausten ja muiden menojen maksamiseen
- 5) laajuudeltaan ja taloudelliselta merkitykseltään huomattavien metsätuhojen kartoituksesta ja tuhoalueita koskevien ilmakuvien tuottamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 6) metsälaissa tarkoitetuista uhkasakkolain (1113/1990) mukaisista ja niihin verrattavista suorituksista aiheutuvien sellaisten menojen maksamiseen, jotka maksetaan etukäteen valtion varoista
- 7) Suomen ja Norjan välisen poroaitasopimuksen mukaisten korvausten maksamiseen
- 8) kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta annetun lain (998/2012) mukaisten avustusten maksamiseen
- 9) Tenojoen kalastussääntöä koskevan sopimuksen ja kalastussäännön eräiden määräysten aiheuttamien menetysten korvaamisesta annetussa laissa (501/1991) määrättävien korvausten ja kustannusten sekä niitä koskevien korkojen ja viivästyskorkojen maksamiseen
- 10) vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetun lain (1709/2015) 17 §:n perusteella aiheutuvien sellaisten menojen maksamiseen, jotka maksetaan etukäteen valtion varoista.

Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

*Selvitysosa:* Tenojoen kalastuslupatuloista palautetaan vuonna 2021 vesialueiden omistajille vuonna 2020 kertyneiden kalastuslupatulojen palautettava osuus. Vuoden 2020 talousarviossa kertymäksi on arvioitu 620 000 euroa. Kun yksityisille vesialueen omistajille vesialueomistuksen mukaisessa suhteessa palautettava osuus on noin 73 %, on palautettava määräraha 452 600 euroa. Tenojoen kalastuslupamaksutuloista valtiolle kuuluva osuus on otettu huomioon momentin 30.40.22 määrärahassa. Tenojoen kalastusluvista vuonna 2021 kertyväksi arvioitu tulo on merkitty momentille 12.30.41.

Saimaannorpan suojeluun liittyvillä sopimuspalkkioilla korvataan sopimuksista aiheutuvia haittoja vesialueiden omistajille. Tavoitteena on, että vuonna 2021 kalastuksen rajoitussopimuksia olisi voimassa noin 2 600 km<sup>2</sup> alueella. Momentille 30.40.62 on varattu varoja saimaannorpan suojelusta aiheutuvien taloudellisten vahinkojen korvaamiseen Saimaan alueen kaupallisille kalastajille.

2021 talousarvio	1 745 000
2020 talousarvio	1 745 000
2019 tilinpäätös	1 400 659

#### 41. Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 600 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (616/1993) 6 §:n mukaisiin menoihin.

Määrärahaa saa käyttää myös edellisiin vuosiin kohdistuvien korvausten ja EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitussuutta koskevien menojen maksamiseen ja enintään seitsemää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

*Selvitysosa:* Riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 6 §:n mukaisia menoja ovat riistavahinkolain (105/2009) mukaisten hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen ehkäisemisestä ja korvaamisesta aiheutuvat menot sekä riistavahinkokisteristä ja muista hirvieläinten metsästyksen hallinnointiin liittyvistä tietojärjestelmistä aiheutuvat menot. Lisäksi varoja voidaan käyttää hirvieläinkantojen seurannasta, tutkimuksesta ja hoidosta aiheutuviin menoihin sekä muihin vastaaviin menoihin. Hirvieläinten pyyntilupamaksuista vuonna 2021 kertyväksi arvioidut tulot on merkitty momentille 12.30.42.

#### **Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)**

Vahinkojen korvaukset	2 200 000
Vahinkojen estämistoimenpiteet	500 000
Hirvieläinkantojen seuranta ja tutkimus	700 000
Riistavahinkokisteri	200 000
Hirvieläinkantojen hoito	2 000 000
<b>Yhteensä</b>	<b>5 600 000</b>
2021 talousarvio	5 600 000
2020 talousarvio	5 600 000
2019 tilinpäätös	5 375 000

#### *42. Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään 8 850 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) riistavahinkolaisissa (105/2009) määriteltyjen suurpetojen aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta, ehkäisemisestä, valvonnasta ja riistavahinkolain toimeenpanosta aiheutuvien menojen maksamiseen

2) enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen sekä EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitussuutta koskevien menojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

*Selvitysosa:* Määräraha käytetään vuonna 2020 tapahtuneiden petovahinkojen korvaamiseen. Porovahinkokorvaukset maksetaan riistavahinkolain 9 §:n 2 momentin mukaan talousarvion rajoissa ja muut vahingot täysimääräisesti. Korvattavien vahinkojen arvioidaan pysyvän ennallaan tai nousevan hieman vuoden 2019 tasosta, sillä ahman aiheuttamat porovahingot ovat kasvussa. Kotieläinvahinkojen arvioidaan pysyvän ennallaan.

Vuonna 2019 vahinkojen määrä oli 7,5 milj. euroa, josta porovahinkojen osuus oli 6,9 milj. euroa ja kotieläinvahinkojen osuus 0,6 milj. euroa.

**Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)**

Suurpetojen aiheuttamien porovahinkojen korvaaminen	7 500 000
Suurpetojen aiheuttamien kotieläin-, viljelys- ja mehiläisvahinkojen korvaaminen	600 000
Vahinkojen ehkäiseminen ja valvonta	750 000
<b>Yhteensä</b>	<b>8 850 000</b>
2021 talousarvio	8 850 000
2020 talousarvio	8 850 000
2019 tilinpäätös	8 850 000

**44. Tuki puuntuotannon kestävyys turvaamiseen (arviomääräraha)**

Momentille myönnetään 53 230 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain (34/2015) nojalla myönnettävien tukien maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

**Valtuus**

Vuonna 2021 saa tehdä kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain (34/2015) mukaisia tukipäätöksiä enintään 56 000 000 eurolla.

Mikäli vuoden 2020 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä tukipäätöksiä vuonna 2021.

*Selvitysosa:* Hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain muuttamisesta. Muutoksella lain voimassaoloa ehdotetaan pidennettäväksi kolmella vuodella eli vuoden 2023 loppuun asti. Metsätaloutta koskevien valtioneuvoston päätösten uudistamistyö on EU:ssa viivästynyt, minkä vuoksi lain voimassaoloa on tarpeen jatkaa.

Määrärahalla edistetään metsien kestävä hoitoa ja käyttöä myöntämällä tukea yksityismetsissä tehtäviin metsänhoito- ja perusparannustöihin.

Määrärahalla toteutettavien töiden suora työllisyysvaikutus on n. 1 900 henkilötyövuotta.

**Määrärahan jakautuminen ja myöntämisvaltuudesta valtiolle aiheutuvat menot (milj. euroa)**

	2021	2022	2023	2024	Yhteensä vuodesta 2021 lähtien
Ennen vuotta 2021 tehdyt sitoumukset	37,42	4,41	1,00	0,68	43,51
Vuoden 2021 sitoumukset	15,81	27,14	9,00	4,05	56,00
<b>Yhteensä</b>	<b>53,23</b>	<b>31,55</b>	<b>10,00</b>	<b>4,73</b>	<b>99,51</b>



**Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

METSO-ohjelman toimeenpanon resurssit (siirto momentille 30.40.46)	-300
METSO-ohjelman ympäristötuki (siirto momentille 30.40.45)	-1 000
Metsätalouden uusi kannustejärjestelmä (siirto momentille 30.40.46)	-1 700
<b>Yhteensä</b>	<b>-3 000</b>
2021 talousarvio	53 230 000
2020 talousarvio	56 230 000
2019 tilinpäätös	49 631 694

**45. Metsäluonnon hoidon edistäminen (siirtomääräraha 3 v)**

Momentille myönnetään 8 027 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain (34/2015) nojalla tuen maksamiseen metsien biologisen monimuotoisuuden turvaamiseksi.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

*Selvitysosa:* Hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain muuttamisesta. Muutoksella lain voimassaoloa ehdotetaan pidennettäväksi kolmella vuodella eli vuoden 2023 loppuun asti. Metsätaloutta koskevien valtioneuvoston päätösten uudistamistyö on EU:ssa viivästynyt, minkä vuoksi lain voimassaoloa on tarpeen jatkaa.

Määrärahalla toteutetaan Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelmaa (METSO).

Maa- ja metsätalousministeriö asettaa vuoden 2021 talousarvioesityksen valmisteluun liittyen metsäluonnon hoidon edistämiseksi seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

- metsäluonnon monimuotoisuuden säilymistä turvataan ympäristötuella ja metsäluonnon elinympäristöjen hoitohankkeilla noin 3 400 hehtaarin alueella
- vesienhoitoa turvataan suunnittelemalla monitavoitteisia vesiensuojeluhankkeita.

**Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)**

Ympäristötuki	7 000 000
Metsäluonnon hoitohankkeet	1 027 000
<b>Yhteensä</b>	<b>8 027 000</b>

**Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

METSO-ohjelman ympäristötuki (siirto momentilta 30.40.44)	1 000
<b>Yhteensä</b>	<b>1 000</b>
2021 talousarvio	8 027 000
2020 talousarvio	7 027 000
2019 tilinpäätös	5 027 000

## 46. Valtionapu Suomen metsäkeskukselle (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 41 803 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Suomen metsäkeskuksesta annetun lain (418/2011) mukaisista tehtävistä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) muuna julkisena rahoitusosuutena Suomen metsäkeskuksen valtionaputoimintaan kuuluvissa EU-hankkeissa
- 3) Suomen metsäkeskukselle kuuluvien Eläke-Tapio -lisäeläkejärjestelmän vuosimaksuista aiheutuvien menojen maksamiseen.

*Selvitysosa:* Suomen metsäkeskus on metsien kestävää hoitoa ja käyttöä sekä niiden monimuotoisuuden säilyttämistä koskevia tehtäviä hoitava koko maan kattava kehittämis- ja toimeenpano-organisaatio. Suomen metsäkeskuksen tehtävänä on metsiin perustuvien elinkeinojen edistäminen, metsiä koskevan lainsäädännön toimeenpano ja metsätietoihin liittyvien tehtävien hoitaminen. Maa- ja metsätalousministeriö ohjaa ja valvoo Suomen metsäkeskusta.

Suomen metsäkeskuksen toiminnan tärkein kohderyhmä ovat yksityismetsänomistajat, jotka omistavat 440 000 metsälöä (12,1 milj. hehtaaria, noin 60 % Suomen metsämaa-alasta). Suomen metsäkeskus valvoo metsätaloutta koskevien lakien noudattamista ja hoitaa muut sille säädetyt viranomaistehtävät, kuten vuosittain n. 120 000 metsäkäyttöilmoituksen ja n. 80 000 Kemera-hakemuksen ja toteutusilmoituksen käsittelyn. Metsäkeskus kerää alueellista metsävaratietoa n. 1,7 milj. hehtaaria sekä neuvoo ja kouluttaa n. 30 000 metsänomistajaa ja metsäalan toimijaa vuosittain.

Vuonna 2021 metsäkeskukselle tulee toimeenpantavaksi uusi metsitystukijärjestelmä, jolla on tarkoitus lisätä metsäpinta-alaa ja lisätä joutomaiden hiilensidontaa. Momentilta 30.40.44 siirretystä 2,0 milj. euron lisäyksestä käytetään 1,7 milj. euroa metsätalouden uuden kannustejärjestelmän edellyttämien tietojärjestelmien rakentamiseen sekä 0,3 milj. euroa momentilta 30.40.45 rahoitettavien ympäristötukisopimusten ja luonnonhoitohankkeiden vaatimaan hallintoihin.

Metsäkeskuksen toiminnan tuottavuutta parantavia toimenpiteitä ovat toimipaikkaverkoston, sähköisen asioinnin, tietojärjestelmäarkkitehtuurin, metsätiedon hyödyntämisen sekä metsänomistajien ja metsäalan toimijoiden neuvontapalveluiden kehittäminen.

Pääluokka- ja lukuperusteluissa asetettujen yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteuttamiseksi maa- ja metsätalousministeriö asettaa vuoden 2021 talousarvioesityksen valmisteluun liittyen alustavasti Suomen metsäkeskuksen toiminnalle seuraavat tavoitteet:

### Suomen metsäkeskuksen tulostavoitteet

	2019 toteutuma	2020 tulostavoite	2021 tulostavoite
<b>1. Taloudellisuustavoitteet</b>			
Metsälain mukaisten ilmoitusten käsittelyn ja päätöksenteon kokonaiskustannukset ilmoitusta kohden, €	12,9	11,0	11,0
Rahoituslain mukaisten NMH-hakemusten käsittelyn kokonaiskustannukset hakemusta kohden, €	73,3	56	56
Maastotarkastusten yksikkökustannukset €/ha	298	280	280
Metsävaratiedon keruukustannukset €/ha	3,15	4,5	4,5

### 2. Suoritetavoitteet

	2019 toteutuma	2020 tulostavoite	2021 tulostavoite
Metsävaratiedon keruutavoite, ha	1 800 000	1 700 000	2 500 000
Vuoden aikana Metsään.fi -palvelua käyttäneet metsänomistajat, kpl	49 600	50 000	50 000
Metsään.fi käyttäjämäärä, yritykset	816	850	900
<b>3. Laatuavoitteet</b>			
Ajantasaisen metsävaratiedon kattavuus yksityismetsien pinta-alasta, %	97,2	100	100
Otantatarkastuksessa rahoituskelpoisuudeltaan hyvien nuoren metsän hoidon hankkeiden osuus suoritepinta-alasta vähintään, %	71	75	75
Päätös nuoren metsän hoitohankkeista, viikkoa vireille tulosta	3,5	3,5	3,5

### Määrärahalta toteutettavan toiminnan kustannusten (milj. euroa) ja henkilöstövuosien (htv) arvioitu jakautuminen prosesseille

	2019 toteutuma		2020 arvio		2021 arvio	
	kustannukset	htv	kustannukset	htv	kustannukset	htv
Metsätieto- ja tarkastuspalvelut	18,0	285	20,1	290	19,4	280
Elinkeinopalvelut	10,7	145	9,7	145	9,3	139
Hallintopalvelut	3,5	39	3,5	39	3,4	38
Kehityspalvelut	9,2	29	7,9	28	9,7	28
<b>Yhteensä</b>	<b>41,4</b>	<b>498</b>	<b>41,2</b>	<b>502</b>	<b>41,8</b>	<b>485</b>

### Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

METSO-ohjelman toimeenpanon resurssit (siirto momentilta 30.40.44)	300
Metsätalouden uusi kannustejärjestelmä (siirto momentilta 30.40.44)	1 700
Palkkausten tarkistukset	643
<b>Yhteensä</b>	<b>2 643</b>

2021 talousarvio	41 803 000
2020 talousarvio	39 160 000
2019 tilinpäätös	39 160 000

#### 47. Tuki joutoalueiden metsitykseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 360 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää metsityksen tukemisen määräaikaisen lain (xx/2020) nojalla myönnettävien tukien maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

#### Valtuus

Vuonna 2021 saa tehdä metsityksen tukemisen määräaikaisen lain (xx/2020) mukaisia tukipäätöksiä enintään 5 400 000 eurolla.

*Selvitysosa:* Hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi metsityksen määräaikaisesta tukemisesta. Metsityksen tukemisella lisätään metsäpinta-alaa ja hiilinieluja luonnon monimuotoisuutta heikentämättä. Tukea myönnetään maataloustuotannon ulkopuolelle jääneiden peltojen ja muiden avointen alueiden sekä käytöstä poisjääneiden turvetuotantoalueiden metsittämiseen. Metsitystuki muodostuu perustamistoimenpiteiden

korvauksesta sekä kahdessa erässä maksettavasta hoitopalkkiosta. Metsitystukea voidaan myöntää ainoastaan yksityiselle maanomistajalle.

Tavoitteena on käynnistää metsitys vuonna 2021 yhteensä 2 000 hehtaarin pinta-alalla.

#### **Määrärahan jakautuminen ja myöntämisvaltuudesta valtiolle aiheutuvat menot (milj. euroa)**

	2021	2022	2023	2024	2025-	Yhteensä vuodesta 2021 läh- tien
Vuoden 2021 sitoumukset	1,36	1,36	1,08	0,40	1,20	5,40
<b>Yhteensä</b>	<b>1,36</b>	<b>1,36</b>	<b>1,08</b>	<b>0,40</b>	<b>1,20</b>	<b>5,40</b>

#### **Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

Maankäyttösektorin ilmastopolitiikka (HO 2019): Metsitystukijärjestelmän rahoitus (siirto momentilta 30.40.22)	1 360
<b>Yhteensä</b>	<b>1 360</b>

2021 talousarvio 1 360 000

#### **50. Riistatalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)**

Momentille myönnetään 13 878 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (616/1993) 3 §:ssä tarkoitettujen menojen maksamiseen
- 2) EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitussuutta koskevien menojen maksamiseen
- 3) enintään seitsemää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulumenomenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

*Selvitysosa:* Riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 3 §:n nojalla valtion talousarvioon otetaan vuosittain määräraha, joka vastaa vähintään sitä määrää, minkä kolmen edellisen vuoden metsästäjämäärien perusteella (305 589) arvioidaan samana vuonna kertyvän riistanhoitomaksuina. Riistanhoitomaksun suuruus on 39 euroa ja alle 18-vuotiaalta 20 euroa. Alle 18-vuotiaita metsästäjiä arvioidaan olevan 8 670. Vuonna 2021 kertyväksi arvioidut riistanhoitomaksutulot on merkitty momentille 12.30.45.

#### **Suomen riistakeskuksen toiminnallinen tuloksellisuus**

Suomen riistakeskus on itsenäinen julkisoikeudellinen laitos, jonka toimialueena on koko maa lukuun ottamatta Ahvenanmaan maakuntaa. Suomen riistakeskuksen tehtävänä on edistää kestävästä riistataloudesta, tukea riistanhoitoyhdistysten toimintaa, huolehtia riistapolitiikan toimeenpanosta ja hoitaa sille säädetyt julkiset hallintotehtävät. Suomen riistakeskusta ohjaa ja valvoo maa- ja metsätalousministeriö.

Suomen riistakeskus tukee pääluokka- ja lukuperusteluissa asetettuja yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita seuraavasti:

— vastaa riistaeläinlajeja ja niiden elinympäristöjä koskevien hoitosuunnitelmien ja niiden päivitysten osallistavasta valmistelusta ja ottaa toiminnassaan, ml. julkiset hallintotehtävät, huomioon vahvistettujen hoitosuunnitelmien linjaukset sekä kansallisen vieraslajistrategian toimenpiteet

— huolehtii kattavasta sidosryhmien kuulemisesta ja osallistamisesta alueellisissa riistaneuvostoissa ja valtakunnallisessa riistaneuvostossa, kehittää ja tukee suurpetoyhdyshenkilöverkoston toimintaa yhteistyössä Luonnonvarakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten kanssa sekä edistää vapaaehtoisuuteen perustuvien muiden riistakantaseurantojen toteuttamista ja havaintojen ja terveystietojen toimittamista tutkimuslaitoksille ja kehittää yhteistyössä julkisen riistakonsernin toimijoiden kanssa saalistilastointia sekä muita riistatietovarantoja riistahallinnon suunnittelutoiminnan perustaksi

— huolehtii, että riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen määrä vähenee mm. aktiivisin vahinkojen estämistoimenpitein sekä kohdentamalla metsästystä vahinkoa aiheuttaviin riistaeläinlajeihin

— pyrkii aktiivisin toimenpitein vähentämään riistaeläimiin kohdistuvaa laitonta tappamista

— huolehtii valtionavustusten ohjaamisesta riistanhoitoyhdistysten toimintaan.

### **Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)**

Suomen riistakeskus	7 270 000
Riistanhoitoyhdistykset	2 588 000
Metsästysmuseotoiminnan tukeminen	415 000
Riistakonsernin strategian mukaiset kehittämishankkeet:	
— riistanhoitoyhdistysten toiminnan kehittäminen, suurpetokantojen hallinta ja riistakonsernin yhteisten tietojärjestelmien kehittäminen sekä riistan elinympäristöä parantavat hankkeet	3 605 000
<b>Yhteensä</b>	<b>13 878 000</b>

Momentin määräraha on muutettu kolmevuotiseksi siirtomäärärahaksi.

### **Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

Eläintautien torjunta (HO 2019)	25
Luonnonsuojelun rahoituksen kasvattaminen (HO 2019)	-1 000
Riistanhoitomaksukertymän kasvu	43
<b>Yhteensä</b>	<b>-932</b>

2021 talousarvio	13 878 000
2020 IV lisätalousarvio	1 800 000
2020 talousarvio	14 810 000
2019 tilinpäätös	11 751 000

#### *51. Kalatalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)*

Momentille myönnetään 9 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) kalastuslain (379/2015) 82 §:n mukaisista käyttötarkoituksista aiheutuviin menoihin

2) enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen sekä EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen

3) kalastuslain toimeenpanosta, kalatalouden tutkimuksista sekä kalastusmatkailuohjelmasta aiheutuviin menoihin.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

*Selvitysosa:* Kalastuslain 86 §:n mukaisesti talousarvioon otetaan vuosittain määräraha, joka vastaa sitä määrää, minkä viimeisimmän vahvistetun valtion tilinpäätöksen perusteella arvioidaan samana vuonna kertyvän kalastonhoitomaksuina. Vuonna 2021 kalastonhoitomaksujen kertymän ja määrärahan mitoitus perustuu näin ollen vuoden 2019 valtion tilinpäätöksen mukaisiin kalastonhoitomaksujen kertymään. Vuonna 2021 kalastonhoitomaksun suuruus on 45 euroa kalenterivuodelta, 15 euroa seitsemältä vuorokaudelta ja 6 euroa vuorokaudelta. Kalastonhoitomaksujen kertymäksi arvioidaan 8 900 000 euroa.

Kertyvät tulot on merkitty momentille 12.30.44.

#### **Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)**

Kalastuslain 82 §:n 1—3 kohtien mukaiset käyttötarkoitukset	4 950 000
Kalastuslain 82 §:n 5 kohdan mukaisesta kalastonhoitomaksukannosta aiheutuvat menot	680 000
Kalastuslain 82 §:n 4 kohdan mukaiset korvaukset vesialueiden omistajille	3 170 000
Kalastuslain 82 §:n 2 momentin käyttötarkoitus	100 000
Kalastuslain toimeenpano ja tutkimustoiminta	500 000
<b>Yhteensä</b>	<b>9 400 000</b>

#### **Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

Kalastonhoitomaksukertymän kasvu	339
Kalastusmatkailuohjelma (HO 2019)	-100
Kertaluonteisen lisäyksen poisto (Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry.) (EK)	-50
Kertaluonteisen lisäyksen poisto (Säkylän Pyhäjärven hoitokalastus) (EK)	-100
<b>Yhteensä</b>	<b>89</b>

2021 talousarvio	9 400 000
2020 IV lisätalousarvio	200 000
2020 talousarvio	9 311 000
2019 tilinpäätös	12 194 000

53. *Eräät luonnonvaratalouden valtionavut (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään 1 132 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) metsäpuiden siemenviljelysten perustamista varten myönnettävien valtionavustusten ja metsäpuiden siementuotannon kehittämiseen liittyvien kulutusmenojen maksamiseen

2) avustusten maksamiseen luonnonvara-alan yleishyödyllisille yhteisöille.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

*Selvitysosa:* Metsäpuiden siemenviljelysten perustamiseen myönnettävillä avustuksilla varmistetaan, että metsätalouden käyttöön on saatavissa jatkuvasti ja riittävästi olosuhteisiin sopivaa ja hyvälaatuista metsänviljelyainestoa. Määrärahaa saa käyttää myös metsäpuiden siementuotannon kehittämiseen.

Luonnonvara-alan yleishyödyllisille yhteisöille myönnettävät avustukset kohdennetaan luonnonvaratalouden kasvua ja kilpailukykyä edistävään kehittämistoimintaan ja viestintään.

### Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Avustukset metsäpuiden siemenviljelysten perustamiseen	440 000
Avustukset luonnonvara-alan yleishyödyllisille yhdistyksille	692 000
<b>Yhteensä</b>	<b>1 132 000</b>
2021 talousarvio	1 132 000
2020 talousarvio	1 132 000
2019 tilinpäätös	1 332 000

### 62. Elinkeinokalatalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 21 888 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Euroopan meri- ja kalatalousrahaston (EMKR) varoista osittain rahoitettavien elinkeinokalataloutta ja meripolitiikkaa koskevien toimenpiteiden EU:n rahoitusosuuden ja valtion rahoitusosuuden maksamiseen
- 2) kansallisesti rahoitettavista elinkeinokalatalouden edistämistoimenpiteistä ja kaupallisen kalastuksen valvonnasta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös enintään 80 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

Määrärahasta on varattu 9 205 000 euroa EU:n osarahoittamien hankkeiden valtion rahoitusosuutta varten.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksuperusteisena.

*Selvitysosa:* Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon EU:n yhteisen kalastuspolitiikan ja yhdenmetyt meripolitiikan mukaisina menoina 20 313 000 euroa, joka on vuosille 2021—2027 Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta (EMKR) osaksi rahoitettavan toimintaohjelman rahoitusosuutta. EU:n osuus tästä on 11 108 000 euroa. EU:n ja kansalliset rahoitusosuudet vahvistetaan myöhemmin Euroopan komission hyväksymässä toimintaohjelmassa. Varoja voidaan käyttää toimintaohjelman mukaisesti mm. kalatalouselinkeinojen investointi- ja kehittämishankkeiden, kalatalouden ympäristöhankkeiden ja meripolitiikan toteuttamiseen liittyvien hankkeiden rahoittamiseen sekä kaupallisen kalastuksen valvonnan ja tiedonkeruun toimenpiteiden rahoittamiseen.

Määrärahan EU-osuudessa on otettu huomioon myös Ahvenanmaan osuus. Ahvenanmaa osoittaa tarvittavan kansallisen julkisen rahoitusosuuden omassa talousarviossaan.

Momentille 12.30.03 on arvioitu kertyvän EMKR:n rahoitusosuutta yhteensä 15 000 000 euroa, josta 10 000 000 euroa ohjelmakauden 2014—2020 rahoitusta ja 5 000 000 euroa ohjelmakauden 2021—2027 ennakkorahoitusta.

Määrärahassa on otettu huomioon kokonaan kansallisesti rahoitettavina elinkeinokalatalouden edistämistoimenpiteinä kaupallisen kalastuksen valvonnan kustannukset, siltä osin kuin toimenpiteet eivät sisälly Euroopan meri- ja kala-

talousrahaston toimintaohjelmaan. Määrärahaa voidaan käyttää maa- ja metsätalousministeriön hyväksymillä perusteilla myös muuhun elinkeinokalatalouden edellytysten parantamiseen tai kalatalousalan valtiontukena EU:n säädösten mukaisesti ja saimaannorpan suojelusta aiheutuvien taloudellisten vahinkojen korvaamiseen Saimaan alueen kaulallisille kalastajille arviolta 80 000 euroa. Vuonna 2021 kokonaan kansallisesti rahoitettaviin menoihin arvioidaan tarvittavan 375 000 euroa. Lisäksi määrärahaa voidaan käyttää hallitusohjelman mukaisesti kotimaisen kalan edistämistoimenpiteisiin sekä ammattikalastuksen edellytysten turvaamiseen ja vahinkoja aiheuttavien hylkeiden poistosta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen. Vuonna 2021 hallitusohjelman mukaisiin toimenpiteisiin kohdennetaan 1 200 000 euroa.

#### Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

	Kansallinen osuus	EU:n osuus (EMKR)	Yhteensä
Euroopan meri- ja kalatalousrahaston toimintaohjelma, yhteensä	9 205 000	11 108 000	20 313 000
Kansalliset toimenpiteet	1 575 000	-	1 575 000
<b>Yhteensä</b>	<b>10 780 000</b>	<b>11 108 000</b>	<b>21 888 000</b>

#### Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Ammattikalastuksen vahinkojen ehkäisy (HO 2019)	100
Kotimaisen kalan edistäminen (HO 2019)	300
<b>Yhteensä</b>	<b>400</b>

Määräraha on osittain kehyksen ulkopuolinen.

2021 talousarvio	21 888 000
2020 IV lisätalousarvio	1 755 000
2020 II lisätalousarvio	10 000 000
2020 talousarvio	21 488 000
2019 tilinpäätös	20 476 000

## 64. Metsähallitus

Metsähallituksen liiketoiminnalle asetetaan seuraavat tavoitteet ja tehdään muita metsähallituslain (234/2016) edellyttämiä päätöksiä seuraavasti:

### 1. Liiketoiminnan keskeiset palvelutavoitteet ja muut toimintatavoitteet

Metsähallituksen liiketoiminta on ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävä ja tuottaa tasaisen tuloutuksen omistajalle. Metsähallituksen liiketoiminnassa sovitetaan yhteen entistä paremmin luonnon monimuotoisuus ja ilmastokestävyys. Metsähallituksen liiketoimintojen kannattavuus säilyy hyvällä tasolla. Metsähallitus ottaa huomioon liiketoimintaa harjoittaessaan ja ohjatessaan tytäryhtiöitä metsähallituslain mukaiset yleiset yhteiskunnalliset velvoitteet. Yhteiskunnallisten velvoitteiden huomioon ottamisella aikaansaadut hyödyt lisääntyvät. Metsähallitus mahdollistaa osaltaan metsäbiotalouden raaka-ainehuollon. Metsähallitus pyrkii liiketoimintakäytössä olevien kiinteistöjen arvon nostamiseen ottaen huomioon yhteiskunnan kokonaishyöty.

### 2. Peruspääoman muutokset

Metsähallituksen peruspääomaa voidaan alentaa 1,342 milj. eurolla.

### 3. Liiketoiminnan lainanoton enimmäismäärä

Metsähallitus oikeutetaan ottamaan liiketoimintaansa varten konsernin ulkopuolista lainaa enintään 50 milj. euroa.



#### 4. Liiketoiminnan investointien ja investointisitoumusten enimmäismäärä

Metsähallituksen investoinneista saa aiheutua menoja vuonna 2021 enintään 20 milj. euroa. Lisäksi Metsähallitus saa tehdä vuonna 2021 investointeja koskevia sitoumuksia, joista saa aiheutua menoja myöhempinä tilikausina enintään 20 milj. euroa.

#### 5. Liiketoiminnan vakuuksien enimmäismäärä

Metsähallitus saa antaa liiketoimintaansa varten tarvittavia vakuuksia konsernin ulkopuolisille toimijoille enintään 2,0 milj. euron arvosta.

*Selvitysosa:* Metsähallituksen yleistettävänä on käyttää, hoitaa ja suojella hallinnassaan olevaa valtion maa- ja vesiomaisuutta kestävästi ja toimia tuloksellisesti. Metsähallituksen liiketoiminnan toimialana on sen hallintaan osoitetun valtion maa- ja vesiomaisuuden taloudellinen hyödyntäminen sekä maa- ja vesiomaisuuden hallintaan liittyvää liiketoimintaa harjoittavien tytä- ja osakkuusyhtiöiden osakkeiden hallinnointi.

#### Liiketoiminnan keskeiset palvelutavoitteet ja muut toimintatavoitteet

Ottaen huomioon eduskunnan päätösosassa hyväksymät vuoden 2021 palvelu- ja muut toimintatavoitteet, maa- ja metsätalousministeriö on alustavasti asettanut Metsähallituksen liiketoiminnan vuoden 2021 tulostavoitteeksi (tilikauden tulos) 98,6 milj. euroa. Tavoite vastaa 3,8 prosentin tuottoa Metsähallituksen liiketoimintaan sijoitetulle pääomalle. Alustava tuloutustavoite vuonna 2021 on 120,0 milj. euroa. Tulostavoitteen saavuttaminen edellyttää, että liiketoiminnan kannattavuus säilyy hyvällä tasolla. Valtioneuvosto päättää tuloutuksen määrästä vuoden 2021 tilinpäätöksen vahvistamisen yhteydessä.

Metsähallituksen liiketoiminnassa sovitetaan yhteen nykyistä paremmin taloudellinen kannattavuus, luonnon monimuotoisuus ja ilmastokestävyys. Liiketoiminnassa yhteiskunnallisten velvoitteiden huomioon ottamisella aikaansaadut hyödyt lisääntyvät. Tähän liittyviä toimenpiteitä ovat mm. monikäyttömetsien hiilinielun vahvistaminen esim. lisäämällä kasvua edistävää lannoitusta, valuma-aluekohtainen vesiensuojelun toimenpiteiden suunnittelu, peitteellisen metsänkäsitelystä pinta-alan lisääminen uudistusluonteisissa hakkuissa sekä aktiivisten luonnonhoitotoimenpiteiden ohjelman toteuttaminen monikäyttömetsissä.

Metsähallitus turvaa osaltaan puuraaka-aineen saantia omien luonnonvarasuunnitelmiansa puitteissa ottaen huomioon toimintaansa koskevat muut yhteiskunnalliset velvoitteet.

Metsähallituksen liiketoiminnan metsämaan pinta-ala oli vuoden 2019 lopussa 3 485 000 ha, mistä metsähallituslain mukaisten yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden takia käyttörajoituksen piirissä oleva pinta-ala oli 593 000 ha. Kokonaan talouskäytön ulkopuolella oli 338 000 ha ja rajoitetun käytön piirissä 255 000 ha. Yhteiskunnallisten velvoitteiden huomioonottamisesta aiheutuva kokonaispanostuksen taso oli vuoden 2019 lopussa 77,6 milj. euroa.

Kiinteistökehityksessä huomioidaan yhteiskunnan kokonaishyöty mm. edistämällä uusiutuvan energian tuotantomahdollisuuksia ja luomalla lisää toimintaedellytyksiä matkailualalle. Kotimaista kalankasvatusta edistetään valtion vesillä.

Metsähallitus jatkaa vuonna 2019 käynnistynyttä opetusmetsien vastikkeellisten käyttöoikeussopimusten tekoa vuonna 2021 seitsemän uuden koulutuksenjärjestäjän kanssa. Koulutuksen järjestäjille maksetaan sopimusmallin muutoksesta kompensatiota opetus- ja kulttuuriministeriön momentilta 29.20.30. Vastikkeellisiin käyttöoikeussopimuksiin siirrytään jäljellä olevan viiden koulutuksenjärjestäjän kanssa viimeistään vanhojen sopimusten umpeutuessa.

#### Peruspääoman muutokset

Peruspääoman määrä oli 31.12.2019 kauden 1.1.—31.12.2019 tilinpäätöksen mukaan 2 601,4 milj. euroa. Vuoden 2020 talousarviossa eduskunta hyväksyi peruspääoman korottamisen 0,101 milj. eurolla.

Vuonna 2021 peruspääomaa ehdotetaan alennettavaksi 1,342 milj. eurolla. Peruspääoma kasvaa 0,136 milj. eurolla hallinnan siirtojen, valtionperintöjen sekä muiden vastaavien omaisuuden muutosten nettovaikutuksena. Lisäksi eh-

dotetaan siirrettäväksi 1,478 milj. euron arvosta peruspääomassa olevaa omaisuutta muuhun omaan pääomaan maankäytön muutosten nettovaikutuksena.

### Investoinnit

Metsähallitus tekee liiketoiminnan investointeja alustavan investointisuunnitelman mukaan 8,3 milj. eurolla. Merkittävimmät investointikohteet ovat puolustusvoimien, Rajavartiolaitoksen ja tutkimuksen tarpeisiin tehtävät maa- ja vesialuehankinnat. Näihin tarpeisiin on tarkoitus hankkia alueita noin 3,4 milj. eurolla. Muita merkittäviä investointikohteita ovat tuulivoimapuistojen rakenteet sekä maa- ja vesirakennushankkeet.

### Metsähallituksen liiketoiminnan tunnuslukutaulukko

	2019 toteutuma		2020 ennakoitu		2021 esitys	
	Liiketoiminta	Liiketoimintakokonaisuus	Liiketoiminta	Liiketoimintakokonaisuus	Liiketoiminta	Liiketoimintakokonaisuus
Liikevaihto, milj. €	113,0	356,4	112,9	334,1	112,1	351,8
— muutos, %	44	34	0	-6	-1	5
Käyttökate, %	103	41	101	38	97	37
Liikevoitto/tappio, milj. €	113,8	141,8	111,4	118,6	105,1	120,8
Tilikauden tulos, milj. €	149,4	129,4	125,2	110,0	98,6	110,6
— liikevaihdosta, %	132	36	111	33	88	31
— peruspääomasta, %	5,7	5,0	4,8	4,2	3,8	4,3
Tuloutus valtion talousarvioon, milj. € <sup>1)</sup>	102,9		138,9		120,0	
Sijoitetun pääoman tuotto, % <sup>2)</sup>	5,6	5,1	4,8	4,3	3,8	4,4
Investoinnit liikevaihdosta, %	7	5	8	6	7	5
Omavaraisuusaste, %	99	98	98	98	98	98
Taseen loppusumma, milj. €	3 020	3 059	3 006	3 048	2 996	3 042
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä (htv)	159	647	166	613	164	558

<sup>1)</sup> Tuloutus edelliseltä vuodelta, kuluvan vuoden tuloutustavoite sekä talousarvioesityksen mukainen tuloutustavoite.

<sup>2)</sup> Tunnusluvut peruspääoman ko. vuoden muutoksen jälkeen, liiketoiminnan sijoitetun pääoman tuotto-% sisältää tytäryhtiöosingot.

Metsähallituksen liiketoiminta käsittää Metsähallituksen muun kuin tytäryhtiöissä olevan liiketoiminnan.

Metsähallituksen liiketoimintakokonaisuus käsittää Metsähallituksen liiketoiminnan ja Metsähallituksen liiketoiminnan tytäryhtiöt.

### Liikelaitoksen tuloutus ja rahoitus momenteittain (milj. euroa)

	2019 toteutuma	2020 ennakoitu	2021 esitys
<b>Metsähallituksen tuloutus tulomomenteille</b>			
13.05.01 Voiton tuloutus	102,895	138,900	120,000
<b>Yhteensä</b>	<b>102,895</b>	<b>138,900</b>	<b>120,000</b>
<b>Julkisten hallintotehtävien määräraharahoitus</b>			
30.64.50 Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät	7,741	8,382	8,115
<b>MMM:n hallinnonala yhteensä</b>	<b>7,741</b>	<b>8,382</b>	<b>8,115</b>

	2019 toteutuma	2020 ennakoitu	2021 esitys
35.10.52 Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät	33,518	61,322	61,142
<b>YM:n hallinnonala yhteensä</b>	33,518	61,322	61,142
<b>Yhteensä (MMM ja YM)</b>	41,259	79,704	69,257

**Julkiset hallintotehtävät**

Metsähallituksesta annetun lain mukaisten julkisten hallintotehtävien palvelutavoitteet ja muut toimintatavoitteet sekä niiden rahoitus ovat maa- ja metsätalousministeriön toimialan osalta momentilla 30.64.50 sekä ympäristöministeriön toimialan osalta momentilla 35.10.52.

**Julkisten hallintotehtävien rahoitus ja menorakenne (1 000 euroa, sisältää koko toiminnan myös ympäristöministeriön toimialaan liittyvän osuuden)**

	2019 toteutuma	2020 ennakoitu	2021 esitys
<b>Rahoitus<sup>1)</sup></b>			
Maa- ja metsätalousministeriö (30.64.50)	7 741	9 650	8 115
Ympäristöministeriö (35.10.52)	33 518	66 060	61 142
Ympäristöministeriö (35.10.63)	355	-	-
Ympäristöministeriö (35.10.22)	841	920	780
Muu ministeriöiden rahoitus	1 340	1 100	1 100
Euroopan unionin LIFE-rahoitus	2 201	2 660	2 200
Muu Euroopan unionin rahoitus	3 338	3 710	3 300
Tulorahoituksella maksetut menot	13 127	11 970	12 300
Muu rahoitus	2 752	2 400	2 000
<b>Yhteensä</b>	65 213	98 470	90 937

<sup>1)</sup> Rahoituseriin 2019—2020 sisältyvät myös edellisiltä vuosilta siirtyneet erät.

**Julkisten hallintotehtävien kehitystä kuvaava tunnuslukutaulukko**

	2019 toteutuma	2020 ennakoitu	2021 esitys
<b>Tuotot (1 000 euroa)</b>			
Maksullinen toiminta	13 220	11 970	12 300
Muut tuotot	6 295	8 770	7 500
Valtion talousarviosta saatu rahoitus	42 978	71 960	66 065
<b>Tuotot yhteensä</b>	62 493	92 700	85 865
<b>Kulut (1 000 euroa)</b>			
Henkilöstökulut	27 239	31 300	31 853
Muut kulut	36 865	63 178	55 869
<b>Kulut yhteensä</b>	64 104	94 478	87 722
<b>Tulos ennen tilinpäätössiirtoja</b>	-1 611	-1 778	-1 857

	2019 toteutuma	2020 ennakoitu	2021 esitys
Julkisten hallintotehtävien - yksikön tilikauden tuloksen siirto muun oman pääoman muutokseksi <sup>1)</sup>	1 611	1 778	1 857
<b>Tilikauden tulos</b>	0	0	0
Henkilöstömäärä (htv)	480	561	561

<sup>1)</sup> Tuloslaskelma on laadittu Metsähallituslain 234/2016 sekä 1.1.2017 voimaan tulleen asetuksen 1368/2016 säätämällä tavalla niin, että julkisten hallintotehtävien tilikauden tulos kirjataan muun oman pääoman muutokseksi.

#### 50. Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 8 115 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Metsähallitusta koskevan lain (234/2016) 5 §:n mukaisten Metsähallituksen julkisista hallintotehtävistä maa- ja metsätalousministeriön toimialalla aiheutuvien menojen maksamiseen

2) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen

3) Luonnon virkistyskäyttöä ja eräpalveluita palvelemaan rakentamiseen sekä olemassa olevien rakennusten, rakennelmien, teiden ja tieosuuksien perusparantamis-, korjaus-, kunnossapito- ja purkumenojen maksamiseen samoin kuin luonnon virkistyskäyttöä ja eräpalveluja palvelevien tai niitä varten tarvittavien rakennusten ostamiseen

4) Sellaisten koneiden, laitteiden ja kaluston hankkimiseen joiden taloudellinen käyttöaika on yli kolme vuotta.

Lisäksi Metsähallitus saa käyttää edellä mainittuihin julkisiin hallintotehtäviin ne Metsähallitukselle kertyvät julkisten hallintotehtävien tulot, jotka kuuluvat maa- ja metsätalousministeriön toimialaan.

Toiminnan vaikuttavuustavoitteet maa- ja metsätalousministeriön toimialan osalta ovat:

- metsästys ja kalastus on kestävä, eettistä ja vastuullista
- monipuoliset ja asiakaslähtöiset eräpalvelut lisäävät hyvinvointia ja luovat edellytyksiä erätalouden yritystoiminnalle
- luonnossa virkistäytyminen lisää hyvinvointia ja luonnon arvostusta, jota tuetaan aktiivisella viestinnällä.

*Selvitysosa:* Maa- ja metsätalousministeriö asettaa Metsähallituksen julkisille hallintotehtäville maa- ja metsätalousministeriön toimialan osalta seuraavat alustavat tulostavoitteet:

- kehittää erävalvonnan viranomaisten yhteistyöverkoston toimintaa sekä uusia yhteistyömalleja riistakonsernin ja kalatalouskentän toimijoiden kanssa
- edistää riista- ja kalaelinympäristöjen ja lajien hoitoa
- kehittää sosiaalisen kestävyuden ja konfliktinhallinnan työkaluja eräasioiden hoidossa
- tarjoaa kestävästi ja vastuullisesti metsästys- ja kalastusmahdollisuuksia ja kehittää erämatkailua valtion alueella
- huolehtii sujuvasta asiakaspalvelusta ja seuraa sekä varmistaa, että asiakastyytyväisyys säilyy hyvänä
- edistää eränkävynnin jatkuvuutta

- ylläpitää ja kehittää laadukkaita ja vastuullisesti tuotettuja luonnon virkistys- ja matkailukäytön palveluita huolehtimalla samalla luonnonsuojelualueiden ekologisesta kestävydestä
- vähentää retkeily- ja opastuspalvelujen korjausvelkaa
- viestii luonnon monimuotoisuuden suojelusta ja luonnon kestävästä käytöstä edistäen kansalaisten ympäristötietoisuutta ja luonnon virkistyskäytön hyvinvointivaikutuksia
- edistää luonto- ja erämatkailua kestävässä tapana viettää vapaa-aikaa

Metsähallituksen maa- ja metsätalousministeriön toimialaan kuuluvista julkisista hallintotehtävistä arvioidaan Metsähallituksen julkisille hallintotehtäville kertyvän tuloja arviolta 6 300 000 euroa, joista metsästyksen ja kalastuksen tuloja 5 600 000 euroa ja metsäpuiden siemenen myyntituloja 700 000 euroa.

Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon varautuminen Pohjois-Suomen laajojen siemenkeräysten toteuttamiseen. Määrärahaa on varattu tarkoitukseen 1 100 000 euroa ja lisäksi käytettävissä on vuoden 2019 ja 2020 talousarvioissa keräyksiin osoitettua määrärahaa. Metsäpuiden siementen hankinta ja varmuusvarastointi Pohjois-Suomen alueella on Metsähallituksesta annetun lain 5 §:n 7 kohdan mukaisesti Metsähallituksen julkinen hallintotehtävä.

#### **Määrälliset tavoitteet Metsähallituksen julkisille hallintotehtäville**

	2019 toteutuma	2020 tavoite	2021 esitys
Kokonaiskäyntimäärät: kansallispuistot ja muut yleisökohteet (kpl)	8 180 000	8 300 000	8 400 000
Luontokeskusten ja maastopalveluiden asiakastytyväisyys (asteikko 1—5)	4,38	4,42	4,43
Metsästäjien ja kalastajien asiakastytyväisyys (asteikko 1-5)	-	3,80	3,84
Valtion kalastonhoitomaksu, kalenterivuosimaksun maksajien lkm	180 486	180 000	180 000
Metsästyksen ja kalastuksen valvonnassa suoritettujen tarkastukset, joissa ei todettu rikettä, %	-	77,5	79,5
Metsästyksen ja -kalastuksen saalispalautteiden osuus lupien määrästä, %	-	18	19

#### **Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)**

Luonnon virkistyskäyttö	4 310 000
Eräasiat	2 125 000
Muut tehtävät	1 680 000
<b>Yhteensä</b>	<b>8 115 000</b>

#### **Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

Erävalvonnan tehostaminen	200
Kertaluonteisen lisäyksen poisto (Erävalvonta) (EK)	-160
Kertaluonteisen lisäyksen poisto (Metsähallituksen maa- ja vesiomaisuuden sopimusten hallintajärjestelmä -hanke) (siirto momentille 30.01.23)	-535
Kertaluonteisen lisäyksen poisto (Rokua ja Peuranpolku; kunnostus) (EK)	-150
Omakustannusperiaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa	-20
Palkkausten tarkistukset	88
<b>Yhteensä</b>	<b>-577</b>

2021 talousarvio	8 115 000
2020 IV lisätalousarvio	3 100 000
2020 talousarvio	8 692 000
2019 tilinpäätös	7 507 000

## 70. Maanmittaus ja tietovarannot

*Selvitysosa:* Tässä luvussa on budjetoitu Maanmittauslaitoksen toiminnasta aiheutuvat menot sekä kiinteistötoimistusten tukemisesta aiheutuvat menot.

### *Toimintaympäristö*

Yleiset talouden suhdanteet vaikuttavat erityisesti maanmittaustoimituksiin ja kirjaamisasioihin sekä niihin liittyvien tietopalveluiden kysyntään. Mikäli talouden heikko suhdannekehitys jatkuu pitkään, sillä on merkittäviä vaikutuksia Maanmittauslaitoksen tulokertymään. Kiinteistöjärjestelmän ylläpidolla ja parantamisella luodaan edellytyksiä muun muassa toimivalle markkinataloudelle, rahoitukselle ja luonnonvarojen kestäväälle hyödyntämiselle. Valtakunnallisilla peruspaikkatiedoilla on tärkeä rooli yhtenäisenä koko maan kattavana paikkatiedon hyödyntämisen yleisenä pohja-aineistona. Perustietovarantojen rooli hallinnon ja siihen liittyvien palveluiden järjestämisessä vahvistuu osana digitaalista kansallista palveluarkkitehtuuria ja perustietovarannoilla on tärkeä rooli yksityisen sektorin palveluiden mahdollistajana.

Asiakkaiden ja yhteiskunnan tarpeet ohjaavat yhä selvemmin palvelutuotantoa ja strategiset kehittämishankkeet painottuvat digitaalisiin palveluihin. Yhä suurempi osa kehittämishankkeista ja tehtävistä hoidetaan yhteistyössä verkostoissa sekä kansallisesti että kansainvälisesti, mikä edellyttää yhä aktiivisempaa osallistumista standardointiin, yhteisten tavoitteiden määrittelyyn ja muuhun yhteistyöhön. Asiakkaan näkökulmasta eri toimijoiden väliset rajat pyritään poistamaan näkyvistä ja pyritään kohti kansalaisen keskitettyjen palvelujen käyttöä. Palveluiden jatkuvuuden turvaamisen, tietosuojan ja tieto- ja kyberturvan merkitys kasvaa edelleen, mikä edellyttää, että vastuut ovat selkeitä palveluketjuissa ja yhteistyössä.

Uudessa huoneistotietojärjestelmässä luodaan edellytykset osakkeilla hallittavien asuinhuoneistojen omistaja- ja huoneistotietojen rekisteröinnille sekä asuinhuoneistojen vaihdantaan ja vakuushallintaan. Järjestelmässä uudet asuntoyhtiöt perustetaan vain digitaalisesti eikä osakekirjoja paineta. Ennen 1.1.2019 perustettujen asunto-osakeyhtiöiden tulee siirtää osakeluettelonsa ylläpito huoneistotietojärjestelmään viimeistään 31.12.2022. Hankkeen seuraavassa vaiheessa selvitetään palveluiden ja lainsäädännön jatkokehittämistarpeita.

Paikkatietopoliittisen selonteon yksi tunnistettu toimenpide on laadukkaiden osoitetietojen varmistaminen. Suomessa ei ole tällä hetkellä valtakunnallista ja laatuvarmennettua rekisteriä, joka sisältäisi ajantasaisen tiedon osoitteista ja osoitteiden sijainnista. Maanmittauslaitoksella on keskeinen rooli valtakunnallisen osoitetietojärjestelmän ja sen edellyttämien osoitetietojen ekosysteemipalvelujen toteutuksessa. Uuden osoitetietojärjestelmän avulla kootaan valtakunnalliset osoitetiedot, hoidetaan laaduntarkistus ja mahdollistetaan tietopalvelu eri tahoille. Luotettavia osoitetietoja voidaan hyödyntää laajasti yhteiskunnan eri osa-alueilla. Osoitetiedot ovat oleellisia erityisesti sisäisen turvallisuuden viranomaisten toiminnassa, mutta merkittäviä käyttötapauksia löytyy myös muiden viranomaisten toiminnassa sekä elinkeinoelämässä kuten logistiikassa ja liikenteessä.

Tilusjärjestelyillä voidaan pysyvästi vaikuttaa heikon tilusrakenteen aiheuttamiin lisäkustannuksiin ja haittoihin, alentaa ilmastopäästöjä ja parantaa liikenneturvallisuutta. Tilusjärjestelyt ovat tärkeä keino hallitusohjelmaan kirjatun peltorakenteen kehittämisohjelman toteuttamisessa.

Paikkatietojen yhteiskäytön ja kansallisen paikkatietoinfrastruktuurin kehittämisen edistäminen, kansallisten koordinaatti- ja muiden vertausjärjestelmien kehittäminen ja ylläpito sekä paikkatietoalaa tukevan tutkimuksen merkitys korostuvat digitalisoituvassa yhteiskunnassamme ja ne tuottavat hyötyjä laajasti esimerkiksi liikenteessä, metsätalou-

nessa ja maataloudessa. GNSS-tukiasemien FinnRef-verkolla ylläpidetään valtakunnallisia ja maailmanlaajuisia paikannus- ja referenssijärjestelmiä. Suomen ja Euroopan navigointitarkkuutta parannetaan kehittämällä ja ylläpitämällä paikannusta tukevia palveluita ja Virolahden RIMS-tukiasemaa. Metsähovin tutkimusaseman teknisen infrastruktuurin ajanmukaistaminen saatetaan loppuun ja aseman tutkimustoimintaa kehitetään vastaamaan modernin geodeettisen perusaseman tarpeita.

#### *Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet*

Maanmittaus ja tietovarannot -politiikkasektorilla toimeenpannaan pääluokkaperusteluissa mainittujen yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden lisäksi seuraavia tavoitteita:

— kiinteistö- ja huoneistotietojärjestelmien hallinnoinnilla ja palveluilla turvataan kansallisen omistus- ja vakuusjärjestelmän toimivuutta

— maastotieto- ja koordinaattijärjestelmien hallinnoinnilla ja palveluilla turvataan paikantamisen perusta ja peruspaikkatietojen saatavuus kansallisesti

— tutkimuksella ja tukipalveluilla tuetaan paikkatietojen yhteen toimivuutta ja kansallisen paikkatietoinfrastruktuurin kehittymistä.

#### *01. Maanmittauslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 43 459 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) Maanmittauslaitoksen omarahoitussuutena yhteisrahoitteisissa tutkimushankkeissa
- 2) EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitussuutaa koskevien menojen maksamiseen
- 3) laitoksen toimintaan liittyvien jäsenmaksujen maksamiseen.

*Selvitysosa:* Maanmittauslaitoksen tehtävänä on toimialallaan:

— huolehtia kiinteistönmuodostamis- ja tilusjärjestelytoiminnasta

— harjoittaa tieteellistä tutkimus- ja kehittämistoimintaa

— huolehtia paikantamisen perustasta ja peruspaikkatietojen tuottamisesta sekä tuottaa asiantuntijapalveluita yhteiskunnan käyttöön

— huolehtia tarvittavien rekisterien ylläpitämisestä

— huolehtia alan yleisestä kehittämisestä ja osallistua kansainväliseen yhteistyöhön

— hoitaa ne muut tehtävät, jotka erikseen säädetään tai maa- ja metsätalousministeriö määrää sen suoritettaviksi.

Maanmittauslaitos tukee pääluokkaperusteluissa sekä luvun 30.70 selvitysosassa esitettyjen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteiden saavuttamista.

Maa- ja metsätalousministeriö asettaa Maanmittauslaitokselle vuoden 2021 talousarvioesityksen valmisteluun liittyen luvun 30.01 selvitysosassa todetut toiminnallisen tuloksellisuuden ja voimavarojen hallinnan tavoitteet.

**Maanmittauslaitoksen päätoimintojen kustannukset, tuotot ja henkilötyövuodet**

	2019 tilinpäätös			2020 arvio			2021 arvio		
	Kust. 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv	Kust. 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv	Kust. 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv
Kiinteistötoimitukset	35 999	34 057	469	37 073	37 073	478	37 081	37 073	478
Tilusjärjestelytehtävät	3 290	34	52	3 328	-	52	3 301	-	52
Kirjaamistehtävät	23 554	19 032	343	22 510	20 010	352	24 299	22 293	362
Perustietovarantojen ylläpito	30 905	2 121	420	31 530	2 663	425	32 938	3 465	428
Tietopalvelu	13 266	12 900	69	14 240	14 240	67	14 443	14 440	70
Maanmittaus ja paikkatietosektorin tutkimus, kehittäminen ja asiantuntijapalvelut	17 393	7 647	260	17 450	6 875	261	16 454	5 943	245
<b>Yhteensä</b>	<b>124 367</b>	<b>75 791</b>	<b>1 613</b>	<b>126 131</b>	<b>80 830</b>	<b>1 635</b>	<b>128 515</b>	<b>84 213</b>	<b>1 635</b>

**Viraston tunnusluvut**

	2019 toteutuma	2020 tavoite <sup>1)</sup>	2021 tavoite
<b>Yhteiskunnallinen vaikuttavuus</b>			
— KMTK-yhteistyössä mukana olevien kuntien kokonaismäärä vuoden lopussa	21	50	70
— KTJ-2024 perusparannusohjelman kattavuusindeksi	49	56	63
— tietovarastojen hyödyntäminen, kasvu edellisestä vuodesta, %	5	2	2
— tutkimuksen luottamus & maine	3,72	3,90	3,90
— tilusjärjestelytuotanto (Mha)	7 461	8 200	6 900
<b>Toiminnallinen tehokkuus</b>			
— kokonaistuottavuus	100,5	102,0	102,0
— työn tuottavuus	98,5	102,0	102,0
<b>Tuotokset ja laadunhallinta</b>			
— toimitustuotanto, toimituksia, kpl	15 956	17 000	17 000
— tilusjärjestelyt (uusjaot), kpl	7	8	6
— kirjaamisratkaisujen määrä, kpl	321 762	220 000	320 000
— huoneistotietojen ratkaisujen määrä, kpl	-	-	92 000
— laserkeilausohjelman toteutuma, %	-	-	100
— lohkomisen kesto aika, kk	5,1	5,6	5,4
— lainhuutojen käsittelyaika, pv	24	20	20
— rakennusten ja tiestön täydellisyys, %	97	96	96
— asiakkaiden kokonaistyytyväisyys, %	89	85	85
— referoidut tieteelliset julkaisut, kpl	110	110	110
— sähköisten palveluiden häiriöttömyys %	99,7	99,5	99,5

1) Päivitetty tulossopimuksen mukaisiksi.



**Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)**

	2019 toteutuma	2020 varsinainen talousarvio	2021 esitys
<b>Bruttomenot</b>	128 732	126 382	127 672
<b>Bruttotulot</b>	75 781	84 213	84 213
<b>Nettomenot</b>	52 951	42 169	43 459
<b>Siirtyvät erät</b>			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	41 755		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	32 084		

**Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus (1 000 euroa)**

	2019 toteutuma	2020 varsinainen talousarvio	2021 esitys
<i>Julkisoikeudelliset suoritteet</i>			
<b>Maksullisen toiminnan tuotot</b>			
— suoritteiden myyntituotot	65 435	72 866	73 133
— muut tuotot	8	-	-
<b>Tuotot yhteensä</b>	65 443	72 866	73 133
<b>Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset</b>			
— erilliskustannukset	44 922	46 696	50 208
— osuus yhteiskustannuksista	23 619	26 170	22 926
<b>Kustannukset yhteensä</b>	68 542	72 866	73 133
<b>Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)</b>	3 098	-	-
<b>Kustannusvastaavuus, %</b>	95	100	100
<i>Muut suoritteet</i>			
<b>Maksullisen toiminnan tuotot</b>			
— suoritteiden myyntituotot	1 795	2 000	1 672
— muut tuotot	-	-	-
<b>Tuotot yhteensä</b>	1 795	2 000	1 672
<b>Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset</b>			
— erilliskustannukset	2 356	1 051	879
— osuus yhteiskustannuksista	811	849	709
<b>Kustannukset yhteensä</b>	3 167	1 900	1 588
<b>Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)</b>	-1 372	100	84
<b>Kustannusvastaavuus, %</b>	57	105	105

**Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

Maapohjan arvostamisjärjestelmän ylläpito	554
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-333
Omakustannusperiaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa	30
Palkkausten tarkistukset	1 039
<b>Yhteensä</b>	<b>1 290</b>

2021 talousarvio	43 459 000
2020 IV lisätalousarvio	3 500 000
2020 talousarvio	42 169 000
2019 tilinpäätös	43 280 000

**40. Kiinteistötoimitusten tukemisesta aiheutuvat menot (arviomääräraha)**

Momentille myönnetään 3 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) uusjakojen tukemisesta annetun lain (1423/2014), kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain (603/1977) 102 §:n mukaisten lainojen ja korkotuen rahoituksesta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) vesistöhankeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä annetun lain (451/1988) 21 ja 22 §:n mukaisten menojen maksamiseen
- 3) kiinteistötoimitusmaksusta annetun lain (558/1995) 3 §:n 5 momentissa tarkoitettujen toimituksen suorittamisesta aiheutuvien kustannusten ja korvausten maksamiseen uusjakojen osalta.

Määrärahaa saa käyttää enintään kuutta henkilötyövuotta vastaavan hankehenkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

*Selvitysosa:* Määräraha käytetään peltotilusjärjestelyjen tukemiseen ja pilottiluonteisiin metsätilusjärjestelyihin. Määrärahan käytön arvioidaan jakautuvan siten, että asianosaisilta takaisinperittävä osuus määrärahasta on noin 1 500 000 euroa ja valtion lopulliseksi menoksi jää noin 1 500 000 euroa.

**Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

Käynnissä olevien tilusjärjestelyhankkeiden toimeenpanon aikaistaminen (HO 2019, peltorakenteen kehittäminen)	1 000
Tilusjärjestelyt peltorakenteen kehittämiseksi (HO 2019), kertaluonteisen lisäyksen poisto	-500
<b>Yhteensä</b>	<b>500</b>

2021 talousarvio	3 000 000
2020 talousarvio	2 500 000
2019 tilinpäätös	3 156 462